MIRCEA OPREA

SUBVERSIV

Desene de LIVIU ȘOPTELEA

QUADRAT

MIRCEA OPREA • SUBVERSIV

DESENE DE LIVIU ŞOPTELEA

MIRCEA OPREA *(n:* 8.12 1945, Belceşti, Iaşi); *Domenii:* poezie, proză, eseistică, publicistică literară; *Studii:* Liceul *A. T. Laurian* Botoşani; Facultatea de ziaristică Bucureşti (promoţia 1976); *Activităţi (selectiv):* redactor la ziarul *Clopotul, Gazeta de Botoşani;* metodist la Biblioteca Judeţeană *Mihai Eminescu* Botoşani; directorul revistei *Eurobusiness* (Grafik-Art SRL Botoşani); consilier de imagine la Primăria Municipiului Botoşani. *Debut literar în presă:* 1971; *Membru al* USR. *Volume:* Polul Est *(plachetă-poezie şi aforisme, 1979);* Gravitaţia lunii *(poezie, 1988);* Mirarea de mine *(aforisme, 2010);* Mirarea de voi *(aforisme, 2012);* Împăcarea cu lumea, *Jurnal de Curteşti, (2013);* Să dai mâna cu preşedintele *(proză - 2015);* Vârstele mirării *(Sentinţe lirice, 2017);* Oaspetele din condominiu *(roman - 2017);* Cuvântul ca spectacol *(publicistică literară - 2018);* Reacţii adverse (*aforisme*, 2019); Aporii defecte (*aforisme*, 2020). *Aforisme în antologii din străinătate:* Antologia dell'aforisma romeno contemporaneo *(GenesiEditrice, Torino, 2013);* Aphorismes roumains d'aujourd'hui, *(Editura Stellamaris, Brest, Franţa, 2019). Distincţii (selectiv):* **Trofeul** Festivalului Internaţional al Aforismului Tecuci; **Trofeul** Festivalului Naţional Garabet Ibrăileanu Roman.

*

LIVIU ŞOPTELEA (n. 24.01 1966, Botoşani); *licenţiat* în arte vizuale, *master* în conservarea şi restaurarea operei de artă al Universităţii de arte „George Enescu" Iaşi; *Membru titular al U.A.P.R.* – Filiala Iaşi, secţia Pictură. *Palmares:* peste 25 de expoziţii personale deschise la: Bucureşti, Iaşi, Suceava, Constanţa, Braşov, Botoşani, New York, Toledo etc.; *expoziţii de grup şi colective*, în ţară şi străinătate: Bucureşti, Târgovişte, Tulcea, Tg. Jiu, Bacău, Buzău, Iaşi, Brăila, Piatra Neamţ, Botoşani, Satu-Mare, Arad, Călăraşi, Hărman, Braşov, Balcic, Silistra, Ruse, Chişinău, Paris, Veneţia şi Luxemburg; numeroase *premii, diplome şi distincţii*; *lucrări* în colecţii muzeale şi colecţii private; *ilustraţie de carte* şi reviste literare; despre lucrările lui au scris: V. Ciucă, P. Bejan, Gellu. Dorian, Sabina Fânaru, Theodor Damian, V. Colpacci, Mircea Oprea, E. Ilie, Calderon de Jesus şi Ernesto Vergara.

MIRCEA OPREA

SUBVERSIV

(sarcasme şi paradoxuri)

Desene:
LIVIU ŞOPTELEA

Editura Quadrat - 2022

Concept bibliofil: MIRCEA OPREA
Coperta și desene: LIVIU ȘOPTELEA
Tehnoredactare: Dragoș Lespezeanu

Telefon: 0747. 214. 553
E-mail: quadrat.bt@gmail.com
Director: Dumitru Ivan
Consilier editorial: Dumitru Ignat

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
a României
/ Oprea, Mircea
/ Subversiv /
Mircea Oprea
– Botoșani: Quadrat, 2022

ISBN: 978-606-723-216-5
821. 135. 1

Apărut: 2022, Botoșani – România

Tipar: Tipografia Ria Botoșani

Telefon: 0745 125211

Prietenului meu,
Emanoil Marcu,
prăbuşit în nefiinţă
înainte de vreme.

Mircea Oprea

Sop 18

SENTIMENTUL SFÂRŞITULUI

Gândesc de fapt cu pana, căci capul meu nu ştie adesea nimic despre ceea ce scrie mâna mea. (Ludwig Wittgenstein)

A început să mă preocupe destinul meu şi eroare aceasta nu e deloc străină de ultima mea oboseală. Conştiinţa de sine oboseşte spiritul. (Marin Preda)

Cu cât trec anii tot mai mult mă întreb nu de cauza morţii cuiva cât *de ce, pentru ce* s-a născut bătrânul ăsta încât, lui, i s-a-ngăduit să-şi trăiască viaţa până la capăt.

Băncile, supermarketurile, mall-urile - *toate-s sfintele catedrale* ale zilelor noastre căci, unde ne sunt banii, acolo ne sunt şi credinţa, şi mintea, şi inima.

Sigur, îmi trec şi mie prin cap *vorbe mari,* dar, să le spun, să fiu auzit, aş avea nevoie de tribună. Nu risc de teama ridicolului: aş fi primul care n-ar crede în acele vorbe mari spuse de mine, cum nu cred nici când le aud la alţii.

În scutece de nou născut, cu mâinile şi picioarele legate, *să nu fac nimic,* să nu plec nicăieri, nu mi-a rămas decât să mă plâng, să vorbesc. Şi asta fac de când m-am născut.

Ale cui sunt visele mele? Ale demonilor, probabil, că îngerii nu visează; ei îşi trăiesc visul treji fiind!

Privesc chipurile din Egiptul antic, câte au rămas, şi mă surprinde adâncul pesimism din surâsul lor de Sfinx. Încrezători în zei, nu-şi puneau nicio speranţă în om, în viitorul lui. Încerc, exerciţiu *primitiv* pentru *risorius*, să le confirm surâsul.

Fii bun, gândeşte şi făptuieşte. Altfel fapta nefăcută arde mocnit în hornuri ascunsese, iar raza sa neagră te va acoperi curând cu funinginea pojarului ce nu l-ai prevenit.

Termin de citit o carte: pe puţin, jumătate din conţinut, ar fi putut lipsi. Da, chiar jumătatea pe care n-am înţeles-o.

Alexandru Macedon, cel dispreţuit de Seneca, pare să fi fost educat mai degrabă de un centaur, poate de Chiron, decât de paşnicul Aristotel. Natura sălbatică a războinicul aflat în ceartă cu el însuşi, vrăjmăşia dintre *instinct* şi *raţiune* nu par să fi fost ale omenescului, cât ale zeului ce murea în el.

Am multe întrebări la care singurul răspuns pe care îl ştiu e surâsul - *cheia* care numai încuie.

Scurta rază de luciditate ce-mi luminează carnea ţine doar cât sunt viu. Cum nu ştiu, ca tot nenăscutul, ce am fost înainte de naştere, nu voi şti nici după clipa morţii, neviu fiind.

Universul s-ar putea să cuprindă fiinţe superioare nouă, cum şi multe alte fiinţe neştiute de noi; niciuna însă nu va fi asemeni omului şi, cu atât mai puţin, omului care sunt eu.

Celui apropiat de moarte pare să nu-i pese de lume, ai zice, de nu cumva ar vrea ca lumea să moară cu o clipă, *cu o clipă* numai înaintea lui, să ştie că n-a pierdut nimic din ce-ar fi lumea fără el.

Psihologia încă nu pune în pericol voia hazardului omenesc. După o consultaţie de două ore, va găsi explicaţia pentru gestul tău iraţional de ieri, dar nu va preveni cu nimic prostia ce-o vei face în cinci minute.

Comunitatea, oricât am flata-o, nu se comportă ca o medie a inteligenţei, ci, în hotărârile ei, zise *democratice*, e foarte aproape de nivelul idiotului dintre noi. De aici şi succesul *mediocrităţii* ce nu încetează să se aurească, să-şi atingă idealul - nivelul idiotului.

E bine să citeşti şi câte un roman prost şi, doritorii, au de unde alege. Când îl termini şi ridici ochii din carte e posibil ca viața ta chinuită de voia întâmplării să ți se pară chiar o capodoperă.

Zeii, la orice eveniment, *chemați ori nechemați,* ajungeau la momentul potrivit pentru că *veşnicia era la mâna lor,* cum port şi eu ceasul la mână. Ceasul veşniciei!

Singur, în lumea asta singură. Doar în interiorul meu nu sunt singur. În interiorul meu - puzderie de oameni.

E plin oceanul de picături, niciuna asemenea alteia, deşi ochii mei nu le deosebesc.

Glumesc cu un parlamentar: *Ai imunitate prin lege şi tot te-ai îmbolnăvit de Covid?* Păi sunt imun numai la efectele legii, dar, dacă mai durează, vom băga şi virusul ăsta în Codul Penal!

În beția câştigului, matematica ignoră ceva esențial din viața mea în care semnele ei n-au funcționat niciodată la fel. În realitatea mea doi plus doi nu fac patru, ci întotdeauna mai puțin, mereu mai puțin, ca şi cum cineva mi-ar ciupi din suma calculată după regula ştiută ca infailibilă şi încă n-am aflat de *unde tot pierd apropiindu-mi ființa de zero,* şi zilnic sunt ciobit cu o unitate, cu o zecimală.

Copiii aceştia, puigani fragili de vultur, cu profesori jumuliţi de pene, fierţi în orgolii şi ambiţii, păsări de curte cu aripi de carton, de la ei puiganii vor învăţa cât de periculos este zborul peste oraş, peste oameni şi, aşadar, să nu-l încerce nici la şcoală, nici în viaţă.

Dezordinea din lucrurile mele o imită, neîndoios, pe cea cosmică. De mă voi hotărî vreodată să fac ordine prin debarale, prin subsoluri, aşa cum sunt dornic de proiecte mari, voi începe, fireşte, cu cosmosul.

Când am văzut prima dată o fantomă, se pare că a fost una bună. Cu tact, să nu mă sperie, mi-a dat de înţeles că eu n-am ce să caut *atunci, acolo*. Aplic lecţia asta ori de câte ori le întâlnesc şi plec repede; înţeleg că n-am ce să caut *acum,* n-am ce să caut *aici,* în acest prezent al fantomelor.

Evadat de sub teroarea memoriei, aş fi tentat să cred că eternitatea e o petrecere fără calendare, fără orologii.

Când se va isca nevoia de răspuns, *răspunsul va veni*. Întregul Univers carte deschisă ne este cu tot răspunsul gata să se reverse peste noi. Şi răspunsul va veni, unul câte unul, când urechea ta va şti să audă *tunetul din urmă,* când mintea nu se va înspăimânta să afle adevărul care te va ucide.

Literatura - acel Univers paralel al lumii ce *n-a fost să fie.*

Viitorul meu? Trecutul care urmează ca mâine.

Plăcerea vânătorii, pornirea de a-ți vâna semenul, îmi arată că omul încă nu-i *animal domestic,* nici îmblânzit încă. Omul - mi-i frică să-l am aproape şi ca *animal de companie.*

Cu cât îmbătrânesc, uşile închise îşi ridică clanțele tot mai sus iar femeile din amintirile mele au poalele tot mai lungi.

În ura lui de sine doar gândul că ar putea renaşte, cum s-ar crede, îl făcea să-şi amâne moartea pentru un moment mai prielnic, până se va lecui şi de superstiția asta.

Mă ispiteşte gândul că, murind, voi ajunge în acelaşi loc de unde m-am născut şi, *rămas în parcul de distracții al veşniciei,* voi mai face câteva ture cu caruselul. Să nu uit să am ceva mărunțiş la mine.

Cu cât ni se lungeşte viața, *tot grăbim s-ajungem...* Să ajungem *unde?* În toată graba, sub povara sarcinii ce ne rupe spinarea, cu toată graba abia ne facem timp să aflăm răgazul prielnic cât să murim ca urgența ce nu mai putea fi amânată, apoi om vedea ce ne mai rămâne de făcut.

Conştiinţa morală, a mea, a altora, să însemne doar faptul că n-am cazier la poliţie?

Am gânduri contradictorii şi atât de violente împotriva mea încât, dacă le-aş traduce în gest şi faptă, aş fi elicea ce s-a urcat la cer lăsându-şi pe pământ elicopterul.

Pofta proastă îmi devine mai uşor *nevoie* decât obiceiul cel bun.

Cu drujba în mână, prima dorinţă a fost să am şi eu pădurea mea. Când mi s-a stricat drujba, am văzut *ce frumoasă-i pădurea* la orice vârstă, în orice anotimp.

Vaccinul vine cu partea slabă din boala de care tocmai vrea să te scape. E ca şi cum, să-ţi treacă pofta, ai încerca să te spânzuri cu o funie putredă. Şi, uite, unii reuşesc.

După ce-am prins şmecheria primului truc al scamatorului, n-am mai crezut nici în cele pe care nu le-am înţeles niciodată. Mare lucru şi magia!

Multe fapte cuvenite a se întâmpla, nu s-au întâmplat, tot aşa cum oameni care *aşteptau să se nască* - nu s-au născut. Ştiu, este undeva o lume posibilă în care acele întâmplări ce nu s-au petrecut sunt trăite de oamenii care nu s-au mai născut.

Nu voi pricepe niciodată de cum *nimicul,* acel nimic rămas de neînțeles pentru mine și ignorat de toți, n-am înțeles de cum *nimicul* ar putea fi banal.

Pornit mereu pe soluția *ori, ori,* omul, această ființă bizară, pare în contrast cu tot ce e în jurul său. Iar Natura, decisă, i-a răspuns scurt, din prima zi: *ori!*

De ne-ar fi invidiat cu adevărat condiția, maimuțele, câte mai sunt, ar fi putut să ne imite nu doar în pantomimă. O și fac, totuși, până la un punct și în spirit dar renunță cu înțelegerea că *nu-i firesc* să iei locul celui compătimit chiar de tine.

Liberul arbitru? De vreme ce se știe că îl am, orice prezumție de nevinovăție cade. Sunt vinovat, recunosc, înainte de a-mi afla fapta pe care am libertatea s-o fac.

Cum fiara își ascute ghearele în coaja dură de copac, *vorba de duh* ți-ascute limba mai ales când sfârteci din carnea ta.

Covidul, virusul, atât de mic fizic încât e de nezărit cu ochiul, de întâlnit ca vietate, fie insectă, fie vierme, atât de mic că nu-ți rămâne decât să-l confunzi cu o idee, să crezi că-i *idee*, așa cum și este combătut... Da, mărimea și gravitatea virusului încap numai bine în *ideea* de moarte.

Singura artă care mă emoționează cu adevărat până spre extaz e *muzica*. Pot înțelege câte ceva din poezie, din pictură dar numai muzica e în stare să mă alunge din trupul devotat morții şi să rămân, o vreme, doar în spirit.

Cu toată sfințenia mea, respect credința celui care îmi respectă necredința!

Numai şi intuind că o ființă ieşită din mâna Lui ar urma să aibă *un spirit rebel de exemplar ratat,* Dumnezeu a riscat să modeleze după chipul şi asemănarea sa pe cel în stare, până la urmă, să-l ia de piept cât să-i strige în față: *Şi Tu, Tu cine Te crezi?*

De-ar fi să-mi aleg starea de fericire, mi-aş alege *delirul*. Nicio minte rațională nu-l poate pătrunde în logica sa inexpugnabilă, rezistentă la orice cheie a realului.

Curioasă din fire, vrabia se apropie de mine până la *limita ei de siguranță*. Să fi putut păstra şi eu această distanță față de semenul meu, ce înțelept aş fi fost.

Suferințele lui Iov se datorează pariului dintre Satana şi Dumnezeu? După cum se înmulțesc necazurile în lume sunt sigur că *cei doi pariori* au căpătat dependență de viciul lor şi n-au niciun gând să se lecuiască.

Cum o fi ajuns carnea asta suferindă, muribundă, în jurul sufletului meu, ce slăbiciune le-au aşezat împreună cât pentru o viaţă de om şi nu mai mult?

Nu viciile, nici păcatele nu mă deosebesc de voi, *doar suntem oameni,* nu-i aşa? Şi, totuşi, ce departe mă simt câteodată chiar de mine însumi; cum să fiu aproape de voi?

Până să-mi ghicească intenţiile, şopârla se uită cu atâta înţeles la mine încât aş crede că, ajunsă în cuib, în penumbra amurgului, va scrie în *Jurnalul* ei, cu amănunţime, despre mine.

Este posibil ca întâmplarea, ai cărui fii suntem, înşirată pe milioane de ani, să aibă o logică şi un sens dar, cu siguranţă, nu e logica, nici sensul ce pot fi pătrunse de o minte efemeră.

O fi şi în iad medicină? Dacă iadul e interesat de *sănătatea oaspeţilor săi,* sigur nu va ocoli psihanaliza.

Avem tot mai mulţi pompieri, tot mai multe servicii de urgenţă şi incendiile nu se sting, nici accidentele şi nici bolile nu dispar. Noi toţi, plecaţi să vânăm ziua de mâine, am lăsat prezentul, *urgenţa clipei,* în seama pompierilor.

În gândurile mele voi fi complet sincer, cum nu voi fi, probabil, în vorbele mele auzite de voi, în scris. *Să-mi scriu sinceritatea* ar fi nepotrivit ca şi cum aş ieşi în oraş în papuci şi halat de casă.

La bătrâneţe te temi că şi adevărul tău, cel răsfăţat de fapte, e o minciună încă nedovedită.

Demult, trecuseră norii prin sat, prin curţile oamenilor, şi azi încă se-aud, ca din cer, tălăncile turmei.

Peisaj: noapte de februarie cu luna căzută în zăpadă - *ninsoare din senin.*

Da, recitesc iar şi iar *Jurnalul* acelei trădări de mine dintr-o tinereţe uitată şi scrisă ca un autodenunţ la poliţie pentru vina că m-am născut. *Mărturisirile* acelor ani le recitesc şi azi şi, uitând personajul, mi-aş da viaţa să cunosc autorul.

Fantoma unui robot m-ar speria mai tare decât una umană. Nu-i pot cunoaşte strămoşii extratereştri.

Citesc, mai citesc pe acei autori antici care, străduindu-se să scrie adevărul, *au greşit cu adevărat* lăsând în seama urmaşilor să fie corectaţi. Asta e şi *ştiinţa mea,* câtă am: greşesc şi eu azi, călcând pe aceleaşi urme vechi!

Da, e fratele meu şi suntem din familia celor ce nu seamănă între ei, nu se moştenesc şi, certaţi de-o viaţă, cum suntem, nu ne cunoaştem, nu ne vorbim.

În satul acela de munte unde am stat o vară, pe ploaie, norii treceau peste păşuni, printre turmele de oi, dărăcindu-le lâna cu fulgere.

Sigur că prefer dintotdeauna democraţia - singura societate despre care pot spune că nu-mi place şi, uite, încă rămân liber în scrisul meu.

Da, recunosc, *pământul plat* este sigur o eroare dar, în lipsa a ceva mai bun, mă folosesc de ea: trăiesc şi eu pe *pământul plat* moştenit cu acte de la ai mei, pământul care mă suportă ca pe un adevăr, în care grădinăresc *iluzia mea.*

Clipa din urmă – prima literă din alfabetul eternităţii.

Ogarul cel ager care aleargă mai repede decât vânatul, ajunge la stăpân înaintea prăzii, din tolba goală să-şi primească recompensa.

Ciupercile otrăvite le afli risipite de cum intri în pădure, din doi în doi copaci, gata să-ţi sară-n poale. *De ce atâta otravă la vedere* când cele comestibile, tot mai rare, sigur nu le fac concurenţă.

Țin la fereastră ghivece cu *mușcate,* o frumusețe de flori vii ca sângele viu. Pervazul mi-i plin de carii și urme de dinți, dar nu renunț.

Religia să fie știință, savanții i-ar deveni sfinții laici iar Academia - *anticamera raiului.* Și tot n-aș face parte dintre cei mântuiți, credința mea fiind încă îndoielnică și în știință, și în Dumnezeu.

Cu atâtea conflicte câte afli într-un om, vietatea altei specii n-ar rezista nici până la un apus de soare. Așa mai înțeleg de ce noi, oamenii, ne credem *specia superioară.*

Plutesc *conspirațiile* în jurul nostru? Eu contez pe *conspirația cosmică a hazardului*, cea care a uneltit ca din *nimic* să fim *ceva*, de *nicăieri* să fim *aici* și, din *nimeni*, să ajungem să ne întrebăm *cine suntem*.

Când mi-i teamă să spun ceva, (mi se întâmplă tot mai des), las un spațiu alb. Las loc destul cât să încapă acolo tot ce simt. Cititorul va ști cum să completeze tăcerea mea cu înțelesul său.

Dacă cineva îmi spune că aparatul de fotografiat, mecanismul ăsta inert, supus legilor optice, vede prin sticla lui *în mod obiectiv,* mă înfurii și îmi vine să-l iau la palme. Niciun aparat de fotografiat nu vede ceea ce văd eu și nicio fotografie nu-i destul de *obiectivă* încât eu să-mi părăsesc *subiectivitatea*.

Şi mort şi viu, acel om e o personalitate continuă, clipă după clipă, fără pauze, iar moartea e doar un prag spre înțelegerea sa mai deplină.

Cred în democrație mai mult decât în Dumnezeu, dar n-am încredere şi nu-i votez nici pe slujbaşii *Democrației*, nici ai *Bisericii*. Şi unii, şi alții îmi promit Raiul, care pe Pământ, care în Cer şi, de-o viață, tot în Iad trăiesc.

Jurnalul, inventarul meu de idei, de gâze şi fluturi – entomolog de noapte. Şi nu tot ce zboară e o idee bună să aterizeze în insectare tipărite.

Sunt suficient de încrezut ca neştiința mea să mă îndemne să-i bănuiesc pe ceilalți că ştiu şi mai puține decât mine.

În drumeția mea, am luat-o pe drumul pentru care nu aveam hartă. Dar asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, la naşterea mea şi nu e nici un chip să mă întorc după *atlasul* rămas în alte lumi.

Păcatele, în adâncul nostru, *fac compostul, mâlul,* putregaiul atât de fertil al remuşcărilor, părerii de rău, spovedaniei, taine ce se pot transforma în imbold, în energie spirituală, aici ai putea afla *misterul chimic* al devenirii prin sublimarea viciului de anonim în virtutea personalității care ne domină gândul.

Ascezele mele, sărăcia, singurătatea, boala, bătrânețea - toate ar fi, într-un ordin mistic, *trepte* către inițiere. La mine, în lipsa maestrului, sunt doar ipostaze în *contemplarea disperării.*

Carne bolnavă, asta-i pentru un medic obişnuit pacientul - zoologie curată! Dar acelaşi om mai este şi suflet, şi spirit, şi boală; *minte şi boală,* cum este şi memoria bolii în carnea lui, memoria din care boala-n uitare se întoarce.

Şi, doct ca o enciclopedie cu foi lipsă, citează din Aristotel, simultan în două limbi: *Zoom politikon!* Cum să-i corectezi capodopera asta?!

Cu sutele, trec pe lângă noi fapte ce rămân de neînțeles pentru mintea noastră. *Curajul* de a vedea şi de a înregistra ceea ce nu putem pătrunde cu *înțelegere de om,* curajul acesta câți îl avem?

Cum *din ce mă inspir?* Din propriile mele scrieri. Iată, paginile astea sunt aşa de prost scrise încât, oricând, chiar şi eu le pot scrie mai bine.

Dacă *iertarea mea* te face mai bun, te iert. Dacă rămâi la fel, iertarea mea îți va aduce curând altă victimă. Îmi calc pe inimă, nu voi fi creştinul dorit, dar voi proteja nevinovatul care îți poate ajunge oricând în brațe, chiar şi când tu crezi că Dumnezeu ar vrea asta.

În logica politică a democrației, izbăvitorul ales ajunge *țap ispășitor* al păcatelor alegătorului.

Grăbitul nici n-a plecat și se plânge că n-a ajuns.

Rugăciunea unui înger: *Doamne, fă-mă să cunosc păcatul.*

Dumnezeu - *funcția devenită unică,* dictatorială – Dumnezeu urăște pluralul și extermină zeii.

Atât de sigur era că în curând locuința sa va deveni muzeu, *Casa memorială* a omului celebru care știa că va fi ca mâine, încât oaspeților săi le tăia, cu anticipație, *bilete de intrare.*

Țintașul știe că, pentru a nimeri în centrul țintei, *nu acolo va ținti* nici cu ochiul, nici cu săgeată, nici cu glonțul. Țintește puțin alături, cât știe el abaterea armei sub șoapta vântului, cât își știe și el slăbiciunea.

Creștinului să-i spui că *Balaurul* e un *animal fantastic,* când el știe anume că *Balaurul,* cel adevărat și viu, trăiește încă în fiecare păcătos? Și ce-ar fi pictat iconarul dacă *Balaurul* n-ar fi avut răbdarea și bunăvoința să pozeze alături de Sfântul Gheorghe cel biruitor, ca apoi să-și continue în liniște păcatul și în zilele noastre?

Cel care vrea să-şi lumineze tenebrele interioare nu face decât să şi le adâncească trecându-şi umbra pe sub bolţi, din peşteră în peşteră, ca un ecou al trupului său întunecat.

Trec zile în care nu scriu nimic sau poate doar trei-patru rânduri în *Caietul de note* şi, dacă e cumva un aforism reuşit, sunt mulţumit. De ce nu mai mult? De ce nu deloc? De ce nu-mi ajunge ce gândesc şi uit cât am clipit din tasta *Delete?*

Ianus - cel care îşi este sieşi geamăn.

Cum anumite întâmplări sau lecturi ale zilei, cum anumite aventuri şi vise ale nopţii mă duc la anumite gânduri şi nu la altele, tot aşa viaţa mea, clipă de clipă, s-a construit după *planul ce avea să vină* şi, *încă nedezvăluit,* îl urmez de când mă ştiu.

Câtă vreme nu ascultă de voinţa mea, ai zice că *pofta murdară* nu vine de la mine, ci de la Necuratul. Îi fac voia cu supunere şi ascultare pentru că şi el e *voce divină*.

După atingerea culmii, viaţa unei glorii este îngrozitor de asemănătoare cu a celorlalţi victorioşi ca şi cum, după ce fiecare a urcat Everestul pe calea sa, după ce au ajuns în vârf şi au trăit triumful unic, toţi coboară muntele, fără şerpaşi, fără călăuze, *cu acelaşi ascensor* plătit de sponsori.

Mă culc târziu şi adorm greu, cu un sentiment de frustrare: mi-i teamă că întârzii la întâlnirea programată din timpul zilei şi, prietenul, nu mă va aştepta.

Noi, cei de astăzi, suntem prinşi într-un sinistru joc piramidal în care consumăm resursele generaţiilor viitoare, joc al cărui final îl amânăm cu clipa vieţii noastre, trăite încă în confort.

Când fapta gândită se arată ca *imposibilă*, îi schimb numele ca şi cum aş da fapta pe fereastră ca *imposibilul* să n-o mai afle, să n-o găsească. În gândul meu, redenumirea dizolvă imposibilul: *alt nume, alt destin.*

Într-o lume făcută de la cap la coadă de Dumnezeu, orice cui bătut ori scos de tine din inventarul Naturii e atentat la opera Sa, *păcat grav de erezie.*

Cu acelaşi *egoism feroce* cu care risipim resursele copiilor şi nepoţilor, ne folosim de medicină pentru a ne prelungi bolile bătrâne cu încă o clipă măcar, ne prelungim bătrâneţea neputincioasă încât, bolnavi şi handicapaţi, nenorocim specia pe termen lung. Prin prelungirea bolilor *într-o perpetuă convalescenţă,* copiii noştri vor fi tot mai bolnăvicioşi moştenindu-ne, pe lângă vicii, bună moştenire, şi bolile de nelecuit.

Am auzit că, în sfârşit, se micşorează pensiile neruşinat de mari. *Serios?* Da, pe talon se va scrie *pensioară!*

De cel prost, cu o armă în mână, nu te poţi feri nicicum. E un pericol pentru el, pentru alţii. Ajută-l să se nimerească şi singur.

Apăs două taste simultan şi, docil, calculatorul îmi şi execută comanda. O face rapid de parcă mi-ar fi anticipat intenţia ba, aş zice că, prin reacţia lui, *calculatorul îmi anticipează,* presimte ca un vrăjitor tot ce aş vrea şi deja mi-a împlinit dorinţa. De nu cumva, eu însumi sunt programat să fac asta, ca şi cum aş avea aceeaşi dorinţă cu maşina ce gândeşte pentru mine.

Pâinea luminii de azi noaptea se coace de zici că, dimineaţa, ai soarele în braţe.

Sop
1 22

DEŞERTUL INTERIOR

Jurnalul ține loc de confident, de prieten, de soție, înlocuieşte opera, patria şi publicul. (Henri-Frédéric Amiel)

Nu-i nimic atât de mărunt sau de lipsit de considerație încât să nu-mi doresc să-l cunosc mai degrabă decât să îl ignor. (James Boswell)

Dureros de acut, am sentimentul că, tot ce scriu, scriu pe carena unui vas ce se scufundă. Cine va învăța peştii să citească în limba română?

Sunt oameni cărora, dacă le iei boala şi-i laşi teferi, rămân fără pic de spirit, fără pic de noblețe, fără har. Nu prieşte oricui sănătatea.

Cercetarea ştiinței, cu atâtea ocolişuri, reveniri, corecturi, erate şi iarăşi câte-o "descoperire epocală" de *pământ plat,* îmi duce gândul la destinul omului de a fi fericit în căutarea lui, fără a găsi, fără a ajunge la capătul drumului, însăşi căutarea fiind finalitatea vieții sale.

Flămândul din mine risipeşte perle cu pumnul până se satură cu carnea scoicilor pescuite de el.

Amicul meu, *Cimpan,* are un idol al cărui nume îl silabiseşte ca pe un descântec: *Cim-Pan-Zeul!*

Ca şi femeile mult aşteptate, cărţile trecute de *vârsta capodoperei* dezamăgesc.

Dintre toţi fraţii săi, când bate vântul, *puiul de cuc* se teme cel mai tare să nu cadă din cuib.

Pentru mine, fiecare zi - *o zi de excepţie!* Nimic nu-i cum ar trebui, cum aş vrea. Asta-i viaţa mea normală.

Judecătorii se cred omenoşi când iartă infractorul? Unde-i *iertare,* nu-i dreptate!

Această carte poate că n-ar fi trebuit scrisă; n-am avut încotro, n-am mai avut ce face, mi-am dat seama abia după ce am citit-o şi eu.

Cel mai mare drog - *dorinţa de câştig,* profitul. Mă tem că, drogat şi eu de lăcomie, voi şterge repede rândurile astea şi nu le voi publica.

Oare doresc, *oare aştept moartea cuiva* sau măcar a mea? Îmi spun asta în oglindă, să văd ce faţă fac când mint indiferent de răspuns.

Eu nu sunt jurist de profesie, vreun procuror să pretind că ştiu adevărul şi să-l dovedesc. Tot ce trăiesc eu e doar minciună şi am amănuntele la îndemână s-o adeveresc.

Scrisul, priveghiul meu de unul singur în nopţile de iarnă din toate anotimpurile.

Bolile există cu adevărat şi îmi dau seama că medicii, cu toată bunăvoinţa, n-ar putea face nimic să mă ajute dacă bolile astea nenorocite, fie şi în-chipuite, nu mi-ar dăuna cu adevărat.

Ţin în bibliotecă şi cărţile vechi, cotoare roase, haremul meu de babe credincioase cu care-mi îm-părtăşesc amintirile şi acelea citite de mult, pe coa-te, pe genunchi.

Scrisul meu, învăţat sub dictare ca din partea unui învăţător, a unui maestru.

Poţi fi nefericit şi cu bani, şi fără... Unii au ales calea mai grea, dar se vede că, dacă perseverezi, poţi reuşi!

Aforismul - forma lapidară, urgentă şi irepresi-bilă a unui eseu, a unei poezii, a unui sentiment - trăiri lăsate fără eşafodaj, fără premizele silogismu-lui, mansarde cu hornuri fumegânde plutind peste temelia ce nu vrea să se aşeze pe pământ.

Orice *apă stătătoare* riscă să devină o baltă, pe când şi cel mai mic pârâu are sens, direcţia în care curge existenţa sa.

Anonimilor le-ar trebui interzisă prin lege purtarea de *nume proprii.* Ajunge codul numeric personal necesar la *secţia de votare.*

Nopţile, nopţile - tot mai grele decât zilele. *Nopţile* în care eşti numai tu şi bezna.

Trece vântul peste faţa mea încât aş spune că l-am văzut. Bate vântul prin gândul meu încât aş zice că l-am şi gândit.

Orgolios, cum sunt, până şi în credinţă, ştiu că va veni vremea când Dumnezeu, Tatăl, se va ruga fiilor săi, oamenii. Dar până atunci îi spun, ca fiul cel bun: *Bătrâne,* grăbeşte-te, dacă-mi vrei iertarea.

Bolile sunt *exerciţiul spiritual* nimerit nu pentru a mă iniţia şi a mă pregăti să devin un bun iezuit, e mult prea târziu pentru asta, ci pentru a mă lepăda de orice credinţă în ştiinţele omului, de a mă lepăda de convingeri, de a mă dezlega, cu toate odgoanele, de ţărmul cert al convingerilor pentru a pluti liber, în derivă, pe oceanele fără capăt ale incertitudinii, ca la început de lume, acum când suntem la sfârşitul ei.

Oh, bine măcar că oamenii din jur nu mă cunosc *așa cum mă cunosc eu*. Încă reușesc să nu fiu cu totul sincer; îmi țin în frâu pornirea de a spune tot timpul gândul meu adevărat. Între mine și lume - *umbra*, umbra grea de zid chinezesc.

Îmi permit, cu tot orgoliul, să mă consider religios prin cultură, prin spirit și nicidecum prin credință – o credință pe care s-o arăt, *ar trebui să mint,* să fiu ipocrit cu mine.

Boala te învinge cu resursele corpului tău. Omul puternic va avea boli puternice, altfel cum să fie doborât.

Internetul? Neobosit și plin de bunăvoință, de câte ori i se cere ceva, se lasă folosit în extaz până la epuizarea omului.

Kaaba, zarul extraterestru al providenței, întuneric persistent peste veacuri – infinitul impenetrabil al *Ochiului* cel negru coborât pe pământ.

Între realitatea de afară și cea din scrisul meu se interpune *cineva, ceva* din alte dimensiuni, în alte nuanțe și cu alte rațiuni de a fi. Voi spune că, în scris, este tot o realitate dar *procesată*, îngurgitată și digerată de o sensibilitate proprie, unică și inimitabilă, tot pe atât cât este de schimbătoare, de nestatornică în parametrii ei flotanți.

Boala mea cronică – amantă pentru care am *card de fidelizare* la toate drogheriile oraşului.

Indiferența, până la nesimțire, față de boala altuia - rețeta sigură să-ți câştigi imunitatea. Despre mine ce să zic: bolile mele cronice îmi arată că nu m-am străduit îndeajuns, ba mă tem că, până să ajung imun, mi-am câştigat indiferența mai întâi față de mine.

Sunt fiul naturii ca ființă și destin; *nimic din ce este al firii, nu-mi este străin.*

Mă uit în ochii copiilor... Seninul lor e atât de adânc încât se văd stelele şi ziua.

Vorba neamțului isteț când se apucă de-o treabă căreia nu-i ştie capătul: *Dă-mi, Doamne, mintea românului de pe urmă!*

Am spart un ou ca pe un adevăr în care am aflat mai multe ouă. Le-am spart apoi pe rând, în fiecare tot aflând alte şi alte ouă. Cunosc acum o mulțime de adevăruri pe care, de voi trăi, voi ajunge să le sparg unul câte unul. Dar deja ştiu că în ele voi găsi tot alte şi alte adevăruri. Şi nu aceasta a fost intenția mea. Când am spart primul ou voiam să-mi potolesc, cât de cât, foamea de adevăr. Sparg de când mă ştiu *ouăle adevărului* şi încă n-am reuşit să mănânc *omleta adevărată.*

Toată viața pozase în *Regele Lear* și vorbea despre Shakespeare cu orgoliul membrului din familie, ca despre ruda cu care tocmai cinase împreună cu o seară în urmă.

Litera scrisă - limba ce se folosește de plămânii mei să respire și când n-oi mai fi. Alți plămâni, același aer vor respira la fel ca mine.

Natura s-a opintit ceva vreme pentru a ne împlini ființa cu *conștiință de sine,* cum suntem, dintr-o pornire morbidă pe care, din zi în zi, se vede că o regretă tot mai mult.

Știm mai multe decât ne spunem, dar, bine crescuți, le trecem sub tăcere trăind și noi ipocrizia de mătase a zilei în amurg. Ipocrizia *bunului simț* capitonează, *catifelează* realitatea din cuvintele cu care respirăm.

Trăim ca pentru *judecata de apoi,* judecată ce va fi ca mâine. Trăim cu toții străduindu-ne să facem ceva, chiar dacă acele fapte sunt numai câteva vorbe scrise. Pe toate le facem ca și cum, curând, se va trage *linia de total,* suma finală a vieții tale, și fiecare va primi coronița de lauri, *diploma* cu numele său. Nu, nu va fi nicio *judecată de apoi,* nimeni nu va primi coronița, iar bătaia de urzici pentru cele greșite, de va fi s-o luăm, o luăm aici, așa cum eu deja am primit-o.

Trecutul, şi trecutul cel uitat de toţi a fost, mai întâi, viitorul unui prunc nenăscut.

Să facem tot binele posibil pentru cei vii şi *să uităm de morţi,* ar fi spus-o şi David la moartea fiului său, când nici Iehova n-a avut milă pentru el.

Viteaz şi puternic, cum îl ştim, ar fi învins cu uşurinţă întreaga lume, de nu s-ar fi bătut şi cu el însuşi.

Să mă bucur de faptele mele bune? Prea mult pentru mine, prea greu. Mă educ încă să nu făptuiesc răul, să nu-l rabd din partea altuia.

Zici *cenuşă* şi simţi în palma ta focul ce topeşte aurul ca turnat pe forma mâinii tale – *cenuşa!*

Zeii au făcut începutul şi au luat calea înşelăciunii faţă de oameni, faţă de ei între ei: *Cum să fii moral, cum să fii cinstit,* îşi spune cel puternic, *când nici zeii mei nu sunt.*

Scriu sub dictarea cuiva, a vocii ascunse în mine. Şi eu, silitor, scriu şi transcriu din ciornă în ciornă, fără să aflu vreodată că, tot ce-am scris, este chiar simţirea mea. Îmi copii de mână, de pe ciornă pe ciornă, ce-am mai scris până scrisul, din emoţie şi sentiment, se face realitate, se face viaţă, se face adevăr.

Intuiția care mă duce de mână spre adevăr - dovada certă a experienței rămase de pe când memoria mea încă nu exista.

Judecat cu *morala firului de iarbă,* fiecare prădător este și el prada cuiva.

Aș vrea să nu-mi doresc nimic, dar dorința asta nu mi-o pot împlini cât sunt viu.

Renunțări și *înfrânări* - să-mi trec moartea în nefaptă.

Voi putea spune și eu - *știu că nu știu,* abia după ce voi fi aflat *secretul.* Acum încă mai sper.

Deloc patetic, doar urmându-mi viața pas cu pas, am ajuns la capătul ei; altă cale n-am avut.

Japonezii se ivesc curați, proaspeți, nou-nouți ca *nou născuți* la orice vârstă de parcă s-ar naște, în fiecare zi, proaspeți și tot cu o zi mai bătrâni.

Când ceri un dar *Celui care are toate darurile* trebuie să știi într-atât de bine ce anume ceri încât, de-ar fi o învățătură, tu deja o știi pe de rost și nu-ți ceri decât încuviințarea de a te folosi de ea în gândul tău. Și asta ar fi să ceri și renunțarea la ea, ca și cum până atunci ai fi avut-o. Iar renunțarea e sinonimă cu decesul tău.

Cel care la micul dejun se-nfruptă din răzbunare, la cină va servi remuşcări pe săturate.

Mă simt graur rătăcit în lanul plin de sperietori. Până la urmă una, cea mai omenoasă dintre ele, îşi va părăsi slujba, îşi va lua zborul când mă va vedea *atât de speriat de foamea mea*.

Dovada supremă de fidelitate: să te castrezi din dragoste pentru iubirea vieții tale.

Mulți dintre noi, la limita suflării, trăim în viitor, dar *retardații* ne fac prezentul.

Viața - materia inertă ce-şi iese din fire trecând în alt regn. *Neființa* readuce ordinea.

Timpul - zidul invizibil de care nu pot trece, nu-l pot sări. Acesta e zidul meu ridicat să mă apere de barbarii din trecut, să mă ferească de catastrofa de mâine.

Când trece prin dreptul *Meridianului Greenwich,* Soarele îşi potriveşte pasul şi, soldat disciplinat, începe numărătoarea marşului său zilnic: *Zero!*

Sunt la Tribunal, am pierdut procesul în ciuda oricărei idei de *justiție* şi înțeleg: cei care s-au dedicat carierei de a călca toată viața cu stângul au făcut mai întâi *Dreptul!*

Când se întâmplă să cumpăr câte o bucată de jambon bună şi nu prea scumpă, mă tem că nu era pentru mine pregătită şi îmi vine să o duc înapoi. Mă răzgândesc: prea multe lucruri nemeritate îmi cumpăr pe bani, să le refuz pe toate.

Cel slab şi-a dezamăgit până şi duşmanii: nu i-a putut urî.

Ce va fi la locul meu de veci *peste nimic,* va fi dincolo de voința mea.

Dacă aş ține mai mult la mine, ar trebui să-mi trec eşecurile în *contul Providenței* pentru că, în final, ea este beneficiara a tot ce se întâmplă. Eu rămân doar agentul ei inabil în a-i finaliza intenția.

Când taci sub nedreptatea altuia, tăcerea ta flatează minciuna, nu adevărul.

Circarul, marele magician din partea asta a lumii, a încercat să mă hipnotizeze. M-am străduit cât am putut să-i fac pe plac, dar a adormit înaintea mea. Uitase că *insomniacii* nu cred în hipnoză.

Oamenii cu adevărat importanți pentru mine şi pe care i-am cunoscut vreodată au murit de mult, până să mă nasc eu. Dar ei mi-au lăsat numele scris pe cărțile cele vechi în care, fireşte, vorbesc de mine, contemporanul lor.

Gândul meu trăsnit îmi spune că *sporirea speranței de viață* a fiecărui individ în parte se face pe seama scurtării vieții speciei, în întregul ei. Se lungește clipa becisnicului, pe cât se scurtează veșnicia speciei.

Știu credincioși care și-ar dori și ei *sfințenia,* dar nu cu totul, nu zi și noapte, doar cu jumătate de normă.

Ce să fie *cenușa* decât sinteza pământeană a acelor spirite incandescente care, cândva, au topit retortele, cuptoarele, metalele, așa cum este aurul sau platina cea scumpă ce încă o mai caută alchimiștii.

Trupul de vânt al gândului meu reînvie în nori și se întoarce ploaie. Povestea capătă coerență în Biblia de aer a dumnezeilor mei.

A te lupta cu boala? Adică să mă lupt cu propriul corp hotărât să mă trădeze când, mai simplu, în bătălia asta, e să trec de partea lui ca în vremuri de pace și, așa, să-mi recâștig liniștea așteptată.

Ce pot să spun despre lucrurile pe care nu le-am văzut și nu le voi mai vedea, despre evenimentele pe care nu le voi mai trăi? Să fac profeții este ca și cum mi-aș prelungi viața în nefericirea altora, a copiilor care vin.

Virtuțile comune - unisex și mărime universală, *prêt-à-porter* stau pe tine strâmb, ca luate de la second hand, pe când viciul, *haute-couture*, pare croit la comandă, pe talia ta și, până să te recomanzi, el îți strigă numele ca perechea ta în lume.

Sunt izbitoare asemănările noastre, la fire și la trup, cu *porcul* și nu-s primul îngrijorat de *fratele meu,* față de care ne purtăm precum canibalii.

Anticristul unei religii vechi va fi profetul religiei celei noi. Lipsa oricărei religii? Niciun credincios nu poate gândi asta.

Și *țintașul bun,* dintr-o sută de lovituri bine îndrumate, va scăpa câteva pe alături, cum și țintașul prost, dintr-o sută de săgeți, tot greșește una drept în țintă.

Stau cu sufletul pe prag, gata de plecare, gata de sosire.

Zeii n-aveau nevoie de teologi să le tălmăcească zisele, faptele, pe înțelesul nostru. Le ajungeau tragedienii, poeții, sculptorii. Brunelleschi, Rafael, Tițian o știau și ei prea bine - și, pentru *credinciosul rămas analfabet,* o făceau mai convingător decât Augustin, Toma D'Aquino și alții ajunși sfinți și mai aproape de Dumnezeu înaintea artiștilor.

Viața bate filmul? Așa-i, dar viața nu trage dub-le, nu repetă și nu elimină scene, cadre, nu face, *din montaje,* artă. Viața rămâne cum cade din prima.

Faptele Dumnezeului din Cer le știm aici, pe pământ, unde n-a călcat nicicând piciorul său. Tot așa, viața noastră de apoi e în Cerul în care nu vom ajunge.

Ce te faci cu nemuritorii care n-au simțul eternității?

Am pus urechea la pământ și huruitul de tancuri grele crește, se apropie; rămân lipit de pământ *să treacă timpul* cu șenilele lui grele peste mine.

Omorâți-i pe toți, Dumnezeu îi va recunoaște pe ai lui... Nu cred constant în același dumnezeu, mi-l schimb mereu cu credința acelui legat papal că dumnezeul meu de astăzi, oriunde m-aș afla, își va recunoaște credinciosul și nu-l va nedreptăți pe altul, refuzându-i ruga.

Ai scris *1965,* ca an de naștere pentru mine? Nu-i o greșeală, e anul în care aș fi vrut să mă nasc; greșeala e că, în ciuda eforturilor mele copiate după pruncul din *Tinerețe fără bătrânețe...*, m-am născut cu douăzeci de ani mai devreme.

Sufăr şi diavolul se bucură până dă în lacrimi: *Fii măcar tu fericit!* îi zic. Iar el, diavolul meu, nici mulţumirea asta nu mi-o lasă: *Crezi că pe mine nu mă doare, crezi că eu nu sufăr?*

Când fac altceva decât se-aşteaptă lumea, simt că *levitez împotriva gravitaţiei*. Curând, pun capăt iluziei şi revin cu picioarele pe pământ.

În *cimitirul lumii bune,* seara sună clopotul să anunţe vizitatorii că e vremea să plece. Încerc să nu fac ironii, dar liniştea nopţii trebuie respectată şi în somnul cel veşnic.

Să înţelegi un copac? Fii tu copacul acela pe care vrei să-l înţelegi.

Orice *moarte bună* e o sinucidere cu otrava aşteptării.

Tot ceea ce-ţi doreşti te schimbă şi te distruge; pe măsură ce obţii, *dorinţa te sminteşte* din fiinţa care-ai fost în obiectul tău visat. *Nu-ţi dori nimic* sau doreşte fără să obţii şi rămâi tu.

A încercat să picteze peisaje. Părea să fie uşor, dar niciodată n-a reuşit să aducă pădurea pe pânza sa, cât timp el era în pădure. Nici eu nu-mi scriu *adevăratul chip,* cât sunt viu în spatele condeiului.

Virtual - sunt un scriitor. Calculatorul meu e cu adevărat minunat: scriu direct în pagina de carte ce nu va apare niciodată şi - şterg. E un mod de a mă despărţi de gândul meu fără mâhnire.

Cu orice nou născut se iveşte altă boală, nu şi leacul ei.

Le este mai uşor, mai la îndemână, să-şi alăture chipul şi asemănarea la fiinţa lui Dumnezeu, decât să se aşeze temeinic *în chipul şi asemănarea semenului,* vecinul lor de toată ziua. Mai uşor îl vor compătimi pe Isus, cu inima lor deschisă spre El, decât să-l înţeleagă pe aproapele, cel căruia le datorează iubirea ca lor înşişi.

Răzbunarea - respectul activ, manifest, pentru binefacerea primită în avans. Altfel, cine-ar suporta acuzaţia de nerecunoscător?! E bună răzbunarea, ajută să-ţi suporţi mai uşor binefăcătorul.

Cel care are urechi de auzit, să audă! Tot Universul era o ureche, auzul viu în aşteptarea cântecului şi cântecul a început. Când nimic nu era de văzut, nici de pipăit, doar un zvon se auzea, o muzică, un foşnet cât un murmur, un vaiet de umbre. Şi, din acel cântec, din acel cor, *a apărut ideea* vizibilă, sonoră, gata să se închege ca materia densă ce îşi depăşeşte propria alegorie din care s-a ivit.

Vreo femeie, cumva, *să fi pățit* ce pățește cartea trecută prin mâinile lui, să fie citită, cercetată, însemnată și iscodită literă cu literă, de la prima ei zi până azi!? După felul cum rămânea după scărmăneala lui, nici o carte nu mai dorea să plece din biblioteca sa!

Cel care face comerț cu arme, se vinde pe sine, își vinde copiii ca țintă.

Țara mea, România - țara în care o tragedie o îngroapă pe alta, până când marșul funebru va ajunge *Imn național.*

Vei învăța literele, cum se-nnoadă ele în cuvânt, vei afla ce înseamnă cuvântul dezlegat de tine într-o limbă sau alta. Dar nimeni nu te învață *să citești,* nu te învață nimeni să citești idei, *să citești oameni.*

Unde se află acum ziua de mâine? Atlantida – sentimentul sfârșitului.

Cineva regretă dispariția asfixiei voluntare, cândva - un exercițiu comun al suicidului. O fi dispărut pentru că, în înțelegerea mea, cu o voință capabilă să-ți impui asfixia se presupune că, oricum, te vei impune cu succes și în cea mai răuvoitoare lume, încât sinuciderea devine de-a dreptul inutilă.

Omul e *ființa clarobscurului* iar explicarea lui nu duce la nimic. Poți diseca privighetoarea cu tot cu umbră şi nu vei afla de ce cântă, de ce tace.

Protestez vehement împotriva muncii ca un protestant habotnic: muncesc!

Am închis calculatorul şi continuu să privesc monitorul negru cum aş privi în oglindă cu premoniția că, din fereastra beznei, *mă priveşte viitorul.*

Cel care renunță din proprie voință, are parte de cele mai multe împliniri.

Înțeleg de ce arcaşii tineri, începători în meseria vânătorii, îşi ațintesc primele săgeți spre Cer. E locul spre care, în credința lor, nu pot greşi ținta, El fiind peste tot.

Răsuna în el tristețea limbilor uitate înainte de a fi vorbite şi, sub vraja fluierului fermecat, dresorul de cuvinte s-a urcat cu fiecare suflare până la imensul pustiu de început al Cerului, acel pustiu al Nimicului care, dintotdeauna, este Totul.

Nu toate cărțile rezistă la o a doua lectură şi nu din pricina cotorului, a legăturii proaste a fascicolelor. Da, şi relectura are riscuri până la a anula cu totul sensul primei lecturi, negându-şi primul său cititor, autorul.

Rău îl mai durea sufletul pentru binele ce i-a scăpat din mână şi a pornit în lume fără voia sa.

Omul - specia care îmblânzeşte animale cu gândul că poate, aşa, va îmblânzi şi *sălbaticul, sălbăticia* din el.

Pentru mine Dumnezeul oricărei religii există şi este viu cât ascult Bach.

Reacția adversă la medicament - dovada că doctorul nu ți-a greşit diagnosticul.

Cea mai bună dovadă că am şi eu acel viciu, e tocmai faptul că râd de el împreună cu voi.

Cel care, cu torța aprinsă în mână, vrea să cunoască bezna, acela nu va înțelege nimic. Îşi va vedea doar propria umbră urmărindu-l.

Aflu că într-un stat cu armata cea mai puternică, şeful e un ramolit, iar în alt stat - un nemernic. De mofturile şi poftele lor ține viața a sute de milioane de oameni încă teferi. Neliniştea mă ajunge până şi în văgăună mea retrasă, de parcă am mai trăit cândva istoria aceasta care se repetă.

Sop '22

CÂŞTIGUL PIERDERII DE VREME

Ştiu că de nu sunt eu aici nici Domnul viaţă n-are/ Iar de mă sting Îi iau şi ultima suflare.//Nici chiar un vierme nu-l face El cu totul://de nu-i izbânda-n doi pe loc se strică totul. (Angelus Silesius)

Nu e oare un lucru minunat să ne străduim să-i lăsăm pe oameni mai fericiţi decât am fost noi? (Montesquieu)

Tot ce adunăm, tot ce plătim atât de scump, bunurile noastre, toate - gunoaie; până şi noi înşine suntem gunoaie, nu azi, mâine – sigur. Doar pământul care, cu supunere, le înghite pe toate, doar pământul nu-i gunoi.

Neîndemânatic, cum sunt, mă împiedic de mine însumi şi când nu fac nimic.

Când vezi un stol de păsări înălţându-se ca o singură fiinţă în zbor, ai zice că stolul e ghidat şi pus în mişcare de un singur gând, de sub aceeaşi frunte, şi ai jura că aşa se întâmplă în Cer.

Lumea este rea? Vă rog să mă credeți, *nu-i vina mea;* eu așa am găsit-o… Mai fericită, cum ar vrea Montesquieu, poate nu vom reuși, dar s-o lăsăm *un pic mai bună* înadins prin bunătatea noastră, merită să ne străduim.

Cel înțelept nu-și contrazice instinctele; le urmează până le va îmblânzi.

Conștiința mea, câtă este, se vede în acte, în fapte, cum și lipsa acțiunii este actul conștiinței, al deciziei mele.

Toate nimicurile cumpărate din supermarket și pe care, până acasă, le-am și aruncat, le trec la costuri cu școlarizarea necesară clientului de azi, ca mâine să nu mai cumpere.

E atât de insensibil, de indiferent la bucuriile și suferința lumii încât nu urăște pe nimeni. Desprins de patimile lumești, cum e, de-ar avea credință, l-aș crede sfânt dar știu că până și lui Dumnezeu îi este indiferent.

Internetul nu te spionează, nu te ascultă, *îți iese în cale,* mi se spune. Când vecinul îmi dă peste gard sticla de țuică înfundată cu ciucălău, *Google* îmi oferă, prompt, cel mai ieftin *tirbușon electric.* Comandat *online,* mai pun o sută de lei și mâine îl am la poartă, adus ca pe gratis.

Am de gând să plec definitiv din România acestor ani. Mă mut la țară.

Destinul vorbelor celebre, şi de o celebritate să fi fost spuse, destinul lor e să ajungă folclor, anonime locuri comune.

Sărăcia - paza bună împotriva hoților. Cinstita sărăcie a omului de rând - luxul păzit cu jandarmi, cu poliție, să nu i se piardă sământa.

N-oi fi poate chiar fără credință doar că nu mi-am ales încă religia. Mi-i teamă că niciuna nu m-ar mântui cu păcatele firii pe care mi-o ştiu.

Mi-am descoperit un viciu care nu-i de laudă. Prefer să citesc până la capăt cărțile neterminate, şubrede în concepție, precum ciornele rămase fără sfârşit din neglijența autorului, prin moartea lui.

Sfârşit de ospăț: semenii mei, ultimele exemplare, *plătesc factura cheltuielilor* făcute de creatura asta care, fără să adauge nimic, a reuşit să consume şi să distrugă mai mult decât oricare altă specie.

Să pierzi timpul: ce lucru minunat! Să faci din timpul tău gunoi, gunoiul de compost peste care vidanjezi amintirile şi visele tale putrede, gunoiul ajuns proiectul zilei de mâine. Ce lume minunată va ieşi din timpul tău pierdut.

Cu fiecare bolnav, boala se apropie de mine; moare lumea om cu om şi, curând, moartea va trece şi de mine.

Persistenţi ca umbra, dăinuim cu veacul, cu mileniul, şi după ce dispare lumina exploziei de-o clipă.

Care Dumnezeu, iertându-i păcatele, îşi va mântui egalul, s-ar fi întrebat, probabil, Nietzsche.

Am metoda mea de a rămâne în contact cu realitatea: visez din jumătate în jumătate de oră.

Dorinţa, doar dorinţa de a avea şi eu victoria mea, mi-a adus nenumărate înfrângeri. Iar înfrângerile mele nu mi le râvneşte nimeni.

La bătrâneţe am ascultat din nou povestea, dar am ascultat-o până la capăt: - *Mami, uite, împăratul e gol!* - *Da, copile, dar şi gol, el e Împăratul!*

Pentru lume suntem doar omul ştiut de ceilalţi, nicicum cel care ne vedem, care ne credem noi că suntem.

Cunosc un singur mod de a scăpa de obsesie: supune-te ei până o epuizezi, sleieşte-o, oboseşte-o în plictis; la fel, treaba ce-o ai de făcut şi-ţi apare ca obsesie şi-n somn, n-ai scăpare, n-o mai amâna, urmeaz-o!

Nesimțirea, nepăsarea - sănătoasele vinuri de viață lungă!

Dacă nu vrei să strici echilibrul lumii, al lumii celei mici în care respiri tu, nu fă bine, nu fă rău! În nemişcarea ta rămâi statuie ca Buddha.

O țară de *ghinionişti* ține şi răsfață o mână de *norocoşi.*

Săgeata care îşi ocoleşte ținta, pe țintaş din plin îl nimereşte.

Citesc cărțile cumpărate până la epuizarea lor fizică şi iubesc, iubesc răsfoind pe sărite bibliotecile rămase în *serviciu de noapte.*

Gloria - cel mai generos beneficiu pe care ți-l poate aduce talentul dacă rişti totul - viață, sănătate, familie, prieteni. ...*te întreabă şi socoate.*

Filmase iluzionistul în toate mişcările sale dar, pe film, n-a rămas, nu se mai vedea nici un truc; aparatul a refuzat iluzia ochiului omenesc.

Cuvintele, splendori fără trup, venite cu adevărat de la Dumnezeu, îmi aduc în față ce nu am văzut şi nu a fost niciodată. În cuvinte putem vorbi până şi de Dumnezeu, de nu cumva pentru asta o fi făcut El cuvântul.

Lider - cel care *ştie să-şi aleagă* alegătorii. Până să aflu eu de el, m-a şi ales!

La douăzeci de ani, speram să trăiesc veşnic; la şaptezeci îmi doresc ceva mai puţin.

Povestea fierbinte nespusă la vremea ei rămâne grija de sub grinda casei tale. Nici jarul spovedaniei nu arde mai puţin.

Toţi copiii se nasc prinţi dar, până cresc mari, tatăl pierde tronul.

Două infinituri, supuse între ele oricărei operaţiuni, va da acelaşi rezultat în toate cazurile - *Infinit*. Oricând se poate statua o ştiinţă nouă: *matematica infinitului*.

Cel slab nu iubeşte el; se lasă în voia iubirii altuia pentru că nu mai suportă să se aibă în seamă.

Fă ce ai de făcut, acum, de tânăr; boala, nici când parafrazează, *nu te-aşteaptă să fii măsurat în anii suferinţei.*

De ce nu pot intra în vis, acolo, în intersecţia de unde m-am trezit, aşa cum aş fi îndoit pagina la o carte unde am ajuns cu lectura, aşa cum aş lăsa un semn pe hartă, la intersecţia în care m-am trezit din vis.

Spune-ţi măcar ţie poveştile de nespus ale familiei tale şi vei fi liber.

Cu voia mea explicită prin vot, prin semnătură, oricare altă persoană mă poate *reprezenta*. Numai eu nu mă pot reprezenta: eu chiar sunt cel care sunt, *un nimeni* astăzi, *un nimic* ca mâine.

Citez aici cea mai cuprinzătoare şi elocventă frază aflată, de curând, într-o carte de eseuri: *ş.a.m.d.*

Stau în pat şi aştept somnul ca pe o femeie dorită: poate nu adorm până vine.

Continuăm să ne impunem iubirea de *aproapele* şi ignorăm până la uitare pe *cel de departe,* semenul de peste graniţe şi distanţe. Iubeşte-ţi *aproapele* oricât de departe ar fi.

De câte ori mă aşez în pat, oricât de târziu aş face-o, am teama că nu voi putea adormi şi, deseori, teama se adevereşte.

În *ideea infinitului* material în timp şi spaţiu nici o fantezie nu pare de nerealizat iar cvadratura cercului, perpetuum mobile, cum şi orice trăsnaie ne-ar trece prin cap n-ar trebui să le eliminăm ca imposibile. Rămâne la voia hazardului când să le împlinească.

Ca pompier zelos ce era până şi bricheta sa era în formă de stingător de incendii.

Masca mirării o primise la naştere şi n-a mai dat-o jos nici în clipa morţii. A murit la fel de mirat cum se născuse.

Pot asculta, pot şi accepta orice idee ca gând ce-mi incendiază irisul când vă zăresc; numai să nu-mi cereţi să vă urmez în ideea voastră în care nu cred.

De cum zile disparate, file căzute ca din calendare străine, fac viaţa unui singur om dar, puse cap la cap, expiră, toate, pe ultima bătaie de inimă.

Apropiată de vid, atmosfera literară din ţară asta nu suportă aparate de zbor mai grele decât aerul şi, cu atât mai puţin, idei ce zboară mai repede decât vorba.

După *primul bombardament,* pandemia s-a retras în planul doi ca o vedetă jignită. Din vaccin în vaccin, am ajuns la cel mai tare tratament care să ne salveze de *Covid*: războiul!

Sunt multe persoane care scriu de zor la romanul vieţii mele. Mă străduiesc şi eu să scriu, ici-colo, câte o pagină şi, între ceilalţi, abia dacă am loc să-mi trec numele pe copertă.

De la citit, am muşchi pe creier cât are un culturist pe piept, pe coapse. Bine antrenat, creierul meu poate sări acum, fără efort, peste orice carte.

Niciun lucru real nu trece de idealul său.

Te-am iubit, viaţă, în cămaşa năduşelii atâtor anotimpuri, te iubesc şi cu sufletu-mi nins, zdrenţuit de iarnă.

Cui aparţin eu; ce-mi aparţine mie? Eu sunt al lumii, cu voia ei; eu sunt al lumii nu mai mult decât mă primeşte ea. Iar din lume, nici puţinul ce sunt nu-i al meu.

Când eşti în lumină, aruncă-te în beznă; întunericul te va învăţa să înoţi în apa de nevăzut, în marea secată de mult.

Din generaţie în generaţie lumea se înmulţeşte ca şi cum ar trebui mai mulţi paznici vii pentru cei *plecaţi din vreme*. Da, morţii, imprevizibili în fapta lor, sunt tot mai greu de stăpânit.

Nu mi-i greu să-mi imaginez, într-o Atlantidă pe cale să se scufunde, pictorul care, cu migală, pe zidul rămas încă întreg, va picta scena dezastrului. Pot să-mi închipui şi disperarea sa, numai că nu ştiu ce să fac acum, la sfârşitul lumii mele, cu *capodopera sinistrului*.

Doamne, fii om ca mine, să te pot înțelege şi eu, să afli ce simt, să ai cu cine schimba o vorbă ca între egali, cât să afli şi Tu adevărul despre Tine.

Aşa cum cineva, cândva, s-a *născut grec şi nu barbar,* eu m-am născut *om,* şi nu în altă specie.

De mi-aş dori vreun ideal, aş alege ca în fiecare zi să fiu tot altul decât cel de ieri, să-l uit pe cel care am fost.

Empatia, altruismul - eroismul de neatins al narcisistului.

Telefonul - obiect de cult de la care, în chip irațional în vremuri nebune, aştept vestea izbăvirii pe *ro.alert.*

Mă surprinde cât de mult îşi doresc unii plăceri ce se apropie ori trec de infracțiunea ultimei clipe vii.

Lacăt şi cheie: în mine sunt, la toate întrebările, şi răspunsuri. Dar, *în dezordinea asta a vieții,* nu mai ştiu unde le-am pus.

Pentru mulți pare mai uşor să-şi pună o mască şi, după noua expresie a feței, să-şi silească trupul să intre în acea armură comandată după chipul din urmă.

Este o iluzie să crezi că *poți controla întâmplarea,* când tu însuți ești jucărie în mâna hazardului.

Femeia - fructul care își crește singură pomul roditor. Cine să înțeleagă aceste mistere.

Lecțiile învățate pe piele mea, pe piele mi s-au pirogravat, tatuaje de neșters. Ce-am învățat de la alții, din cărți, din școli le am în minte ca în debaraua pe care, cu anii, uit s-o deschid, s-o aerisesc.

Eminescu, generos, i-a lăudat pe poeții dinaintea lui, dar cea mai mare laudă și-a păstrat-o pentru sine, el scriind înspre gloria lor.

De când sunt oamenii oameni, vremea și vremurile au fost *probabile* doar. Așa vor rămâne și după ce vom fi ajuns trecut.

Mă uit și eu la *marii oamenii* plimbați astăzi prin funcții publice, cât să văd că talentul lor a fost, într-o politețe supărător de sonoră, să lingușească anonimul erou de la urne, purtător acesta de CNP.

Omul comun vede în istorie nu întâmplarea ce ar trebui prevenită, nu prăpastia de evitat, ci tocmai soluția la necazul lui de azi. Altfel la ce i-ar folosi lecțiile învățate la școală dacă nu să repete, în cunoștință de cauză, *eșecurile tradiționale ale neamului,* cărările înaintașilor ce trebuie urmate și azi?

Mă obsedează bustul de marmură al lui Herodot, cel cu fața spartă: timpul i-a dat peste nas pentru puținele libertăți luate de el fără voia zeilor, bobârnace moștenite de toți cei care i-am urmat *Istoria.*

Am păcate vechi de care am fost iertat de mult; numai eu încă nu-mi pot ierta eșecul nașterii.

Privesc catedrala uimit că Dumnezeu poate zidi un arhitect, dar nu poate pune piatră pe piatră, cât să-și înalțe casa.

Un bărbat ajunsese atât de bătrân încât era convins că așa se născuse. Și moartea, care trebuia să-l aibă scris undeva, în registrele ei, și moartea era mai tânără decât el.

Prezumția de nevinovăție rămâne o lingușire ipocrită față de bunăvoința hoților, câtă vreme eu am yală în poartă și PIN la cardul de bancă.

Nu cred, încă, în maimuță ca strămoș al meu deși mai port în mine aripa de pește, zborul și țipătul de graur. Prefer să mă știu modelat din lut decât din animalul ce încă mă domină. Metafora humei e mai cuprinzătoare când îmi închipui că Demiurgul a frământat în mâinile sale, milioane de ani a frământat lutul care acum, de unul singur, își scrie gândurile precum a făcut și El, în *lutul dintâi.*

Ce mă nedumereşte este de cum medicina îşi îngroapă succesele şi *îi supravieţuiesc greşelile.*

Nu-ţi povesti fapta, n-o descrie: fă-o!

De mic, din pântecele mamei, îngerul meu duce în cârcă un drac bătrân.

Din matriţa mamei, fiul a ieşit cu chipul tatălui său.

Din zi în zi mă eliberez, eu, sclav al trupului slăbit, să ajung sub tirania spiritului.

Adevărul e că sunt mult mai modest când sunt singur. Dar nici atunci nu cred că sunt sincer.

Ipocrită e lumea; noi înşine - niciodată!

Oamenii aceştia par să nu aibă *strop de bucurie,* să nu aibă orgasm fără să calce, ori de câte ori pot, Codul Penal.

Credinţa că-s nemuritor mă face să respir în ziua de mâine.

Din orice întâlnire ne întoarcem altul, cu mult-puţinul din *celălalt* adunat boccea în noi, tot aşa cum ne întoarcem şi dintr-o călătorie între străini. Oricât am da celuilalt, mult primim şi noi.

M-a lăudat ani la rând şi, până la urmă, mi-a spus adevărul verde-n faţă. Până ieri mă flata cu *banii falşi* ai linguşelii iar azi m-a plătit corect, la cursul zilei: *doi bani!*

Dornic să rămân *ateul de bună credinţă* în orice religie, am ajuns, de toată mirarea, *habotnicul îndoielii* până şi în ştiinţă.

Zgârcitul, dintotdeauna, are cele mai multe sfaturi de dat.

Dumnezeu Tatăl, cel care nu suportă jignirea, nu suportă spinul în tâmplă, nici cuiul în palma Lui, şi-a dorit, nu direct, ci prin Fiul său, să afle ce e durerea, cum e să suferi ca om şi tot n-a aflat. *Cel Veşnic* nu va afla niciodată suferinţa fiinţei ce trece prin tragedia efemerului.

Doare, doare rău rana tăiată de cuvânt în carnea ta lipsită de orice apărare în faţa adevărului, *a adevărului despre tine.*

Prin mass-media, tot ce pare mai urât din *realitatea clipei,* fapta, din adevărul ei adânc, îşi arată doar suprafaţa, doar coaja, ambalajele murdare. Dar tocmai aceste coji, *gunoaiele de azi*, ni se depozitează în minte, se scriu în jurnale intime drept fapte ale noastre şi facem curăţenie acoperindu-le cu gunoaiele proaspete de mâine.

În regula jocului dintre pacient şi doctor, ultimul e cel sănătos. Dar, doctorul care nu-i bolnav de boala ta, de unde să-ţi ştie leacul?

Ambiţioşii, trufaşii, îi recunoşti uşor: îşi aruncă erorile, *scoici de perle,* cu tot cu adevărul din ele.

Dumnezeul duşmanului tău este, întotdeauna, un eretic.

Ştiu scriitori capabili să scrie orice, oricum, pentru oricine. Dar mai afli şi câte-un răzleţ ca mine care *nu poate citi orice,* scris despre oricine.

Nimeni nu-i atât de sănătos trupeşte cât să-şi facă, de unul singur, toate răutăţile poftei lui.

Generos cum e, *vecinul meu e gata* oricând să-l ajute pe Bill Gates cu o masă de prânz, cu o cursă de taxi, dacă ar ajunge pe aici dar, cum am rămas în drum, nu-i trece prin cap să mă ajute să-mi fac pana la maşină.

Dintre creaturile fantastice, păgâne, creştinii au preluat şi *satirii,* cei ce şi-au păstrat datele exterioare ale *divinilor diavoli:* lubrici, dedaţi desfrâului şi alcoolului, par mai degrabă oameni normali din zilele noastre ajunşi în *weekend.* Năravul lor - *un joc de doi,* bărbat, femeie. Şi oricând îşi găsesc perechea de care au nevoie.

În fața mea un tânăr completează și ia testul de inteligență cu 130 de puncte. Intimidat, întreb psihologul: *Aveți și unul nou, că testul acesta și-a epuizat performanța?*

Singur cu mine, nu mă sfiesc să-mi arăt slăbiciunile. *Singurătatea* e și mediul prielnic să mi le cultiv, să le încurajez ca pe virtuțile ce nu merită a fi știute și de alții.

Eroul de zi cu zi: cel care face eforturi supranaturale să pară și el *normal,* în rând cu ceilalți și asta zi de zi, până la ultima.

Când crezi că n-ai nicio grijă, fugi de te-ascunde; sigur te va găsi una!

Mă iau și eu după Neagu Djuvara, cel iritat de moldoveanul sărac și, ca pierde vară ce sunt, îmi zic trândava replică întârziată: *Lenea abia mă ține viu dar, știu sigur, calicia mea omoară stăpânul.*

După optzeci de ani poți avea și o sută și vei arăta la fel pentru cei mai tineri decât tine. Doar tu simți diferența de la o zi la alta.

Când au șanse juma/juma și pierd, se cred ghinioniști. Cu aceleași șanse, eu pierd de fiecare dată dar, și ferit de noroc, continuu să țin cu hazardul datorită căruia încă sunt viu.

Când se anunţă falimentul unei bănci, se face pe un asemenea ton de parcă mi s-ar reproşa direct, mie, că nu mi-am depus pensia anume la banca falimentară.

Cu răbdarea muncii ce ţinteşte un scop dincolo de înţelegerea ei, furnica mută întreg *Pământul* în muşuroi, tot aşa cum şi noi ne mutăm ignoranţa, fir cu fir, dintr-un muşuroi în altul.

E prudent să n-ai încredere nici în îndoieli.

Peste povara bătrâneţii, mai plătesc dobândă încă la prostiile tinereţii.

Ăsta are mers de poştaş, nu de călugăr. Oricum, amândoi se roagă cu gândul la destinatar: *Poate Domnul e acasă, cât să nu fac drumul de două ori!*

Efectul gravitaţiei - prăbuşirea, mi-a fost dată mie; levitaţia este darul altora.

După câte cópii oare matriţa originală, decalibrată, descentrată, produce exemplare cu abateri încât nu mai deosebeşti autenticul de fals? Oare cât de departe suntem azi de chipul adevărat al lui Dumnezeu, al lui Adam? Iubitorul de *kitschuri* îşi iubeşte copia şi îţi spune, din toată inima, că originalul nici nu-i aşa de frumos cum este pastişa lui din oglindă.

O ştim toţi, adevărul e oriunde în jurul nostru. Îl bâlbâim, fiecare în felul său, doar cât să-l spunem în cuvinte.

Iubitele amante - *mame de bastarzi*...

Un bărbat poate fi admirat pentru trecutul său, acelaşi trecut care, pe femeie, o face de ruşine şi ar vrea să i-l ignori.

Ora exactă? În oraşul meu de provincie, *Ora Bucureştiului*, ajunge *exact* cu o zi mai târziu.

Oricât de grăbit aş păşi tot mi-o ia înainte trupul, nacela prinsă de balonul ce nu se vede, sufletul deşucheat şi ghiftuit şi el din greu cu arome din senin, să nu urce spre cer fără să anunţe.

Oricât de mult mă pasionează alpinismul, mereu va rămâne muntele pe care nu voi urca, *Împărăţia* de dincolo de noi, muntele aşezat de cei vechi în lumea nici de ei văzută.

Onest în felul său, cartoful ăsta nu s-a dorit niciodată trufă, să nu-şi strice gustul, buchetul rar în care s-a ivit.

Omul de rând... Oare îşi merită dispreţul regilor numai pentru că *nu-şi doreşte un tron sub fund* şi se simte la fel de bine aşezat pe un trunchi de copac?

Citesc literatură, aflu despre zbuciumul fictiv al rătăcitului de sine şi-mi adaug zbuciumul lui la neliniştea ce-o am ca şi cum aş turna butoaie cu ulei, *să alung uraganul* din jurul bărcii mele. E tot o iluzie, când aceeaşi furtună face ravagii şi-n paginile cărţii, şi în viaţa mea.

În stradă - ura. Acasă, iubirea secretă - scară de incendiu de sub urgenţa zilei.

Trăim viaţa cuiva pe care nici nu-l cunoaştem.

Duşmanul trebuie să aibă, totuşi, o calitate: să fie viu, să fie din zilele tale. Nu poţi ucide adversarul din viitor, din trecut. Aşa-i că-s naiv? Am peaproape viteji, eroi neostoiţi, care încă se războiesc cu duşmanii răposaţi de mult, încă ucid duşmanii nenăscuţi.

În *judecată mea sarcastică şi vinovată,* prin care confund profesiile cu obiectul lor, îmi vine să cred că poliţiştii sunt, de fapt, infractori, pompierii - incendiatori, iar pe judecători îi confund ca fiind de aceeaşi calitate cu condamnaţii lor. Cum să mă iau în serios? E ca şi cum aş confunda preoţii cu credincioşii, şi asta ar fi o mare greşeală. Mai degrabă cred că un credincios îşi urmează credinţa decât un slujbaş al Bisericii vocaţia.

DE CE MOR CENTENARII

Nae Ionescu comentase doară judecata aspră a lui *Moeller*: "*Ereticul e păcătos, chiar dacă are dreptate*". (Mircea Vulcănescu)

Câteodată mă simt din toate religiile. (Patriarhul ecumenic Athenagoras I al Constantinopolului)

Este şi *modul mişelesc* de a trece prin lume fără a te apropia, fără a avea reacţii, emoţii, să te păstrezi *pur* şi *simplu*, necombinat cu nici unul din elementele *Tabelului lui Mendeleev,* să te păstrezi, nealterat sub agenţii corozivi ai vremii. Să fii tu însuţi şi viu, şi neviu.

Îmbătrânind, revin la *vârsta unisex,* cum eram în pruncie… Ce ocol inutil viaţa asta pentru a ajunge în acelaşi punct!

Bătrâneţea e un pedagog excelent; cu cât îmbătrânesc, îmi sporeşte răbdarea şi mă grăbesc tot mai puţin. *Festina lente* n-a spus-o un tânăr.

Se obişnuise atât de mult cu singurătatea încât se gândea că se putea lipsi şi de ea, cândva.

De ce oare îşi arogă ignoranța cu atâta tupeu? Poți fii modest şi când *nu ştii.*

Fiecare om - o patrie. În această idee, ca orice egoist, eu sunt un mare patriot.

Banii sunt un bun perisabil. Îi ții la tine, se evaporă ca apa; îi investeşti cu risc minim, pierzi şi mai mult; cauți *randamentul* cel bun - îi pierzi sigur.

Nu încerc să profețesc în niciun fel ziua de mâine. Provocând-o, arătându-i calea, s-ar putea să ajung să-mi trăiesc nenorocirea.

Celui cuminte, ignoranța îi arată unde e fiara de care să se ferească, pe când temerarul îşi foloseşte necunoaşterea ca domeniu de vânătoare cu bună ştiință că el însuşi este vânatul.

Văd, încă se caută adevărul acolo unde, eu, deja ştiu că nu este. Nu toate eşecurile mele sunt originale, nu toate sunt erate *bune de tipar*.

De ce să trăim luni de zile în şir între cimpanzei şi *maimuțe bonono pentru a le studia?* Privindu-ne cum îi cercetăm pe ei, cu siguranță cimpanzeii ne vor imita şi îşi vor da doctoratul în *antropologie*.

Faptele de viață ale scriitorului, ale artistului, intră în biografia spirituală a acestuia, aşa cum bucata de pâine se face privire, lumină în ochii celui care vede răsăritul.

Fiind în România, eşti protejat şi ți se garantează că nu te vei rata în altă parte. Dar eşti liber să încerci.

În marşarier şi cu ochii în oglinda retro-*vizoare,* cum să-mi fie frică de viitor?

Fără să ştiu cum, mi-a căzut *misterul* în brațe; îmi rupe brațele şi tot nu ştiu ce e *misterul* ăsta!

De o viață confund oamenii cu lumea... Şi voi muri şi tot nu ştiu de care parte să mă aşez: între oamenii care mor, în lumea nemuritoare.

Familia mea - sub siguranța zăvorului, dublată de încrederea în prezumția de nevinovăție față de vecin, ca şi față de străin. Doar pe mine mă bănui drept inocentul din vina căruia cad nenorocirile peste oameni.

Catastrofa, războiul, cutremurul, diluviul, aduc după sine *flora spontană a filosofilor* blazării, a pesimiştilor hrăniți din nenorociri ca dintr-o hazna secretă. Apoi vine altă generație cu optimismul, dar şi cu dreptul ei la dezamăgiri şi deziluzii.

Exceptând femeile, doar bărbații sunt demonstrativi și interesați până la ipocrizie de celălalt sex.

Ipohondria - o bună pregătire pentru studiul medicinei a celui obsedat de el însuși.

Trecuse boala și, acum, în prima lui zi de la ieșirea din spital își spune: *înainte de a mă îmbolnăvi știam și eu că-s nemuritor!*

Dorințele, poftele, sentimentele mă alungă din trup ca sub urgența focului ce mi-a cuprins casa. Focul poftei mă scoate gol în stradă, de parcă abia așa mi-aș salva viața.

Cât pe pământ sunt ființe raționale, precum oamenii, *Providența* îmi demonstrează că rațiunea, conștiința de sine, gândurile - rare, dese - cum or fi, da, sunt posibile în Univers ca dintotdeauna și pentru totdeauna.

Fumatul - un bun exercițiu de respirație să-ți dai seama că, atâta vreme cât țigara fumegă, plămânii tăi încă ard gazul.

Ghețarii în derivă, ghețarii cei mult huliți și-au învățat lecția: își fac hachița și scufundă *Titanicul,* apoi își cer scuze, trimit bărci de salvare, plătesc despăgubiri și, ajunși fără vină, plutesc mai departe după alte victime.

Herodot… Să străbați *Geografia* la pas pentru a-i înțelege *Istoria* ce se răscolește sub tălpile tale.

Proiectate după Turnul Eiffel, două girafe, din primul sărut, și-au înnodat gâturile ca *bătute în nituri* pe toată viața: dragoste la prima vedere.

Trăiesc clipa cu toate zilele din urmă și tot trecutul meu e în prezentul *acum*. O strig în clar pentru că n-am figuri de stil, metafore în care s-o spun.

La fel ca și în religie, mulți cred în știință fără s-o-nțeleagă. Da, lumea întreagă, universul, crește și se nimicește prin matematică dar eu, ca mulți alții, abia știu să-mi număr degetele.

Gândește-te doar la rău și, mai devreme, mai târziu chiar se va întâmpla. Dar nici binele gândit de tine nu ajunge faptă până nu-i dai trup din trupul tău.

În sângele meu sunt mai viu la înfrângeri decât sub orice victorie câștigată vreodată.

Adorm la capătul zilei după ce-mi mărturisesc, în rugăciune, toate păcatele. Mă spovedesc și mă iert lăcomindu-mă la somnul de prunc din pântecul mamei, să-mi refac pofta de păcat și pentru ziua în care voi renaște.

Giordano Bruno a ispăşit pe rug nu pentru erezie, cât pentru îndrăzneala de a spune că Biserica e în greşeală.

La căpătâiul răposatului şi-a spus şi el regretul în felul său: I-am fost prieten bun şi, acolo unde va ajunge, sunt sigur că îmi va simţi lipsa.

Intuiţia, puţină - câtă am, singura care, înaintea oricărui adevăr, îmi dă certitudinea că de mult suntem pe un drum greşit. Aceeaşi intuiţie care-mi spune că, şi pe drumul greşit, destinaţia finală este tot una.

Viu încă, *mă bucur ca un egoist* de catastrofele ce vor veni fără să mă găsească, fără să mă ajungă. Şi încă mă înfioară dezastrul care nu ne va mai găsi în viaţă!

Nu te strădui să urmezi, în ura ta, paşii celuilalt; indiferenţa ucide şi mai repede.

La începutul cursei mulţi au pariat pe mine, pe vremea când numai eu ştiam că voi pierde.

La bolile mele cronice iau medicamente prescrise pe ani de zile. M-a prevenit şi medicul, scrie şi în prospect, de vreau să mă lecuiesc până la capăt, *să nu renunţ la pilule* orice s-ar întâmpla: efectul retard se păstrează şi postum.

În mine zace şi azi tăcerea moşilor, născuţi şi nenăscuţi, din moşii mei.

În afară de boala de care o să mor, în rest sunt sănătos.

Iubirea – sentimentul cel precoce vrea să se emancipeze înainte de majoratul raţiunii.

Îl ascult pe cel care mă înjură cu textul meu în mână, mai degrabă decât pe cel care mă laudă *pe de rost*. Cel care mă înjură, e sincer şi nu m-a înţeles greşit.

Lecturi întârziate? La mine şi relecturile sunt mult, mult întârziate. Dar asta numai datorită vârstei când, ştiu sigur, la tinereţe nu mi se putea întâmpla.

Leacul pentru boala sa era răbdarea; asta simţea şi medicul că ar trebui să-i scrie pe reţetă: *Patientia - quantum satis!* Dar cine să ştie farmacia de la care se procură leacul.

Instrumentul folosit de mine astăzi, *calculatorul*, mă sfidează cu aroganţă rece. Nu credeam că tocul cu peniţă, pe care l-am învăţat să scrie de pe când era un beţişor stângaci şi umil, va ajunge, doar într-o viaţă de om, să ştie multe, mult mai multe decât învăţătorul lui.

Înțelegerea ta transformă subiectul înțelegerii conform proiectului vizionat de tine, în timp ce şi tu devii ceea ce înțelegi. Şi aici e vorba de oamenii de lângă tine, oamenii cu care trăieşti.

Până să ajungă la cei cumpătați care, şi la praznice, degustă cu măsură din bucuriile burții, până să ajungă la cei cumpătați, *hrana bună* omoară lacomii.

Îl ştiau toți cu o faimă atât de proastă încât nicio vitejie, oricât de glorioasă, nu-i putea readuce anonimatul în care se născuse şi după care încă râvnea.

De teamă să nu dispară cu noi, muritorii de rând, nici bolile n-ar vrea să ne omoare dar, ca tot ce e legat de practica medicinei, suferă şi ele între ele de *malpraxis*.

Nu ştiu bărbați care să-şi fi stricat reputația *profesională, civilă*, pentru decența moravurilor lor; nici femeilor nu ştiu ca decența să le fi făcut daune prea mari.

Lăcomia bolnavă de a aduna bunuri materiale ca pentru vieți pe care nu le vom mai trăi, dezvăluie, de fapt, spaima inconştientului că nu putem adăuga nimic comorii noastre adevărate - timpul scurt ce-l avem de trăit.

Rareori gândul şoptit în minte e acelaşi cu cel aşternut de mână pe hârtie. *Mâna înşală mintea* arătându-i lumii gestul inimii.

Îmi scriu gândurile de astăzi pe hârtie, *cocoloaşe, cocoloaşe,* ca şi cum le-aş arunca în stradă, sigur că mâine voi avea altele, mai proaspete, mai inspirate.

Contempla zilnic craniul ținut ca un *remember* pe biroul său de lucru. Craniul - cea mai sinceră expresie a omului după ce i-a căzut masca de-o zi.

Amurgul încă luminos, deasupra orizontului - o bună prefață la noaptea albă care mă aşteaptă.

Iubirea începe când simți că sufletul tău e *celălalt.*

Cinicul de lângă mine vrea să mă linişească: experiența *ultimului drum* este comoara ce-ți pică în brațe tocmai când nu te mai poți bucura de ea.

Îmi pot imagina ospețe cu zeci de feluri de mâncare, pot descrie pâinea pe care aş vrea s-o mănânc, aşa cum un pictor ar zugrăvi-o caldă, proaspătă de l-ar înşela până şi pe Zeuxis. Doar că ospățul din *culoare şi umbră* nu-mi satură foamea cea vie. Unde se rupe filmul de la imagine la realitate, de cum eu nu-mi astâmpăr pofta din trup doar cu ce-mi închipui?

Viața de apoi! Bătălia pe viață și pe moarte dusă pe pământ, bătălie din care nimeni nu ajunge viu în lumea de dincolo.

Grecia, în relief - mâna grăbită să strângă cioburile splendorii pierdute în mare. La reflux, după orar, mâna se strânge pumn cât să respire: *sistolă, diastolă.*

În politică şi la poker, *cacealmaua* e asumată ca act de mare îndrăzneală. Iar pierderea potului - un martiraj al alegătorului.

Bastardul ajuns rege: *Eu sunt fiul legitim al dinastiei, părinții mei sunt din flori.*

În aşteptarea *miracolului* pe care îl evit cum pot, trăiesc din plin banalul celorlalți, oameni de rând.

Citesc cele mai palpitante aventuri, *citesc statistici:* cu cât creşte speranța de viață, căsătoriile sunt mai rare, mai scurte iar strada e plină de *copii subversivi* - frații mei bastarzi!

La fel ca politica văzută de aproape, magia, ştiința asta fantastică, are puterea de neimaginat să facă lucrurile mai mari decât îmi văd ochii, mai mari decât pot crede cu mintea şi, mai ales, să le văd acolo unde nu pot fi.

Bine ar fi să iubim străinii; *bine ar fi* să ne iubească şi ei. Dar mai toată istoria lumii este o luptă între vecini, între rude, între fraţi. Istoria - o luptă cu *străinul* de aproape, cu *străinul* de departe.

Sunt compromisul putrefact între ce ar vrea lumea să fiu şi ceea ce aş vrea eu să ajung.

Mi se face ruşine de cinismul meu faţă de realitatea zilei când, pentru a o blama, ar trebui să aştept măcar ca *astăzi* să se facă *mâine*.

Îmi trece timpul repede, în prăbuşire parcă, încât, în *Jurnal*, schimb nu data zilei, ci veacul!

Spre orice punct cardinal ţi se îndreaptă paşii, *în apusul* vieţii vei fi ajuns.

Înţeleg, eu, o altă fiinţă, din ce specie a ales ea să fie? Atunci eu însumi aş face parte din acea fiinţă, cum şi ea e coastă, carne şi sânge, bucăţică ruptă din mine până să-mi poarte şi numele, ca într-o căsătorie de taină.

La o grosime de zid distanţă, vorbesc de *Zidul Plângerii*, se află *Moscheea Al-Aqsa*. E aşezată atât de aproape ca Dumnezeu, aceleaşi peste două religii, să-şi ţină simultan slujbele de împăcare, cumul de funcţii perfect compatibil pentru divinitatea ubicuă în spaţiu, în spirit.

Nu-s vânător, nici pescar, dar, de-aş fi, satisfacţia mea s-ar consuma în întregime privind vânatul ca un *voyeur* al lumii animale, nu l-aş captura, nu l-aş ucide. N-am înţeles niciodată pasiunea pentru trofeul cinegetic decât ca rămăşiţă barbară a lumii bune din vremea când *vânam semenii altor specii, de la egal la egal.*

Viaţa nu-ţi face daruri dar, dac-o încerci şi tu, chiar şi când îşi ia singură partea, primeşte cu amândouă mâinile tot ce-i dai.

Sunt lucruri pe care ni le putem imagina doar în abstractul unui cuvânt din câteva litere, cum este *Haos*. Dar mintea cui îşi poate imagina *Haosul* de început, dincolo de cuvântul care îl exprimă?

Viaţa şi *moartea* s-au înţeles pe seama noastră cu ceva vreme înainte de a ne naşte. Când ne-am ivit şi noi, jocurile erau făcute, câştigătorul ştiut şi cu sceptrul în mână.

Acum, când sticlele de plastic purtate de râuri, de fluvii, ajung până în mări şi oceane, îmi vin în minte vremurile când mesajele naufragiaţilor disperaţi, închise în sticle, se aruncau în apă cu speranţa că, aşa, îşi vor găsi salvarea. Milioanele de sticle din plastic - mesaje ce-mi spun că oamenii, la fel de disperaţi, vor să fie salvaţi de pe pământ, unde au eşuat de la începutul lumii.

Sunt chibzuit în cheltuieli *până la bănuţ:* nu risipesc mai mult decât am. Alţii, reuşesc şi aici mult mai bine decât mine.

Orice alegere, în faţa necesităţii rămâne o iluzie.

Economiile, câte am – dobândă la zgârcenia mea.

În faţa vânătorului, singură în toată pădurea, *căprioara* - goală puşcă.

Românii - *xenofobi?* E adevărat, nu ştiu prea mulţi dintre semeni, vecini, străini, să ne iubească!

În jurul meu - o perpetuă sărbătoare: mi-i teamă că s-a terminat războiul şi nimeni nu vrea să-mi spună.

Viaţa, câtă este, e în faţa mea, acum; nimeni nu trece de veşnicie, nimeni n-a sărit peste ea.

Cele mai lungi zile ale mele sunt cele cu *timpi morţi.*

Ce n-a putut face, ca tânăr, la optsprezece ani, la optzeci bătrânul îşi va găsi justificare să n-o facă nici acum. Ca orice om de caracter, şi becisnicul se păstrează consecvent.

Pradă și prădător, destin căzut în aceeași capcană - propria viață cu trup și suflet.

Am lungi perioade moarte apoi, din senin - fulger de gând aurit: e ziua mea *princeps*.

Plec liniștit, *lumea asta o fac și cei morți.* Niciodată un om, cândva viu, nu pleacă cu totul din lumea în care a trăit.

Să te mărturisești duhovnicului pământean, să-ți arăți sufletul preotului de ocazie? Nu chema să repare cârpaciul unde a lucrat *Meșterul* cel bun.

Un *Jurnal* - corect cu toată lumea, tolerant și înțelegător e, sigur, jurnalul fals al unui ipocrit și cu el însuși.

Cât încă se vor bate străinii pentru pământul nostru, vom avea și noi cărare liberă când om vrea să plecăm de-acasă în lumea largă.

Sufletul meu *înapoiat* trăiește, ca dintotdeauna, fără spaima timpului și abia rațiunea mă racordează la spaima cronometrată a zilei.

În imaginația lui demolează *casa melcului,* pagină cu pagină, clin și cută în spirală, netezindu-i cartea - lină coală tipografică - anume cât autorul să rămână personaj viu în povestea sa.

Soarta omului e soarta *călătorului.* Poate că va şti de unde pleacă, poate e locul de unde n-a plecat niciodată... Dar, şi locului rămas, călătoria oricui se va sfârşi curând.

Mi-am propus să cumpăr un raft cu caiete, un raft întreg cu caiete cu foile goale, acelea fiind *capodoperele mele discrete* pe care nu le voi mai scrie niciodată, dar sigur le-am gândit, le-am trăit.

Starea de echilibru, cea mai precară stare; mereu balanţa bate într-o parte, în alta şi, pe parcursul unui mileniu, vei spune că a fost un oarecare echilibru între dezastrele lumii şi supravieţuirea ta.

Continentul meu de normalitate - o insuliţă ce pluteşte într-un ocean bântuit de nelinişte.

Dup-atâta secetă pe cer senin, pentru grădina mea, ploaia cu trăsnete *e vreme bună.*

În locul democraţiei prin alegeri, cred că e mai onest duelul dintre candidaţi, în sabie ori pistol, la alegere, şi nu doar la balotaj. Măcar scăpăm de unul dintre ei!

Femeile, în felul lor, *sunt solidare,* n-am ce zice: fiecare-n parte parcă ţine dinadins să se răzbune pe tine, *ca din caritate,* pentru ceea ce i-a făcut, cândva, vreun oarecare bărbat alteia.

Lovitura ta ageră care trece de țintă, la tine se va-ntoarce ca trimisă de vrăjmaş.

Înțelepții nu scriu cărți; doar le trăiesc şi îşi rumegă foile zi după zi, cum cel de nelecuit îşi înghite rețeta fără s-o urmeze, fără s-o citească.

Răbdarea - ca o aşteptare fără termen, *răbdarea cu tine mai întâi,* răbdarea fără scop în fața celorlalți - partea divină din caracterul tău.

În orgoliul său îşi spunea: cum să mă bucur de vremea asta frumoasă dacă n-am comandat-o eu şi nu-i doar pentru mine?

Deasupra satului, planează uliul ieşit singur la promenadă... Fără să-şi mişte aripa, face domoale cercuri, stăpân peste moşie. Ai zice că nu vânează, ci *cartografiază* să-şi aducă la zi hărțile vechi. Apoi, cu aceleaşi unduiri lente, pleacă într-o voltă largă. Astăzi, venit în misiune de recunoaştere, a fost generos cu prada sa.

În logica paradoxală a românilor, câtă vreme se obține profit şi pe seama pagubei, din industria entuziastă a demolării şi construirii temeinice a haosului, nu mi-i teamă că *economia națională* va sucomba. Dimpotrivă, iată, luându-se în calcul câte mai sunt de demolat în țară, se anunță, pentru PIB, creşteri mai mari decât niciodată.

Singurele veşti certe din presă rămân cele din buletinul meteo: *Vreme instabilă în toată țara...*

În prezent fiind, trăim după regula viitorului: *Timpul* nu se dă înapoi.

Când tălpile tale coboară scara umilinței, osul spinării ți se face şarpe.

Să vină (răs)tălmaciul, pe limba mea să-mi spună: Să fii *credincios* unui Dumnezeu ai zice că te supui de bunăvoie la ceea ce nu înțelegi.

În lumea din visele mele se crapă de ziuă.

Cinstea nu-i doar cea mai bună politică, aşa cum se spune; e vremea să ştim că este singura politică acceptabilă.

De-aş înțelege vreodată râma, ar fi şi pentru că, odinioară, *în timpul cel pierdut,* eu însumi, şi nu doar ca individ în specie, eu însumi am fost râmă şi râma este încă în mine, tăinuită mireasă ce o mistui pe cât mă devorează şi ea.

Într-o atât de mare desime de oameni, pe un pământ tot mai mic din zi în zi, nu ne mai rămâne decât să ne rătăcim, să luăm *distanță socială* față de noi înşine, în mijlocul semenilor, sufocați şi ei de aglomerația lumii.

Abia precaritatea lucrului neterminat îmi justifică şi mie zilele cu finalul în suspans sperând că, în alte veacuri, *tot un neisprăvit,* va duce până la capăt viața asta care, mie, mi s-a părut că este tot ce am făcut mai bun.

Când scriitorul îți dă o dedicație cu numelui tău, pe pagina de titlu, el te ia părtaş la creația lui. E firesc de vreme ce*, prin lectură,* tu îi vei recrea opera.

Când n-ai nimic de făcut, cel mai înțelept lucru e să nu faci nimic.

Boschetarul - vedeta de la *second hand.* Uitat, noaptea, în stradă, nu-l ia nimeni în casă.

Ca în orice ființă, în *lucrul care este* aflăm şi sămânța lucrului care va fi.

În credința lui bezmetică era convins că, dacă *scrisul* ne-ar fi fost cu adevărat util, ne-am fi născut ştiutori de carte aşa cum respirăm şi ne-ar fi crescut pixuri în loc de degete.

Auzise de *horoscop* şi, în aproximările sale de lingvist amator, îl stivuise între *microscop* şi *telescop* lămurindu-te că, prin lentile sofisticate montate în foi de alamă, el îți vede trecutul din care abia ai scăpat, îți vede ghinionul din ziua de mâine.

Nimeni nu se naşte liber. A te naşte presupune să iei chipul, forma deja stabilită din părinţi. M-a întrebat pe mine cineva sub obrazul cărei specii aş vrea să mă nasc?

Jurnalul de vise - modul meu de a recupera cât de cât din timpul pierdut cu somnul. Păcat că nu pot, cât dorm, să-mi scriu şi peripeţiile din vis.

În statisticile noastre *normalul* fiecăruia în parte trece peste media ţării! Şi, bineînţeles, asta nu când e vorba de bunăstare, de venituri, ci doar de inteligenţă, indicator la care toţi românii sunt *performeri*.

Fireşte, Afrodita a dat grecilor ei iubiţi *afrodisiacele*. Chemată *Venus* la romani şi *Venera* la ruşi, aceeaşi zeiţă a dus lumii *darul grecilor* - bolile venerice.

Maimuţa îşi spune în gândul ei poticnit: *Oamenii ne-au luat tot ce-aveam mai bun şi acum ne fură şi bananele!*

Faţă de colegii mei de generaţie, *eu mi-am luat zborul mai târziu;* n-am zburat la timpul potrivit cu stolul meu, n-am zburat cu alte stoluri. Am zburat singur şi şchiopătând când de o aripă, când de alta şi încă zbor în picaj.

ALT VIS
de vis
alt vis
ALT VIS
VISURI
VISE
de VIS
VISARE
Şap 20

EROUL RĂBDĂRII

Istoria se prepară aproape la fel ca și carnea... Fiecare națiune și religie ia aceleași fapte crude și le garnisește cu un sos preparat după propriul gust, iar fiecare cititor le găsește adevărate sau false, în funcție de cum corespund sau nu prejudecăților sale. (Pierre Bayle)

Ce te privește cine va învinge? S-ar putea să învingă cel mai bun, dar nu se poate ca acel ce a învins să nu devină mai rău ca înainte. (Seneca)

Îmi închipui că şi *firul de nisip* are conştiinţă, voinţă, are viaţă şi, prins chiar prin micimea sa în duna de nisip, mişcat de gravitaţie, de vânt, firul de nisip trăieşte. Şi după ce moare, firul de nisip rămâne în racla de cristal, nevăzut de mic încât, din stele privind, nimic nu pare să se fi schimbat aici, pe Pământ, prin moartea unui om de rând.

Realitatea nu are grija să fie *normală*; va fi grija *normalului* să se dea după realitate şi asta se şi întâmplă.

Să răstălmăcim *Profetul* şi - adevărul cel fără timp va rămâne acelaşi: Azi, *copiii mănâncă mere pădurețe* iar părinților li se strepezesc dinții.

Celălalt - omul de la granița mea cu lumea. Acelaşi *celălalt* îmi va fi şi limita mea în fața lumii.

Sunt boli care îți apar în vis; până te trezeşti, te şi vindeci. Alte boli le faci cât eşti treaz, iar visul îți arată leacul. Şarada asta îți mănâncă nopți lungi cât viața.

Centaurul - omul oprit la jumătatea drumului în încercare sa dramatică de a atinge *idealul perfecțiunii* ca ființă.

Salcâmul din dreptul ferestrei de la mansardă a înflorit a doua oară. Semn că vom avea o toamnă lungă şi nicio o zi în plus pentru mine.

Să înțelegi cu adevărat ar fi chiar să pătrunzi înțelesul şi, prin pătrundere, vezi, distrugi taina de început, aşa cum a fost ea zidită şi nu ne este permis să nimicim ceea ce, noi înşine, nu putem crea.

De-aş putea, aş vrea să plec, să fug din carnea mea păcătoasă şi ajunsă de boli, cum aş pleca din casa ce se prăbuşeşte în pojar. De ce să nu pot ieşi din carnea ce arde cu mine, din trupul incendiat de boli şi suferință, din lumea în dezastru?

Cine ar fi scriitorul fără opera sa? Cine-ar fi Dumnezeu fără făptura sa - omul?

Cine a ajuns la vârsta mea ar crede că o datorează *neglijenţei hazardului* care, în termeni omeneşti, s-ar numi noroc.

Bunele obiceiuri le afli uşor: sunt cele de care te poţi lipsi repede, de pe-o zi pe alta.

Cheltuiesc mult cu viciile mele să le ţin vii, agere; cheltuiesc mult cu viciile şi tot scap ieftin când virtutea m-ar costa toţi banii.

Să nu supere Biserica, Darwin a făcut pasul înapoi şi a recunoscut: pe om, da, l-a creat Dumnezeu, l-a creat după *chipul şi asemănarea* maimuţei!

Răzbunarea victimei: îţi devorezi prada şi tu însuţi devii victima viitorului prădător.

Cimitirul Buna Vestire! Şi până aici, şi până la acest titlu, Arghezi e un oximoron sarcastic pentru orice ateu!

Satul - locul bun unde să se ascundă liniştea; *iarba verde* şi freamătul vântului - spaţiul etern al clipei mele. Da, satul locul bun unde să se ascundă liniştea căci, de o vreme, oricât ai căuta-o, nu o mai găseşti nici aici!

După ce trece boala, îi văd ravagiile ca pe o corabie, după furtună: pluteşte încă dar nu pariez că va ajunge în portul spre care plecase.

Lipsit de rană, *vindecatul* îşi visează cicatricea.

Şi bolile astea au mofturi; se lipesc de cei care le pot răsfăţa şi alinta.

Scrisul meu – calamitate naturală de care nu mă pot feri, cum nu mă feresc să respir în furtuna ce-mi aduce aer proaspăt, ozonat.

Niciodată nu ştii sub ce bolovan de steril zace pepita cea mare - aur curat. Mişcă bolovanul care-ţi stă în cale.

Sunt şi eu *robul neştiinţei mele*, robie din care nu mă văd scăpat în lumea asta. Socrate, *pe cât de liber se ştia,* uita că este primul sclav al ignoranţei sale.

Atâtea nedreptăţi lăsate nepedepsite la care Justiţia ridică din umeri: *Fatalitatea, Ghinionul* - nu intră în jurisdicţia noastră.

Am trecut şi eu prin *câteva experienţe* ca să înţeleg cum doi tineri se iubeau mimându-şi sentimentele toride cu entuziasmul unor lăzi frigorifice înghesuite să-şi ţină de cald. Şi, să-şi imortalizeze fericirea, se filmau cu telefonul mobil.

Românii risipiți în diasporă - credința ajunsă fără țară.

Să-l parafrazez și eu pe Horațiu care-l persifla... pe Caragiale, voi spune: *Sunt fiul întâmplării al cărui tată sunt.*

Omul de rând - eroul care supraviețuiește zilei potrivnice.

Cicatricele vieții de toate zilele, fără vină, fără merit, cicatricele - singurele medalii pe care le-am căpătat vreodată.

Respect *distanțarea socială* cu mult dinaintea pandemiei, o respect prin absența din lume.

Zilele trecute, în capătul Asiei, un avion, la aterizare, s-a rupt în două. Încă un accident din care am scăpat teafăr. Ce norocos sunt!

Merită să te străduiești să spui *ce nu se poate spune*. Și asta doar dacă ești convins că bâlba ta e mai demnă de a fi auzită decât tăcerea tuturor.

Cea mai gravă *subversiune* a mea este autocenzura: puternicii lumii nu vor ști, vreodată, ce bombă au sub scaun. În locul lor n-aș avea clipă de liniște știind că, undeva, un om liniștit ca mine are la îndemână bomba atomică - gândul liber.

Cum să-ți urăşti instinctul? Ne tragem doar din foamea şi din setea noastră, din pornirea de dincolo de noi de a ne perpetua în copiii noştri. Cum să-i urăsc pe ei?

Sângele Crucificatului în cutia milei, din poarta bisericii - mirifică transfuzie.

Cei sănătoşi - un spital psihiatric în aer liber.

Zgârcit cum sunt, mi-am ales vicii ieftine, mai ieftine decât virtutea.

Vinul, *vinul are o mie de păcate* şi mi-a adus tot atâtea neajunsuri. Dar de toate păcatele vinului, ca şi de ale mele, îmi amintesc numai când sunt treaz.

Colecționarul de antichități – magazioner de moaşte abia dezgropate - *cimitireanul* cel bucuros să-şi țină morții în casă.

Visele ne sunt date să nu ne plictisim în somn... Sună de parcă a mai visat cineva gândul ăsta.

Cum sunt dornic să câştig repede şi mult la ruleta oricărui cazinou ieşit în cale, mă-ntreb totuşi: cine ar cheltui să-mi pună la îndemână jocul de noroc ca, pariind pe hazard, eu să plec cu banii, el să rămână cu paguba?

Neaşteptatul rău la care nici n-am gândit… E lungă lista cu catastrofele profețite şi, din care, multe încă nu s-au întâmplat. Cum să nu fii pesimist în privința viitorului.

Rămaşi copii şi când au copii, părinții aceştia răsfățați îşi cresc *bebeluşii* bătrâni cum şi-ar creşte mai departe păpuşile din leagănul copilăriei.

Zilele ne sunt date pentru a ne împlini dorințele mărunte, *ieftine şi uşuratice*; abia nopțile, cu adâncimea lor din vise, ne permit să ne vedem cu ochii şi cele mai stranii dorințe care, să fie împlinite ziua, ar cutremura pământul.

Recitesc istorie… Multe din faptele aflate aici sunt din lecțiile când nu puteai contrazice *Profesorul*, iar acum mi se par de necrezut. Şi tocmai aceste fapte ce nu s-au petrecut au urmări în prezentul trăit de mine.

Încă mă tem că binele e doar o etapă, pasul înapoi pe care îl face Răul pentru a-şi lua elanul necesar saltului său victorios spre dezastru.

Regulile morale învățate la şcoală fac parte întotdeauna din alt joc decât cel jucat de noi în lume, dar am aflat-o şi eu prea târziu. Răul trecut îmi persistă în minte şi azi; de relele viitoare nu vreau să-mi mai amintesc.

Sărac mai e cel care își duce singur *grija gunoiului* său.

Citatele, oricât de elucubrante, luate ca *moto* sunt adesea socotite axiome și argument în pozițiile acrobatice ale autorului, plasa lui de siguranță când cade de la înălțime.

După ce, simultan sau pe rând, au făcut parte cu pământul și ființa lor din patru imperii: Roman, Otoman, Rus, Austro-Ungar, românii încă mai au tupeul să susțină, ia auzi, că nu-s... *imperialiști!*

Surprinzător cum, după predicția dialecticii, a finalului de nerefuzat, ne străduim cu disperare să transformăm realul, să punem aripi stâncii cu care ne prăbușim.

Compătimesc întâmplarea care mă caută; va sfârși cum nici nu-mi trece prin cap.

Boala psihică nu-i mortală? Sper și eu într-o viață lungă, de vreme ce, în țara asta nimeni nu moare doar pentru că nu-i teafăr, că nu-i întreg la minte.

Domesticirea animalului sălbatic este, desigur, *o degradare a acelei specii,* cum și o decădere a speciei mele. Confortul după care jinduim și la care ne lăcomim, și acesta ne aruncă din specia naturală care am fost, *domesticindu-ne, îmblânzindu-ne.*

Cu cât mi-a rămas mai puțin timp, cu atât am mai multă răbdare, sunt mai meticulos în a nu face nimic. Şi încă tot mă tem de eşec.

La vârsta mea cred că nici un viciu nu mai este mortal. Voi începe şi eu, mai întâi, cu o țigară.

Am auzit şi eu cum zice Biblia dar, ca popii, mai (răs)tălmăcesc şi eu după interes: *Ce ție nu-ți place, altuia fă-i cadou!*

Între cincisprezece şi douăzeci de ani… Singura vârstă la care m-am simțit nemuritor.

Născuți, crescuți de noi - copiii vin din viitor.

Să mă asculte şi să nu plângă noaptea, copilului din mine încă-i mai dau, încă-i mai cumpăr dulciurile la care n-a ajuns.

Citesc şi uit; *recitesc şi tot uit!* Atât de mult îmi place Venus din Milo în puritatea albului ei de marmură, aşa cum a ajuns până la mine, încât uit, *da, uit* că din atelierul sculptorului a ieşit cu buzele vopsite în roşu, cu pielea roz, ochii colorați. *Citesc şi uit* pentru că, oricât m-aş strădui eu, tot n-aş putea s-o văd în culorile ce pretind că ar face-o vie. Aici imaginația mea patinează. *Mi-o închipui întreagă trupeşte,* nicidecum colorată, coborând-o astfel din sublimul ei la un pas de mizeria realității.

Sarcastic şi preventiv, comerţul nostru din socialism avea o calitate de excepţie pe care piaţa liberă n-o va atinge niciodată: rafturile goale nu dădeau dependenţă, nu-ţi impuneau dorinţa să revii, nu duceau la *shopmanie*.

Cortina de Fier ce despărţea actorii lumii de spectatorii ei a căzut. În mijlocul *show-ului,* cortina s-a prăbuşit peste spectatorul care încă mai crede în teatru, mai crede în actori, mai crede în păpuşar.

Da, am fost de acord să plec, să ies din sală. Dar vreau să văd, mai întâi, cum scrie pe pânză *Sfârşit!*

Cu ce ajută lumii speranţa mea, cu ce-mi ajută mie? Şi de ce-aş rămâne agăţat în cuiul spaimei mele când nu pot preveni nicicum fulgerul ce mă pândeşte?

Să fi luat şi noi, oamenii de rând, *comunismul* în serios, aşa cum se presupune că se ia orice religie de către preoţii şi credincioşii ei, jumătate dintre noi deveneam criminali, jumătate martiri.

Moldova, cu dealuri, cu văi domoale - doar coapse şi sâni, deasupra văgăunilor împădurite, arată ca relieful făcut de un Dumnezeu-femeie care şi-a luat trupul drept *chip şi asemănare* pentru lucrarea sa, o lucrare încă locuită de oameni.

Să crezi cu toată speranța în mântuire? Ce meschin... Pascal n-ar fi credincios nicio clipă sub icoana asta.

După mâncarea din regimul de spital, nici foamea nu moare de poftă.

Cu cât trece timpul și înaintez în vârstă fac tot mai puțină mișcare, mai puțin sport. E felul meu să-mi antrenez, să-mi educ mușchii să nu obosesc, să nu respir greu, să nu fac stop cardiac când nu mă voi mai mișca deloc.

Dacă aș avea erudiția lui Homer, azi aș fi un om fără carte... Deja mă tentează.

Basmele - făcute din lutul peste care, vărsat în luptă, sângele eroului sacrificat prinde viață, crește un copac, răsare o floare, picură din el izvorul de apă vie.

Are popularitatea savarinei: un blat de pâine scăpat în sirop de căpșune și mult clăbuc... de poftă pe deasupra.

Celor credincioși, răsplata, bună, rea, dar venită de la Dumnezeul lor, ar fi îndeajuns în tot ce și-ar dori. Eu, pământean trecător, cum să rivalizez cu Cel de Sus, să mă auziți, să mă vedeți când n-am nimic să vă dau, nimic să vă las.

Nemulțumiți că sunt doar *ceea ce sunt,* şi cei invidiați, la rândul lor, invidiază pe alții.

Cum nu ştiu ce vor ajunge mâine, ce se va alege din tinerii de azi din jurul meu, tot aşa nu ştiu nici acum ce s-a ales din cel care am fost eu la vârsta lor.

Simțea că *în el sunt doi oameni*: unul slab şi unul puternic. Şi nu înceta să se mire de cum cel slab câştiga mai toate bătăliile cu omul puternic din el.

În oraşul meu *mic şi paradoxal,* plin de pensionari săraci dar iubitori de viață, cu şomeri ce-şi duc zilele din ajutorul social, mai degrabă găsesc un loc de muncă decât un loc de parcare la piață, decât o masă liberă într-o cafenea.

Dorm noaptea tot *trezindu-mă ca dintr-o călătorie pe calea ferată,* cu halte dese în care cobor să iau alt tren, cobor şi trenul pleacă cu bagajele mele, aşa schimbându-mi şi visele după *Mersul trenurilor*.

Cu ceva timp în urmă, în locul unde-i acum Londra hălăduia în voie vânatul rar, trofee râvnite dintotdeauna... Dacă se trezeau cu două milioane de ani mai devreme, londonezii nu mai trebuiau să alerge, ca astăzi, după elefanți, antilope, leoparzi, peste mări şi țări, până în India, în Africa - pe toate le-ar fi avut chiar în pragul casei lor.

În perioada lui de delir, Stalin vorbea despre el la persoana a treia şi, când spunea El, pronunţa cuvântul cu E mare şi roşu.

Nu aştepta *celălalt* să-ţi facă binele, nu vei trăi atât de mult. Fă-ţi singur binele tău.

Dacă cinismul bolii s-ar trata cu optimismul tot mai mare al leacurilor din publicitate, de mult am fi o lume de oameni teferi şi nemuritori.

Nu te bucura de răul întâmplat altuia. Cât trăieşti, oricând poate da peste tine răul ce nu l-ai dori nici duşmanului tău.

Greşeala vinovată a politicienilor: îşi fericesc clipa şi sacrifică idealul veacului, al unui neam întreg.

Când mă interesează o întâmplare indiferent de adevăr, citesc *presa zilei.*

O fi conştiinţa o *sărbătoare a materiei,* dar pentru cel lucid e o perpetuă comemorare a morţii de mâine a fiinţei conştiente de sine.

Cu cât acoperi mai mult din perete cu *plasma TV,* cu cât e mai scumpă, cu atât ce vezi este mai adevărat, mai important. Doar televizorul cel ieftin al vecinului minte!

Mă doare şi pe mine frica să-mi ştiu durerea şi nici s-o sting nu vreau. Mi-i ruşine de frica mea şi mă doare!

E chiar atât de important scrisul tău? Da! Lectura - un divertisment, pe când scrisul rămâne unica raţiune să mai întârzii pe aici, să mă rabd viu până pun punct şi frazei din urmă.

Toţi mă ştiu laş pentru că în ultimii şaptezeci de ani m-am ferit de războaie şi acum primesc pensie ca *veteran de pace*.

Când trăieşti la bloc, mirosul din casa vecinului, e mirosul casei tale, odorul cu care te legitimezi în stradă: *Iar aţi mâncat varză!*

Suntem programaţi, parcă, să retrăim ceea ce alţii au trăit cu două mii de ani în urmă încât, vorbe de astăzi, ne-ar aminti de Seneca, la *începutul erei noastre* când lumea veche se sinucidea cu el.

Dacă exclud timpul, viaţa noastră e o veşnicie care a avut doar trecut; noi fiind de *astăzi* nemuritori, *ziua de mâine* nu există.

Tocmai visam, când s-a întâmplat să mă nasc... Tocmai visam că sunt în rai, de unde am fost alungat cu strigăte de bucurie, din deal în vale, din vale în deal, până am ajuns pe pământ.

Un om, până să părăsească viața, se abandonează mai întâi pe sine, pleacă din cuvânt, din numele său.

Cu vârsta simți cum putreziciunea, cine știe de unde venită, urcă în tine ca o apă neagră. Şi nu urcă brusc, să te îneci; urcă lent cât să-ți dai seama şi să te retragi pe uscatul ce se tot micşorează. Trec anii, trec lunile şi te retragi, te restrângi în spirit, cât mai mult în spirit, ca într-un spațiu imaginar, *un spațiu virtual* se spune acum, şi foarte încăpător. Dar până când?

Trag disperat semnalul de alarmă! Sunt într-o gară părăsită, într-un tren deraiat de pe linie, trag disperat semnalul de alarmă şi nimeni nu-mi spune ce se întâmplă, nimeni nu porneşte trenul.

Mă ceartă un prieten: *Astea nu-s lucruri de luat în glumă!* Cine aş fi eu de n-aş glumi anume despre lucruri cu care nu se glumeşte?

Am un singur interlocutor valid pe lumea asta - *sinele meu.* Doar cu el pot fi complet sincer, lui îi vorbesc cu umilință ca unui stăpân, lui îi pot porunci ca unui sclav, să mă scoată din durere, să mă ajute să ies dintre nisipuri mişcătoare, din mlaştini. Nu vorbeşte, dar vreau să cred că mă aude, mă înțelege şi că pune umărul odată cu mine la povestea asta deşirată ca fără sens, viața mea.

Trăim în plină armonie a *economiei de piață*: economia - în Occident; piața, oborul - la noi.

Să fac *jocul lumii?* Să fac tot ce fac fără să știu de ce, pentru cine, așa, doar de dragul aplauzelor, așa cum o faceți și voi?

Trăiesc lipit de pământ ca de marginea cerului. Doar să mă ridic și sunt în cer.

Universul e *absurd și inutil* abia prin ivirea mea, cât îl contemplu cu mintea asta absurdă, inutilă.

Dacă eu nu m-am ivit cu un scop, de ce Universul întreg ar avea unul?

O ipoteză, desigur, poate fi originală și chiar adevărată. *Decăderea ei vine când va trebui să o demonstrezi* prin cele mai banale fapte, așa s-o dovedești adevărată sau doar credibilă, oricărui cretin.

Un jurnal? Nu știu dacă acesta e un jurnal tot notând cum îmi iau tensiunea de câteva ori pe zi, să-mi văd *aritmiile,* să întocmesc bilețele cu medicamente. Ce scriu aici e pentru mine, de vreme ce-mi plâng neputințele ce nu mi le pot înfrânge singur și nici nu știu cât și cum să mi le stropșesc, când tocmai prin aceste neputințe îmi văd limita și cât de fragil sunt - abur firav ce încă plutește peste carnea asta călduță.

Consolarea scepticului: numai optimiştii au dezamăgiri.

Umbra gunoierilor mişcă umbra măturilor; gunoierii mor, gunoiul veşniciei le îngroapă umbra.

Nu-mi amintiți de tinerețe! Mă întristează mai mult *cel care am fost,* decât cel care am ajuns, decât cel care nu voi mai fi.

Pădurile, pleacă pădurile din rădăcini și frunzele lor tot mai cad în fiecare toamnă.

Numai ziua numită *azi* îmi este grea şi-i simt durerea... Într-o zi de *azi* îmi voi afla sfârşitul.

Numele intră în chip și chipul îmi arată numele. Destinul meu? Voi fi cel ce-mi poartă numele.

Litera desenată de mine e portretul meu... Semnătura mea e autoportretul deja legalizat de notariat, recunoscut până şi de bancă. Numai eu ştiu că, zi de zi, semnez în fals cu numele meu.

Nu lua, Doamne, seamă la toate câte te rog! Câte capricii nu are un copil şi-i cere cu stăruință părintelui să i le împlinească. Dar, cu judecata ta, dă-mi ce-ți cer acum: dă-mi puterea să cred în mine, cum alții cred în numele lor ca în Dumnezeu.

Trăim în cel mai rău stat posibil dar, de răi ce suntem, altul nu ne suportă!

Uite-aşa, fără să ai vreo vină, nu te iert!

Creierul, grenada sinucigaşă, gata să se declanşeze la primul gest al mâinii, la orice gând mai nărăvaş.

Complicitatea tăcerii, partea mea activă, nefapta mea la vinovăția lumii.

Umbra - jumătatea mea neagră care îmi dă ocol cât e ziua de lungă.

Trăindu-mi ziua clipă cu clipă, ziua a luat chipul meu, eu am luat umbra zilei.

Am putea crede, tineri fiind, că suntem deja prada pe care o vom pândi, o vom vâna toată viața?

Ai crede că, pentru a vedea departe, îți trebuie un telescop. Mie îmi ajunge să închid ochii.

Cine va face, cine va ridica în oraşele noastre statuia omului de rând, *eroul răbdării* de zi cu zi care face totuşi ca această țară să nu sucombe în clipa asta. La *statuia omului de rând* aş duce jerbele de flori pentru toate sărbătorile interzise nouă.

Uită-te la el! Arată ca omul care nu-şi înţelege visele. În fiecare noapte i se dăruieşte *cartea,* ghidul zilei următoare şi el îl ignoră, tot rătăcind în jurul cozii.

Când pe *linia de miră* mă uit la ţintă, cineva, trebuie să ştiu, m-a luat drept ţintă şi pe mine.

Fac alergie la publicitate dar mi-i frică s-o spun public: sigur voi primi *suplimentul alimentar* descoperit cu o zi în urmă chiar pentru mine.

Subversivul – uşor de recunoscut: poartă la el chibritul cu fosfor la ambele capete, anume să nu rateze şi a doua şansă.

Câteodată mă tem că sunt şi eu credincios, ca toţi ceilalţi, dar numai mie nu mi se arătat El: nici în vis, nici în norul de foc care îmi pârjoleşte imaginaţia.

Şi cum de respir în acest timp cât îmi scriu gândul? De cum se face ca eu să fiu *azi, acum,* şi unde eram eu în acel *azi* cu o sută de ani în urmă, unde voi fi eu în acel *acum* de peste o mie de ani, când ştiu sigur că voi fi?

FRATELE MEU – CĂLĂUL MEU

Acest război a dezvăluit fără milă omului civilizat că este încă un barbar. (Carl Gustav Jung - 1916)

...încă din copilărie a fost un jefuitor al popoarelor, un flagel atât pentru prieteni, cât și pentru dușmani, pentru că socotea că binele cel mai înalt este să-i înspăimânte pe muritori. (Seneca *despre Alexandru cel Mare*)

Tocmai e foarte uman ca să-ți ucizi fratele ca să trăiești. (Carl Gustav Jung - *Cărțile negre, Vol. 5*)

E omenește să fii și neomenos? Jung îmi spune limpede că, în specia noastră, e omenește!

Cine să pătrundă în *timpul* ascuns al lumii care vine, când *spațiul* prezentului încă ne sufocă?

Pariul meu cu Viitorul este pe seama spiritului. Dacă în viitor nu va exista o cultură a spiritului, omenirea își va pierde orice sens să existe. Un bun motiv *să glumesc,* mai departe, *cu spiritul meu.*

Dreptul fiecăruia de *a-şi alege lista* conducătorilor face democraţia de azi; dreptul de *a fi ales* ca individ este al elitei politice care conduce.

Pandemia de Covid nu m-a făcut să-mi schimb obiceiul, acelaşi din care unii au şi murit. Înţelept ar fi să mă mai las de năravuri, dar se vede că ele încă nu vor să se lase de mine.

Selecţia naturală nu favorizează, nu transmite generaţiei următoare *moralitatea*. Cei buni, morali şi oneşti, ajunşi în generaţia a doua – o eroare a selecţiei.

Oricât de simplu, de banal ar suna în cuvinte întrebarea gravă care mă sufocă, şi spusă în vorbele străzii, întrebarea mea va răsuna la fel de solemn, de grav în importanţa ei ca şi răspunsul pe care nu-l voi afla în această viaţă: *Ce caut eu în lumea asta?*

Pana devotată îşi înşiră tăcerea în oastea păsărilor, pana - mai înţeleaptă decât aripa.

O zi, o noapte - asta trăiesc după calendarul din perete. Dar ce timp trăiesc eu, înăuntrul meu, cum să-l număr, ce orologiu va măsura zilele, de ieri, de mâine, care trec într-o oră cât sunt în contemplare de mine însumi, cu privirea fără sprijin, dincolo de orizontul în amurg?

Pe cât de des se petrec catastrofele, mă mir că n-aţi ghicit încă clipa ce vesteşte sfârşitul lumii şi că anume clipa nu s-a nimerit în ziua de ieri.

Orice pedeapsă în numele credinţei - o crimă.

Pânda – *starea secretă aparte* faţă de aşteptarea ce poate fi un act public. Pânda e activă, agresivă chiar, când vrei să prinzi momentul pentru atacul prin surprindere, atunci când ştii că, într-o luptă anunţată din vreme nu ai sorţi de izbândă.

Până la Gutenberg, scriam şi greşeam cu mâna noastră - *lapsus calami*. Guttenberg ne-a salvat inventând greşelile de tipar, la care se adaugă, inevitabil, şi cele de corectură.

Circul puţin cu maşina proprie, nu fac accidente şi, din an în an, asigurarea auto e tot mai scumpă. Pe mine, amenda asta pe prudenţă mă costă şi când stau pe loc.

Eram un ţânc abia ajuns la şcoală, când în casă a apărut o cutie din care se auzeau *voci şi muzici.* A doua zi, cum am rămas singur, cu un creion am străpuns pânză care acoperea vocea, poate vocea va vorbi şi cu mine. Vocea nu s-a oprit, nici muzica dar, ca pedeapsă, mama mi-a luat creionul cu care făceam eu şi alte şotii, până să nimeresc năzbâtia cea mare - scrisul.

Când bestia din om dă afară din cuşcă, mă retrag dincolo de gardul înalt, în grădina mea zoologică.

Pandemia - *restartul,* cuvântul de mâine încă sărit dintre neologismele Academiei, îmi vorbeşte de un *nou început,* sloganul cel vechi de când lumea.

Pe cei născuţi ca păguboşi, nu-i chinui cu norocul tău din naştere.

Prin ochii tăi, vezi lumea şi lumea îţi priveşte grădina din suflet.

Prezentul - singura condiţie a veşniciei.

Orice tâmpenie trece prin clipa ei de adevăr când îşi găseşte şi ea credulul potrivit, ca mire.

Păstorit cu blândeţe toată viaţa, gândul bun i-a făcut chipul frumos la bătrâneţe.

Părtinitor şi nedrept, împart istoria lumii în ceea ce ar fi existat înainte de a mă naşte şi ceea ce, într-un fel, se apropie de zilele mele, ca prezent. Am o bănuială: lumea, până să mă ivesc eu, ar fi o invenţie şi abia după venirea mea a descoperit viaţa reală, vie, cu oamenii pe care îi ştiu, ei trăind şi suferind odată cu mine. Celelalte generaţii – *o istorie* de care nici nu sunt prea sigur să fi existat.

Citesc *textele entuziaste* ale unui contemporan. Pare o fanfară cu *volumul dat la maximum;* nu mă asurzeşte cât îmi zdrobeşte urechea între talgere.

Fără să ştie ce-mi poate pielea, mă supun Sinelui cu tot ce vrea ca unui Apostol. Şi va veni răzbunarea: voi evada prin ecorşare şi-i voi lăsa în mână pielea cu chipul care nu-i seamănă.

De ce să faci poezie pe seama cenuşii când, în urna funerară, afli doar scrumul din consoane.

Trăieşte într-un anonimat ştiut şi lăudat de toți: *omul de rând.*

Agnosticul? I-au fulgerat şi lui multe prin cap, dar niciun adevăr n-a trecut pe acolo fără să-i lase urme adânci, cu îndoieli trainice, cât să-i refuze să ajungă până la noi.

Omul, să fi fost fericit de la începuturile lui şi până astăzi, ei bine, omenirea n-ar fi avut istorie.

Nici mama mea, natura, nu-şi ucide la naştere eşecul, nu-şi leapădă plodul cel pocit... Ba - îşi iubeşte cu vină şi durere stârpitura greşită ce-şi duce în spate cocoaşa, taina mirării fără răspuns. Lângă *Făt-Frumos,* umblă-n lume şi piticul cu suflet de zmeu, plămădit din flori pe lună plină cu alesul inimii rămas pe toată viața - broscoiul.

Ploaia care n-a căzut, ploaia care n-a plouat, se risipeşte în cer.

Până să dispară, sentimentul se preschimbă în vorbă, devine gând, devine faptă. Apoi, ca orice complice moral, dispare fără să lase urme.

Felina de pe canapea îşi adoarme instinctele, nu le elimină. Domesticirea ei - stare provizorie. Şi domesticită, şi adormită cum pare, nu-şi abandonează prada - omul casei, iubitorul de pisici.

Pământul aflat şi bătut pas cu pas de om se rotunjeşte ca geografie; locuit cu veacurile, cu mileniile - devine *Istoria Patriei.*

Prin ratările mele, am poziția nimerită să vă spun: *nu dați sfaturi altora şi nu le urmați* dacă cineva, totuşi, vă sfătuieşte. Faceți numai ce vă trece prin cap. Dintr-o sută de cazuri s-ar putea să aveți dreptate o singură dată? E un procent bun!

E toamnă, e răcoare, coc ardei la plita din curte gândind că, *în slujba Inchiziției,* eu aş ține focul rugurilor ca omul plătit să stea la căldurică pe vreme rea. Aş fi avut şi eu *o treabă* cât să fiu util lumii, nu ca acum. Păi? Nu acuz, nu condamn, nu eu îl leg de stâlp pe *vinovat.* Eu țin doar focul viu, să-mi coc ardeii cum trebuie! Şi vă scriu asta zâmbind, să nu vă sperii.

Viciile mele nu mă supără nici pe departe, ba chiar îmi plac, câtă vreme voi nici nu ştiţi că le am.

Pare a fi cel care este? Ai crede că acel om, sincer cu el, rămâne sincer cu lumea. Am crezut ani buni asta şi m-am înşelat până şi asupra mea.

Ratările mi-au cioplit chipul cu care mă vedeţi; pe când succesele m-ar fi făcut să semăn cu voi.

Moştenirea de sub piele lăsată din părinţi - zestrea pe care n-o putem lepăda.

Rar, şi totuşi, dau şi eu dovadă de bun simţ. Dar nu mă crede nimeni că o fac din toată inima.

Rămân uimit cât de uşor repet greşelile, aceleaşi, ca şi cum aş călca fără teamă pe urma veche! Ai zice că mă simt bine şi mă bucur în greşeala mea câtă vreme, ştiind de ea, n-o îndrept. Nu, nu mă simt bine cu totul: doar cu jumătate din mine.

Viaţa mea are un alt fel de a curge decât calea urmată după calendar: este simultană în toate peripeţiile ei. Orice moment, orice eveniment îl trăiesc cu toate clipele de până atunci, de nu cumva şi cu cele ce vor veni, câte vor mai fi. Toate clipele există în mine ca într-un singur trup al timpului prezent, trupul meu de carne şi spirit.

Extirpând boală cu boală, silim natura să-şi stimuleze imaginaţia, să-şi forţeze limitele cât să găsească alte jucării, alte capcane să ne ademenească. Şi văd cum imaginaţia mea oboseşte până să afle şi leacul la boala cea nouă.

Păcatul meu: aflând gustul dulce al binelui din fiere, alerg lacom şi după ce-mi lipseşte: partea de otravă din miere.

Citesc presa cu titlurile ei post-apocaliptice şi m-am convins: veşnicia s-a terminat ieri. Noi ce mai căutăm aici?

Propriile greşeli te apără de invidia prietenilor. E o bună strategie să-ţi anunţi tu, mai întâi, greşelile până să ţi le caute, să le vadă ei.

Până şi sufletul meu mic s-a făcut şi mai mic în mine, să facă loc sufletelor voastre.

Călătoria din care scapi cu viaţă e cea mai reuşită! Ar trebui să iau afirmaţia ca o axiomă.

În ce măsură, pentru cel viu, *accidentul* e semnul *Providenţei*? Cărămida căzută din zid fără să mă omoare - un accident doar? Cel mărinimos şi iubitor, mi-a trimis semnul cât să înţeleg: accidentul este viaţa ce, taman acum, trece prin dreptul cărămizii!

Pe măsura mea, am nevoie şi de leac, tot peatât cât şi de otravă, într-o dozare sofisticată care dă de lucru atâtor ştiinţe, pe când eu las soluţia pe mâna hazardului.

Măgarul acesta privilegiat e zdrobit de lipsa poverii.

Pânda bolnavă presimte inevitabilul ca şi făptuit iar realul mi se confirmă în apatia generală faţă de minunile din jur, semn de *omni*-impotenţă.

Sentimentele mele par, mai degrabă, silogisme patetice de cardiac ale căror concluzii se citesc pe electrocardiogramă cu ochiul liber: vai, cât deapropiate sunt *undele urii,* de undele iubirii în zbaterea inimii.

Pentru prietenii mei plecaţi în Canada, *sărind peste fusele orare,* astronomic vorbind, România le rămâne, ca în vise, *ţara aşteptată* din ziua de mâine.

Acum, când îmi cunosc anatomia mai bine decât cum o ştiam în clasele de liceu, îmi vine să cred că, mie, *organele* de care sufăr, inima, ficatul, celelalte, nu mi-au apărut, nu le-am căpătat la naştere, ci mai târziu, abia când a venit vremea, cu doctori şi fără să pătimesc din pricina lor. Aşa că mă aştept, poate cu puţin înainte de sfârşit, să aflu că am şi suflet.

Veşnicia? Ce plictiseală pentru ipocrit. Doar mort aş putea s-o suport!

Pe stradă mă amuz cu jocul meu secret. Caut să văd în pielea cui mi-aş dori să fiu, de-ar fi să ies din pielea mea. Dar ştiu: oricât de fericită ar părea viaţa în pielea altuia, *părerea* mă înşală iar eu, unul, nu mai vreau să risc şi a doua oară.

Prin efectul lor transmis urmaşilor, *legile, valabile cândva,* sunt şi astăzi vii. Pedepsele lor de ieri mă lovesc pe mine acum.

Puterea moştenitorului - libertatea de a urma blestemul moştenirii din tată-n fiu, din mamă în fiică, din strămoşi în strănepoţi - până în ziua în care nu vom mai fi.

Pe cine iubesc eu, cine mă iubeşte pe mine - cu carne pe carne călcând!

Mă surprind ascultându-mi vocea şi nu ştiu cine vorbeşte, cine ascultă. Vocea o fi probabil a trupului, a cărnii vii, dar cine vorbeşte prin ea, nicicum nu se divulgă. Aş putea asculta, la fel de bine, o voce fără trup venită prin telefon, vocea nimănui, venită de nicăieri. Şi atunci, dacă nu ştiu cine vorbeşte cu vocea trupului meu, să mă întreb dar cine îmi scrie, în numele meu, ceea ce mi-i şi frică să recitesc?

Toate visele mele aduse la lumina zilei, şi prefăcute în fapte, au clădit realitatea asta groaznică în care trăiesc: *sunt împlinit,* adică terminat!

Toate îmi sunt atât de aproape, de intime, că nu le pot atinge.

Când vrei să ajungi undeva şi îţi ştii precis destinaţia, întreabă-te, totuşi, de unde pleci.

Ciudaţi şi banii ăştia: sunt importanţi tocmai când le simţi lipsa.

După câte vinuri proaste am băut, mi-i uşor să recunosc *vinul bun:* nu seamănă cu nimic din ce-am băut până azi.

Tolstoi, tot ce n-a putut spune în *Jurnal*, a spus în operă. Ce n-a spus nici în operă, ca omul înţelept, a tăcut şi a răbdat.

Fiinţa mea, pământ bun pentru obiceiul rău.

Chiar dacă-s inocenţi şi *inofensivi, naivii* sunt primii vinovaţi de starea lumii şi copărtaşi la nedreptatea pe care o suportă şi ei.

Piscul atins nu va ajunge nicicum adăpostul sigur al gloriei cuceritorilor lui. La poale şi-a început urcuşul următorul cuceritor.

Pe omul de calitate îl doare mai rău mila celuilalt decât suferința proprie. Şi, din urmă, îl ajunge promisiunea orgoliosului de sub zidul mănăstirii: *Mă voi ruga pentru sufletul tău!*

Dezamăgirea mea sfârşeşte într-un proiect de reabilitare a realității nefaste. Realizarea lui - altă dezamăgire.

Pentru nevoia presantă a zilei de azi, caut lucruri, mă folosesc de lucruri. Pentru nevoile de mâine, din zilele când nu voi mai fi, mă folosesc de *promisiunea din cuvinte.*

Puterea mea? Prefer să-ți spun eu adevărul întreg despre mine, cu toată cruzimea, decât să mi-l spui tu, cât îl ştii, cu milă!

N-am nimic cu bătrânii dar bătrânețea nu-mi place încât, dacă voi mai îmbătrâni, voi deveni şi eu *gerontofob* ca tinerii din jurul meu.

Puterea corupe, se repetă mereu, dar *slăbiciunea* deja-i coruptă. De mult, nici în slăbiciune nu-mi pun speranța.

Arta, anticipând viciile, e prima care ne proroceşte sosirea lor, este prima care le salută *buna vestire.* Intuiția artistului - întotdeauna cu un pas înaintea gândirii interesate a omului politic.

De ce-aş fi nostalgic? Nu regret ce-am lăsat în urmă, nu mă bucur unde-am ajuns. Ca oriunde, peste orice ideologie, *peştele mare,* dintotdeauna *îl înghite pe cel mic,* iar *Iona* tace chitic. Numai că astăzi vorba asta, în toate limbile, se spune în engleză.

Nesimţirea, trecută prin subtilităţi psihanalitice - calea spre imunitate.

Perele se coc din interior spre exterior, cum se coace şi femeia. Tot aşa se şi strică, dinăuntru spre în afară.

Pomana venită în zi de post - masă calică după rugăciune lungă.

Prudenţa? Când e vorba de bani, de bani mulţi, o viaţă de om, fie şi a ta, nu face nici cât o para chioară!

Deşi nu va ajunge *acolo,* ştia sigur, voia să-şi asigure nemurirea ca poet scriindu-şi opera în limba vorbită în Rai.

Tot ce credem că vom găsi în Cosmos, înfruntând primejdii mortale, vom afla şi aici pe Pământ, la un pas de noi. Iar ce-am putea găsi ca spirit în Univers, vom afla în noi înşine. Nimic nu vom putea vedea în altă parte dacă n-am văzut, dacă n-am aflat în noi înşine, mai întâi.

Poarta prin care ai trecut în viață, pierdută va fi pentru totdeauna, fiule!

Când nu-i infracțiune sadea, în țara asta cinstea e prostie.

Poate că opera de artă are menirea dumnezeiască de a ne arăta ce paradis de coşmar ne-ar aştepta dacă ni s-ar împlini tuturor, toate dorințele, fie pe rând, fie simultan.

Și la bătrânețe ținea la viciile din tinerețe, acestea îndrumându-i viața pe drumul pe care este şi acum şi nu pe altul.

Prezentul răspunde clipei şi nu întârzie niciodată.

Prea singură viața provizorie pentru o moarte definitivă. E vremea să mă las în seama mea.

A mai trecut o zi dar ziua asta banală pentru mulți a fost ultima din viața lor, cum pentru alții e începutul vieții pe pământ. Nu, nici o zi nu seamănă cu alta.

Povestitorul intră în povestea pe care o spune şi se topeşte în cuvinte. Pierdut în zarea poveştii, câtă vreme eşti viu, eşti parte din povestea cu care, se zice, ai intrat în lume.

Printr-un straniu paradox, creşterea uluitoare a populaţiei globului, numai în timpul vieţii mele se pare că s-a triplat, are ca efect sigur pe care putem conta - *singurătatea!* Astăzi, şi eu sunt de trei ori mai singur decât atunci când m-am născut.

Prietenilor spune-le ce vor ei să audă, duşmanilor – ceea ce vrei tu! E diplomaţia nimerită să-i păstrezi fideli şi pe unii şi pe alţii.

Omul obişnuit cu pădurea ştie că năpârca *trebuie* strivită de cum o vezi pentru că şi năpârca îşi învaţă puii cât de periculos e omul şi cum *trebuie* să-l muşti până te striveşte el.

Progresul nostru, în plan moral, să fi avut acelaşi ritm cu progresul tehnic, astăzi am fi trăit într-o lume de sfinţi care, mâine, vor ajunge îngeri. Oare chiar asta ne-am fi dorit?

Tot adevărul stă în limbile lumii, în cuvinte, doar noi să ştim să deschidem vocabularul la pagina potrivită pentru a ni se răspunde.

Mă uit la *celălalt* ca dintr-o nevoinţă benefică, benignă, să mă cunosc aşa pe mine prin deosebiri, prin contraziceri sau negări - şi mă înţeleg. *Eu sunt altul,* adică acesta care sunt, - *El* rămâne cel care este. Pentru mine, diferenţa dintre noi e chiar substanţa mea.

Moţul, proţăpit pe creastă, îi strigă veneticului de peste prăpăstii: *Cerul e pământul meu!*

Ca din neatenţie, ideile mari mor la naştere, sufocate cu perna, în somn, de propriul părinte, spre liniştea lui.

Dacă îi iei prostia, şi cel deştept rămâne sărac cu duhul.

Întunericul încă mai mult decât ne dezvăluie lumină? Umbra ta, mai bogată decât lumina.

Un american ajuns în Veneţia intră într-un *fast-food* şi, în italiana lui stricată, cere imperativ: Vreau şi eu un *hot doge!*

Şi privirea ta, abia trezită, ucide înainte ca săgeata să ajungă la ţinta, să o străpungă. Da, privirea ta ucide.

Mă uit în urma mea şi mi-e dor până şi de ticăloşii, *şi de canaliile care au murit;* ce să mai spun de *prietenii cei mulţi care s-au rărit* şi ei ca zilele bune.

O simt pe pielea mea cum, în fermele private, irigarea culturilor prin subvenţie produce secetă cronică prevăzută cu o anticipare precisă de buletinele meteo. Nu caut răspuns, mă bucur şi eu de *vremea frumoasă!*

Un pitic ajuns bufon e întrebat, în batjocură, de regele său: *Tu de ce eşti aşa de mic?* Sire, m-am născut şi eu cu chipul şi măsura potrivite să judec *mărimile lumii,* la valoarea lor adevărată.

Grădinarul ştie: lângă răsadul cel viguros lasă şi unul mai plăpând. Deseori de la acesta va avea şi el parte de roade.

Viaţa, probabil, nu e cine ştie ce afacere de vreme ce atâția înțelepți, în înțelepciunea lor, au ales totuşi să moară până am venit şi eu pe lume.

Şi întâmplătoare fiind, *înrudirile prin rădăcina cuvintelor îmi sufocă vorba,* îmi înțepeneşte limba până în mărul lui Adam: *călăuză* vine de la *călău*, oare?

Bijuteriile mele *la vedere* sunt ochii.

Văd somități ale zilei cărora moartea, la vremea potrivită, adaugă carierei lor zeci de procente în sondaje fie ca talent, *fie ca spor de navetă* între două lumi, moartea netezindu-le caracterul, curățindu-le vasele de colesterol şi răzuindu-le din vicii, din lipsa de bun simț. În aplauze, cu onoruri militare, vor fi promovați la gradul de *geniu post mortem.* Atunci, acolo, pe buza gropii, înjurăturile primite în viață devin elogii, semne ale cinstirii celui care, *în sfârşit,* după o grea suferință a noastră, a plecat dintre noi!

Atrocitățile împotriva evreilor, în special, şi împotriva omului lipsit de apărare, în general, mă face să mă ruşinez nu doar de nația mea, ajunsă dominatoare o vreme în țara ei, cât să mă ruşinez de specia mea, dintotdeauna dominatoare pe planeta asta.

Prizoniera din fotografia cu rama putredă de cari ar avea azi o vârstă trecută în trei cifre. S-a veştejit cartonul, nu şi povestea ființei împământenite aici.

N-am nicio boală, doar sufăr.

Cine îmi va spune mie cum arăta la chip Ecleziastul, cum arătau ochii lui când priveau în interiorul său…

Privesc la marile caractere, oameni care au trăit înaintea mea: înțeleg că moartea lor făcea parte din planul divin ca punct obligatoriu de trecere pe drumul spre glorie.

Soarele n-o fi nici el dintotdeauna cel pe care îl vedem acum, o fi fost cândva copilul bălai, fricos şi de umbra lui clătinată; şi apoi, va muri şi el ca tot ce-i viu, va muri râvnind la flacăra lumânării ca la sufletul ce-l va izbăvi de blestemul celor arşi de foc, arşi de vreme.

Într-o *primitivitate uitată* dar nu trecută, am fost culegător de poame. Aşa probabil m-am ridicat în două picioare când, printre crengi, am văzut cerul. Exerciţiul mi-a fost util: am rămas în picioare şi după ce a dispărut copacul de care mă sprijineam, după ce a dispărut pădurea.

Nici un leac nu-i mai tare decât boala şi, semeaţă, se ia de piept cu toate leacurile; nu mai are mult şi le va învinge... Niciun leac nu-i mai tare decât boala sa înfiptă-n carne încă din născare. Din pruncie a prins vitejia să strice orice leac şi nici vrăjile nu-i fac bine.

Suntem copiii răsfăţaţi ai nevoilor noastre.

Priviţi şi voi ce lucruri ciudate mi se întâmplă... Sau poate că nici pe voi nu v-a întrebat nimeni în care pământ, în pământul cărui timp să vă naşteţi, să muriţi.

Mă uit la cei care îşi construiesc morminte ce vor dura mai mult decât viaţa lor veşnică. Din ce-au trăit, tot ce-au reuşit să treacă dincolo - *deşertăciunea!* S-au convins încă din viaţă că nu-i puţin lucru.

ISPITA RĂTĂCIRII

Atâta vreme cât purtăm în noi un protest împotriva propriei noastre ființe, orice speranță este îngăduită. Partida este pierdută atunci când ne acceptăm și renunțăm. (Julien Green)

Un pictor este pierdut atunci când se regăsește! E vai de el, dacă vrea să știe ce vrea! (Max Ernst)

M-am trezit cu sentimentul că astăzi e *duminică*, deşi ştiu că duminică a fost ieri. Calendarul meu, imparțial, îmi arată că abia mâine va fi duminică. Dar eu tot mai mult mă încred în sentimentul cu care m-am trezit: *Azi e duminică!*

Sfântul Pavel îmi spune: *Biserica este trupul lui Hristos*. Și tocmai asta-i răspundeam: Eu, cu gând curat, *prin trupul acesta păcătuiesc,* cu boală şi vină.

În anatomie ne stă destinul? La fel şi în boli, şi în vicii. Aşa cum în diferența mea față de altul, în deosebirea dintre noi stă *valoarea mea,* stă valoarea celuilalt.

Simțirea ta ce se înscrie conştient în lume, oul din interiorul oului, *ideea nouă ce se cloceşte singură.*

Mi-i bine aşa cum sunt; de mi-ar fi mai bine, ar trebui să trimit după ajutoare!

Azi n-am scris nimic. Calculatorul a avut hachițe şi nici măcar nu s-a deschis. Nu eu am avut de pierdut: am gândit trei idei în livada mea de ale cărei miresme nu va mai afla niciodată.

Încă mă întreb: scriitorul face *povestea* sau *povestea* face scriitorul? Când povestea e însăşi viața autorului, răspunsul cel simplu se impune!

După ce am călătorit toată copilăria cu Jules Verne, când am ajuns *în lume,* lumea reală părea *déjà vu,* déjà *lu* – părea un rezumat greoi, făcut de cineva care nu citise nimic din scriitorul copilăriei mele.

În trecerea mea de câteva zile prin Roma, n-am reuşit să intru în palatele Papei, aşa că mi-a rămas să vizitez mahalaua luxoasă a Vaticanului, magnificele ruine de mâine ale creştinismului.

După acrobații de maestru, țânțarul se aşază pe foaia pe care scriu. N-o să pricepem, nici el, nici eu, de cum clipa lui de tihnă şi pauza din gândul meu devin *cascadorii mortale* pentru noi, cei vii!

Spaima lui Dumnezeu: ştie că, la urmă, la urmă de tot, ca *ultimul dintre noi,* va muri şi El, ca tot omul.

Într-o lume de miliardari, Dumnezeu ar fi un calic şi un cerşetor în poarta casei Lui.

Părerea vecinei mele, profesoară de liceu: Xantipa merita un soţ mai bun!

Anorexia - expresie în kilograme-lipsă a urii de sine, a urii faţă de propriul corp.

Mă uit la biblioteca burduşită cu poeţi de geniu. La moartea lor, de s-ar fi făcut poezia, din nou, vinul care a inspirat-o, de sub casa mea ar izvorî Dunărea.

Mă retrag în singurătatea mea repede, tot mai repede, ca într-o cădere de pe acoperiş.

În versul alb, *strachina de lut* cere, ca rimă, lingura de lemn.

Realitatea - compromisul dintre *ideal* şi *posibil.*

Munţii tineri sunt înalţi? Am răbdare cât au chinezii, să îmbătrânească Himalaya şi am să urc şi eu la pas, aşa cum urcă românii *Munţii Măcinului*. De ce atâta grabă?

Citeam şi, carte după carte, pagină cu pagină, simţeam că fiinţa mea, aerostat şubred, se umplea cu aer cald, cu un gaz uşor şi că pluteam de parcă nu mă mai ţinea nimic pe pământ. Nacela mea, ce greşeală, urcase fără lest, fără aparate de navigat, ca pilotul fără niciun gând să se mai întoarcă.

Ca pentru a replica la o amintire citită văd în jurul meu semeni care, probabil, nu-şi spun, măcar o dată, cu sinceritate: *Sunt om!*

La Verona, cu toţi turiştii care trec pe aici, am vizitat *Casa Julietei.* Văd statuia şi mă frapează strălucirea sânului tinerei lustruit de mângâierile cupide ale vizitatorilor. Mie mi-a fost frică s-o fac, să nu trezesc fantoma iubitei străine turnate în bronz.

O fi democraţia forma de guvernare dorită de mulţi, dar nicio guvernare nu va fi *perfectă pentru cei mulţi* şi niciodată pentru toţi!

Mă liniştisem o vreme dar, peste ani, până s-o fac, am visat iarăşi obrăznicia divină: de sus, din cer, mă privea *Ochiul,* mă privea anume pe mine. Nu ştiu cum am urcat să ajung aproape de pânza cea albastră a cerului şi, cum aveam la îndemână un cui, am zgâriat vopseaua până când am dat de peretele tare ca piatra. Oricât săpam, nu treceam de albastru. M-am trezit din vis şi cuiul îl mai am şi acum în palmă.

În ziua în care fac sport, îmi amân boala cu o zi, e ziua sănătoasă ce îmi apropie sfârşitul prin *moarte bună.*

Bieţii nemuritori dintre noi... Ei vor fi îngropaţi de vii!

Într-o lume de oameni sănătoşi, speranţa e la cel bolnav.

Mă bucur: descopăr că nu-s singur, mai sunt şi alţii care se ştiu singuri. Am putea face o mănăstire de sihaştri cu multă credinţă, habotnici înrăiţi ai singurătăţii lor.

Mă doare mai mult de un om, de *un om singur,* decât de omenirea întreagă.

Bătrânul din mine - învinsul care-şi îngroapă, pe rând, învingătorii. Curând - vine şi rândul meu.

Constantin Piliuţă are un *Studiu de bărbat*. Eu îl văd acolo pe *David* ajuns matur, gata să devină *Goliat*. Nu, cu siguranţă că Piliuţă, pe atunci student la Arte Plastice, nu asta şi-a propus, nu gândea că *David*, cu timpul, va ajunge în trupul duşmanului său din tinereţe. Trecând şi eu prin viaţă, pot să-mi închipui că, da, *Goliat* ar fi gândit, ar fi simţit asta când, cu fruntea vinovată, a ieşit în calea pietrei ce tocmai plecase din praştia viitorului!

Trecerea timpului - catastrofa trăită clipă de clipă. Doar femeia, în tinerețea ei, goarnă în pădure chemând vânătorul.

Lingura de inox este nouă în fiecare zi; lingura de lemn gustă cu mine mâncarea şi îşi aminteşte mereu ce am mâncat.

Întâmplarea neaşteptată de politicianul ajuns profet, şi fericită să fie, se numeşte *ghinion*.

Sfântul – ființa ratată prin ducere la absurd a dăruirii în credință, la fel cum extazul mistic, dincolo de Dumnezeu, duce în absurd ideea de sacrificiu.

Încă mai caut locul meu din care n-aş mai vrea să plec.

Încearcă să-ți priveşti credința ca şi cum tu, *necredinciosul,* ai fi Dumnezeu. Învingeți megalomania, stăpâneşte-o şi vei vedea murdăria fără margini a superiorilor tăi, a celor mai mici decât tine, a celor de care te foloseşti ca, ție, să-ți fie mai uşor. Acceptă jegul lor ca pornind din tine şi, atunci, te vei întreba împreună cu acel Dumnezeu din interiorul tău: *eu cui să mă rog, eu cui să-i cer ajutor, înțelegere, iertare?* Şi, dacă reuşeşti să nu te pulverizezi, poate că prinzi şi ziua de mâine, fie ca Dumnezeu, fie ca om de rând, dar cu aceleaşi spaime.

Când graurii şi-au făcut cuib în clopotniţă, speriat, clopotul şi-a luat zborul.

Sfârşitul ascensiunii, apogeul, *climaxul,* acesta este punctul din care începe şi coborârea, degradarea, abandonul.

Neamurile de care ştiu sunt neamuri de borfaşi şi troglodiţi. Doar câte un individ, doi, ca rupţi de neam, sunt parcă rătăciţi din alt soi, din altă specie.

Cel care are voinţă v-a trebui să şi-o educe cu tenacitatea, să nu se lase târât de ea; cel care nu are voinţă, va trebui să se educe cât să şi-o capete. În lipsa ei, nu face nimic.

Sigur sunt un privilegiat: *am puterea să înţeleg, să judec şi să condamn.* Sunt fericit că n-am puterea şi să-mi aplic condamnările, pedepsele. Aşa rămân încă fără păcate grave.

În apropierea focului sunt *omul focului,* combustibil potrivit pentru a ţine focul în viaţă cu dăruirea celui care şi-a găsit destinul.

Simt cutremure de noapte care nu-s anunţate în presa zilei, trăiesc anotimpuri sărite din calendarul anului, din Timpul ce nu încape nicicum în ornicul din catedrală - incerta oră a Domnului.

Imaginea în oglindă – vedenia sonoră ce-şi pierde trupul şi umbra.

În democraţie, oricine poate fi ales preşedinte de stat cu condiţia să aibă banii să-şi tipărească suficiente buletine de vot, mai multe decât contra-candidaţii.

Sihăstria - adunarea celor singuri.

Iubind şi eu, îmi recâştig jumătatea care-i lipseşte jumătăţii mele.

În absurdul lumii, intenţiile noastre îşi pot afla o finalitate doar în exprimarea cu inocenţă.

Simultană cu iubirea, deznădejdea. Acum forţez peretele ultimei prăpastii.

Zăpada proaspătă topeşte urma paşilor bătrâni...

Mă las dus de boală la doctor, cum mama îşi duce pruncul în braţe.

M-am trezit cu cartea închisă în braţe, visând că citisem şi ultimele pagini: autorul murise, personajele se risipiseră, dispăruseră, iar lumea de hârtie se topise. Noaptea mea e o cartea citită în somn, pe când zilele – caiete cu foi albe.

Caută şi recunoaşte valoarea vieţii; închină-te ei şi viaţa va deveni bogăţia ta. Aş vrea să citez autorul banalităţii trăite de mine, dar nu am curajul modestiei.

Eroarea nu se simte jignită, dacă o contrazici, dacă o suprimi; *minciuna* - da.

Ţara arde şi baba din Guvern se piaptănă cu cărare pe... Valea Prahovei.

Mă şi întreb dacă, aflând un fapt, înseamnă că ştiu un adevăr.

Stau alături de Nietzsche, stau pe marginea prăpastiei şi, cu ochii căzuţi, mă uit în adâncul *poveştii,* pe când *povestea* se uită în mine.

Eşti, pentru mine, ca o carte deschisă, deschisă la o pagină goală.

Nici un atom nu poate lenevi, nu se poate lăsa în seama inerţiei, el rămâne motorul care niciodată nu are pană.

Mai toţi trăim de pe urmă PCR-ului *al cărui membru am rămas* şi fără să fiu comunist cu adevărat. Eu continuu să profit şi astăzi de *Pile, Cunoştinţe, Relaţii*... În ţara asta, trăieşte cineva fără PCR?

Alte vremuri, alte persoane, alte fapte - alte răspunsuri la aceeaşi întrebare de nespus.

Omul ăsta-i curat ca o cană spartă; este curat prin nefolosire.

Singurul judecător de care mi-i frică e cel din oglindă, apoi - cel din oglinda visului. Lumea – blândă cu mine în indiferența ei.

Încerc să învăț engleza cuvânt cu cuvânt, metodic, după dicționar, silabă cu silabă. Şi tot nu pricep de ce una citesc şi alta vorbesc...

Singurătatea - sentimentul unicității, al melancoliei celui viu până să ajungă la remuşcări.

Mare ghinion pe norocul ce nimereşte pe unul ca mine: moare neîmplinit.

Ajunge o *adicție*… la oala dornică să crape.

N-are nici o treabă în lumea asta, dar îşi doreşte *Viața de Apoi* să stea degeaba şi atunci!

În paradoxul lumii vii, figura cea luminoasă are şi umbra cea mai întunecată. *Temelia de umbră* nu-i doar metaforă; e partea ce nu se arată lumii, e mult *sub groapa de sub groapa de mormânt,* umbra ta veşnică să stea pe piatră tare.

Aş prefera să fiu mai degrabă contemporan cu zeii greci, cu zeii romani, decât cu Dumnezeul creştin. Dar nu eu am făcut alegerea.

Alegerile sunt libere? Am ales să nu votez.

Şi *un pas mai încolo,* pentru mine e foarte departe, când nu m-am hotărât să fac pasul.

Boala - portretul meu interior.

Şi criminalii au drepturi, libertăţi? Închideţi victima, atunci. *Nevinovat dar intolerant,* mă vreau mai degrabă persecutat de protecţia închisorii, decât să-mpart aceeaşi libertate a străzii cu tâlharul.

Este adevărat că mă autocitez des, dar o fac pentru că sunt singurele vorbe de duh cărora le ţin minte autorul.

Plăcerea vieţii sale era să facă profeţii. Avea o slăbiciune să conjuge la viitor orice verb, în felul acesta el anticipând viaţa sa din ziua de mâine, de peste un an, de peste zece.

Ai vrea de la el un deget, *arătătorul* în direcţia în care să te pierzi, dar el îţi întinde toată palma ca la pomană, sigur fiind că tu eşti cel ce îi vei da, fiind sigur că vrei să-i dai mai mult decât *sensul, direcţia* în care să dispară!

Libertatea mea? Ştiu vinovaţii, îi judec cu gura închisă şi îi atârn în ştreangul din gând: execuţii cu... suspendare!

Alunec, Doamne, în insomniile Tale ca în abisul negru al pierderii de sine.

Medicul îşi caută propriile erori în bolile semenilor. Are confirmarea, nu şi leacul.

Mi-e frică de *ideile bune;* toate câte s-au pus în practică, s-au arătat criminale. Terenul de joacă al *ideilor bune* rămâne arta, literatura.

Nici un om nu-i deasupra limitelor lui, omeneşti şi acestea.

În afaceri se-nţeleg la sânge, ca fraţii: *Puma* - pe dreptul, *Adidas* - pe stângul.

Am o prejudecată: *mă tem de boli* mai tare ca de moarte.

Pe scena tăcerii cosmice – vacarmul asurzitor al unei planete ca Pământul.

Aş pleca în pământul ce nu cunoaşte cuvântul *moarte*, să plec aş vrea în ţara ce nu cunoaşte cuvântul *singurătate*, eu să le spun primul oamenilor de acolo: *Nu plecaţi de-acasă, din casa care v-a născut!*

Minciunile au ajuns îngrozitor de complicate: decât să apelez la avocaţi, la justiţie, mai bine le admit ca adevăr şi scap mai ieftin.

Se spune: *Ia seama pe ce lume trăieşti!* Acum trebuie să adaugi: ...*şi în ce vremuri.*

Suntem apa unui râu care curge.

Modelul românesc de familie, astăzi: bunici cu copii mici.

Sunt destui binevoitori care, riscându-şi ei viaţa, se aruncă în apă să salveze peştele de la înec. Acum au pus ochii şi pe mine!

Tăcerea – concert anonim în urechea cosmică.

Sunt curat, curat ca vidul!

Sunt extaziat de flacăra focului din şemineu şi, cu telecomanda în mână, apăs butoanele să schimb imaginea, curios să văd cum arde lumea pe celelalte canale.

Marea Neagră - adâncă şi sărată cât lacrima singură. E prăpastia lichidă potrivită nouă, celor care ne scufundăm până la înec în singurătate, să plângem în voie: plânsul n-o săreză peste sarea din lacrima noastră.

A trăit până dincolo de suta de ani, îngropându-şi toţi contemporani...

Boala mea - mai vie decât viaţa.

Tot ce este valoros în oraşul în care trăiesc sunt oamenii, desigur. Mă refer la oamenii care, fără gând de întoarcere sau regrete, au plecat de cum s-au născut, de cum au deschis ochii.

Sunt un *decăzut* şi un *parvenit*: dintr-un om avut, cum mă credeam, am ajuns un falit.

Viu – pământean; mort – pământ.

Calendarul? Ţin mult la calendar; aşa ştiu că timpul meu vine de la arătările din peretele casei.

Sunt gata să-ţi spună ce-au fost ei într-o viaţă anterioară, au şi amintiri din memoria lor trecută, dar n-au nicio siguranţă că, vreodată, îşi vor mai aminti de viaţa pe care o trăiesc acum, alături de tine, uitând că povestea lor ţi-au spus-o şi ieri.

Am păţit-o şi eu: de câte ori îmi bate soarele în ochi, nu văd bine, nu văd deloc. Ca şi bezna, bogăţia de lumină îmi face vederea inutilă. Convertesc valuta luminii în bani şi văd catastrofa celor care aleargă spre lumină, ferindu-se, cred ei, de bezna sărăciei.

Orice întâmplare îţi poate aduce sfârşitul... Eu aşa simt noutatea din fiece clipă. Dacă se întâmplă să prind şi clipa următoare, mă pot socoti un norocos pe astăzi.

A răspunde cuiva la întrebarea lui, *ţi-l arată pe cel care întreabă pregătit* să-ţi audă răspunsul - *un posibil adevăr,* adesea dureros sau ucigător de-a dreptul.

Nevinovatul, *săracul în duh,* inocentul nu are adâncime, sentiment sau pasiune. În drama sa cel, trecut prin *aventura păcatului* află vieţii sens, o cale de urmat, tocmai cea pe care nu se află el.

Armistiţiile - pauzele în care se ascut săbiile tocite în războaiele prea lungi.

Nici un lucru nu-i sigur, nu-i terminat şi nu-i perfect, câtă vreme *Meşterul* care l-a făcut mai e-n viaţă, să-l poată strica.

Mănânc tot mai puţin din zi în zi iar seara - nimic şi - nu slăbesc. Se vede că mă-ngraşă încă foamea de pe când mâncam şi mai puţin.

Am renunţat să mai corectez greşelile maeştrilor, chiar şi pe cele pe care şi le-ar fi corectat ei singuri, să fi trăit şi azi. Mă străduiesc să greşesc după cunoştinţele mele, în felul meu, călcând pe urmele lor.

Am scurtat mult mesajele noastre, comunicarea, de la epistole de câteva pagini, la solii de câteva cuvinte, de câteva litere şi, o spune toată lumea, *am câştigat timp*. Dar nimeni nu spune ce facem cu timpul câştigat? Eu ştiu: îl pierdem!

Când tâlharul, ajuns *autoritate legitimă,* angajează poliţişti pe bani grei, ştiu sigur că poliţiştii nu vor prinde hoţii care-i plătesc împărţind cu ei prada. Nietzsche a spus-o mult mai bine, dar mie nu mi-a reuşit traducerea: *Nimeni nu omoară duşmanul care îl ţine în viaţă.*

Adevărul este fără dubiu de partea celui care iubeşte; tot aşa cum este şi de partea celui care urăşte, dacă urăşte cu râvnă. Acesta-i adevărul pentru mine - un pătimaş.

Între atâtea distracţii virtuale vom apuca şi ziua când vom plăti sume fabuloase să simţim cum e să ai, de-adevăratelea, o durere de dinţi, să vezi cum apune soarele faţă-n faţă cu amurgul tău.

M-am întrebat de ce, mie, urâţii mi se par mai de încredere, cum cei înalţi îmi par profunzi şi sobri faţă de cei scunzi - doar mărunţiş din valoarea celor mari. Încă am convingerea că, în lumea mea, *urâţenia* e trainică şi, fără a fi luminată de spirit, va dura peste alunecoasa frumuseţe a unui oarecare.

O mulţime de inşi au probat sinuciderea şi-s *bine merçi:* ba au urcat în carieră şi au devenit celebri. Eu de ce n-aş încerca? Aa! Norocos, cum sunt, s-ar putea să-mi reuşească din prima.

Am o bătrâneţe liniştită. În sfârşit, nu mai rătăcesc: toate cărările mele şi-au ales aceeaşi ţintă.

Primitivii au frecat piatră pe piatră şi, acum, siliciul ascuns în cipuri ne şlefuieşte om cu om. Cu laptopul în braţe, trăim încă în *epoca şlefuirii pietrei, a omului.*

Am teama că nu voi putea adormi pentru că nu înţeleg cum vine somnul în trupul meu. Şi, dacă totuşi adorm, de unde ştiu că mă voi mai trezi? Oare cum se face că omul se trezeşte? Şi, aşa, stau de veghe somnului meu.

O regulă a zilei: citeşte cât vrei dar de scris, *scrie sms-uri.*

M-am luat şi eu după poze şi am comandat un răsad de păr. L-am sădit, am avut grijă de el câţiva ani şi, surpriză, perele arătau mai frumoase decât în reclamă. Prompt, am scris firmei că produsul nu-i conform cu comanda. Mi-au răspuns: *Termenul de returnare, 40 de zile, e depăşit!* Aş fi făcut acelaşi lucru şi cu viaţa mea dar mă tem că, iarăşi, termenul a expirat.

Îl rodea nedumerirea de cum viața sa derizorie e doar diferența dintre *nimic* și *nimicul.*

Multe din neînțelegerile noastre pornesc dintr-un amănunt: nu suntem preveniți să vedem, să înțelegem *pleroma* - sămânța de prăpăd, *nimicul* din care a pornit *totul.*

Are o carte apărută în străinătate din care, deși a scris-o el, n-a înțeles nimic: până și poza lui, tradusă în arabă, îl arată în alt fel decât se știa.

Cea mai ipocrită lozincă din democrația ajunsă până la mine: *E alegerea ta!*

Prinsă în moara timpului, istoria omului - praf și pulbere, carne și sânge măcinate.

Pentru cel lacom, banul ajuns în mâna altuia e o insultă directă, de nesuportat.

Succesul capcanei stă în iluzia victimei că ea își alege nada, după propria ei nevoie, din propria ei voință.

Sunt viu și *slăbiciunile viitoare* ce m-or ajunge curând, le simt de pe acum prin favorurile pe care viciile parșive mi le fac cu o politețe galantă, ca în preajma unei doamne bătrâne pe care, cândva, poate ai fi dorit-o.

Muncesc ca un salahor; cioplesc la statuia mea zi şi noapte, cioplesc pe dinăuntru până dau de lumină. Cu toată superbia sclavului, lustruiesc capodopera pe care mâine o voi sparge, să văd zorii.

Nu am voce dar mi-ar fi plăcut ca, tot ce vorbesc, să cânt. Cântând, poate că n-ar fi fost nevoie să mai scriu. Şi, aşa, aş fi înţeles de prima dată în tot ce gândesc, în tot ce fac.

Molia - snoaba asta mănâncă numai ce-i *natural,* pe alese, numai produse cu eticheta *bio.*

Pentru mine, calea altora de a ajunge la eşec e drumul banal, de toată ziua.

Specia păşeşte prin puţinii nebuni evadaţi din masa ce bălteşte în mediocritate. Vei vedea asta dacă nu te laşi păcălit să crezi că individul care traversează strada cu ochii în *iphon* se deosebeşte cu ceva de cel care, cu sute de mii de ani în urmă, îşi tăia cărare până în pădurea de azi.

Sop
1/21
27 martie

IMPOSIBILELE ORE DE AMIAZĂ

Ori de câte ori mă trezesc dintr-un coşmar, ştiu că trebuie să fac un film. (Bence Fliegauf)

Un vis nu poate fi clădit, un vis se clădeşte. (Friedrich Weinreb).

Sufletul meu este hârtia aceasta. (Radu Petrescu)

Credinţa cu un scop precis, fie şi zisa mântuire a noastră, devine *imorală* din clipa în care îţi mărturiseşti scopul şi dispare în spatele acelui interes.

Din copacul acela, *singurul din acel soi în toată pădurea* şi pe care toţi îl credeau neroditor, din copacul acela, într-o bună dimineaţă, a coborât un copil îmbrăcat în frunze.

Adevărul meu? Sub jurământ sau fără, nici o instanţă nu-mi poate impune să spun adevărul pe care nu-l ştiu. Ştiu şi jur că spusele mele sunt sincere. Numai pe atât pot conta.

Pleacă din tine când simţi că marea interioară îşi ridică apele, nu te lăsa acoperit de valurile, de furtuna ce vine dinspre lume.

Veşnicia? Acum vreţi să mi-o dăruiţi, când am ajuns la capătul ei?

Mint să par şi eu *în rând cu lumea* şi lumea mă minte şi ea, să fie în rând cu mine.

În ţara asta cultura, educaţia, sănătatea, la fel ca şi igiena personală, toate rămân un lux facultativ chiar şi pentru elita cu bani.

România - *adevărul* din care aş pleca şi acum, dacă aş şti adevărul pentru care merită să mori.

Sunt un *normal* de excepţie. Sunt excepţional de normal.

Viciul grăbeşte timpul, grăbeşte vârsta.

Când doctorul te lecuieşte de boala de care suferă şi el, fireşte, nu-l întreba de ce, el, nu-i sănătos.

Mai mult decât pe învierea celor care au murit deja, eu aş miza pe cei din viitor, cei care nici nu s-au născut. Dar religia mea încă nu are Dumnezeul al cărui primul credincios să-i fiu.

Arta lui e să cioplească piatra pe dinăuntru. Cine va avea să-i vadă opera, va trebui să pătrundă piatra fără s-o spargă.

Viața mea nu are cronologie. Toate clipele există în mine într-un singur trup: prezentul - carne și aer.

Să nu te sperie *rătăcirea;* ea este răgazul rațiunii, pauza de respirație a judecății cât să aluneci în contemplarea fără gând.

Prețul cu care plătesc un medic să mă vindece de boala străină, de mine însumi, *adevăratul preț* este viața mea.

Orice viteaz va găsi ocazia eroică să moară de tânăr. Dar să rămâi *viu după înfrângere,* să supraviețuiești învingătorului - nu e lașitate.

Viața se ia prea în serios, pozează ca mult prea gravă, să n-o batjocorești, să n-o ironizezi, să nu râzi de ea fie și în vorbe, ori de câte ori ai ocazia.

În tinerețe, interesat de vârsta noastră, de timpul omenirii, citeam că *vechimea speciei* e de 1,5 milioane ani. Zilele trecute aflu că, *după ultimele cercetări,* ne apropiem de 2 milioane de ani. E o bună explicație de ce azi mă simt mai bătrân, mult mai bătrân decât mă arată anii trăiți.

Îmi reproşezi că nu sunt darnic dar, altfel, n-aş putea fi zgârcit cu mine.

Aş ieşi din mine însumi, numai să-mi fac autoportretul – dacă aş fi pictor.

Omul – pumnul de pământ cu suflet până tunetul îşi ajunge fulgerul din urmă.

Nebunul se uită dimineaţa în oglindă şi îşi aude vocea: *De astăzi nu mai eşti singur pe lume!*

Răzbunarea? E bună răzbunarea, ajută să-ţi ierţi mai uşor victima...

Oricât de apropiate ne-ar fi faptele, tot faptele vor face deosebirea dintre noi mai mult decât vorbele.

Amantul la vedere al zeiţei Clio - *Hazardul.*

Sunt şi oameni care s-au vindecat ieşind teferi din boli, dar adevărul vieţii rămâne lângă cel care încă suferă în boala sa.

Cu doctori şi doctorii ne lungim bătrâneţea, nu viaţa cea bună. Odată cu noi supravieţuieşte şi boala cea lungă, mutată dintr-un organ în altul - boala fiindu-mi, în fapt, viaţa adevărată. Să cred în medicina care-mi lungeşte viaţa, nu şi sănătatea?

Teoriile ştiinţifice - *religii pe termen redus,* e adevărat, dar cu habotnici la fel de duri.

Pentru voi eu sunt *celălalt*, sunt *altul*, sunt *străinul*, *necunoscutul* – eu, aproapele vostru. Am ajuns să mă văd cu ochiul vostru încât şi pentru mine sunt de *partea cealaltă* de unde mă văd ca pe un *străin*. Încă aştept să-mi spuneţi *cine sunt eu.*

Viaţa scriitorului - cutia de rezonanţă a operei sale. Citeşte-i cartea şi vei auzi şoapta ventrilocului uitat printre cei vii.

Aforistul - autor de epitafuri. Ţii minte vorba, uiţi omul, rătăceşti mormântul.

Şarlatanii cinstiţi din medicină: *ştiinţa doar atâta poate face!*

Nu ignora sfaturile ratatului: s-ar putea să afli cum să eviţi eşecul pe care, în ciuda strădaniilor tale, încă nu l-ai încercat.

Răsărit de soare, la marginea pământului... Pe malul mării, poetul scrie poemul vieţii lui, scrie şi rescrie în caietul cel nou, început în zori. Hârtia rabdă arşiţa şi potopul zilei până când poezia începută în zori se încheie în apus. Sub luna albastră, poetul îşi recită poemul şi, foaie cu foaie, îl face bărcuţe să-l publice în mare.

Cu cât se înmulţesc maşinile în târgul meu, cu atât miroase mai tare a balegă fumegândă. E răzbunarea odorantă a cailor ucişi cândva să facă loc *cailor putere* hrăniţi la iesle cu benzină, cu motorină.

Adorm cu visele mele, mă trezesc în visele altuia; în ce lume oi fi rătăcind cât dorm?

Ziua specială, cea mai importantă a vieţii tale - ziua pe care tocmai ai început-o.

Renunţ să mai contemplu orizontul cu orgoliul că sunt om. Acum, umil, prin pleoapa închisă privirea mea ţinteşte nadirul.

Fug din calea credinţei ca din strâmtoarea păcatului: îmi ajunge greşeala, singura vină a necredinciosului. Între necredinţă şi păgân e o brână îngustă pe care treci prăpastia. Nu mai am mult şi o să cad.

Cu lăcomie de spaţiu, am ajuns să confund profunzimea ideii, cu întinderea ei.

Indiferenţa, nepăsarea, nesimţirea chiar pentru lumea din jur aflu că e calea sigură pentru a rămâne imun la suferinţa altuia, aşa câştigându-ţi şi tu imunitatea. Să ieşi în stradă cu aceste sentimente şi să nu te ruşinezi va trebui să le spui *detaşare, convenţionalism* şi, poate, *complianţă*.

Frumuseţile lumii, toate, au în spate chitanţa de plată a cuiva, aşa cum orice marfă poartă o etichetă cu preţul ei pământean. Ia şi te bucură, nu te întreba, cu chin, cu durere, cine a plătit plăcerea ta. Va veni vremea să plăteşti şi tu.

Bondar răstignit pe *crucea timpului,* cum sunt, dau din aripi cu senzaţia că, uluitoare victorie, crucea de hârtie este prada mea.

Bănuiam că scrisul e arta ce poate spune mai mult decât adevărul, de altfel, adevărul, *pur şi simplu,* fiind ocupaţia ştiinţelor. Dar bănuiala mi s-a adeverit abia în descoperirea aforismului: *adevăr şi plăsmuire* - simultan.

Dragilor, dacă mai mâncăm mult de la *fast-food,* curând şi canibalii vor renunţa să ne mai cultive prietenia, să ne invite la cina lor.

Aflat mult timp în grija doctorului său, Mao a trăit 82 de ani, cât să-şi confirme teama din tinereţe că nici medicina cultă, nici cea tradiţională nu-l face nemuritor, cum se credea.

Târgul copilăriei mele avea la periferie o stradă lungă, *Împăratul Traian,* care, traversând mahalaua *Calicimii,* părea o poreclă de batjocură căzută peste oamenii de acolo. Pentru jignitoarea lor sărăcie oricând puteau fi acuzaţi de *lezmajestate*.

Pedepsele amânate, suspendate, aduc şi chinul necurmat. Trăind cu plutonul de execuţie în faţa sa, captivul nu va fi liber nicicum, până nu-l ajunge din urmă cuvântul dezrobitor: *Foc!*

Are îndemânarea de a-şi cere scuze înainte de a greşi? E biletul său în alb ca, în curând, să te păgubească cu o insultă nouă.

Sunt stări incandescente de care stăm prea aproape să le putem cunoaşte în tot riscul iar judecarea lor, simţirea lor ca întreg ne apare imposibilă tocmai datorită apropierii.

Infinitul - *debaraua ştiinţelor* unde poţi înghesui tot ce încape în ipoteze şi încă nu poţi demonstra. Toate dovezile noastre viitoare stau la un pas de noi, în această debara.

Etnia, naţionalitatea, timpul în care te-ai născut, toate - o întâmplare, şi-atât! Abia caracterul tău va fi o alegere, un angajament – *imperativul categoric* al vieţii tale.

Să-mi probez rezistenţa tenacitatea, cu creionul în mână, am citit un manual de supravieţuire în condiţii dintre cele mai vitrege. Nu mi-i frică să petrec o noapte în pădure, să traversez singur un munte. Mă pierd, mă rătăcesc numai când ies în oraş şi văd deschisă prima uşă de cafenea.

La nouăsprezece ani îți poți proiecta unde vei aniversa centenarul. La nouăzeci de ani, la un pas de țintă, știi sigur că proiectul tău ar fi o aventură nesăbuită!

Cu fiecare zi, cu fiecare clipă tot mă schimb în umbra fără ființă; ca un cadran de ceas, fața mea arată altă oră și tot ce-mi puteți spune *acum,* ține de timpul trecut.

E noapte adâncă și mărturisirea șoptită a femeii de alături *o subminez cu un surâs*, tot ce a mai rămas din mine. Abia dimineață, pe lumină, își va da seama de absența mea.

Prin filogeneza mea, omul din mine - o *grădină zoologică de fosile* încă nedomesticite.

Libertatea mea e o senzație interioară și, știu prea bine, de cum mi-o afișez la vedere iese cu scandal.

N-am cerut niciodată ajutorul prietenilor să pierd vremea; ca dintotdeauna, o fac foarte bine și de unul singur.

Cine oare va face lista celor care, deși aveau părinți și zodiile norocoase deasupra lor, nu s-au născut, n-au trăit, n-au murit și așa rămân pentru eternitate – posibilitatea neîmplinită, promisiunea de nemuritor gata oricând să reînceapă lumea.

Te compari cu altul? Semnul diferenței dintre voi, plus sau minus, va spune de partea cui se află valoarea.

Cât şi cum să mă bucur? Toate se vor termina în aceeaşi disperare finală.

De când m-am ivit, tot privind chipurile voastre, aş zice că doar eu aş fi bucuros de naşterea mea. Dar, nu, nu-i chiar aşa nici pentru mine.

Sunt prizonierul tainelor mele. Nu eu mă ascund; secretele mă ascund pe mine de oameni.

Şi pagina asta scrisă mă dezamăgeşte: *nu-i capodopera!* Dar nu disper, sunt sigur că o voi întâlni de cum întorc foaia şi dau de pagina albă.

Sunt posesorul unei maşinării infernale, nu ştiu de unde m-am procopsit cu jucăria asta, şi mă joc cu ea până mă va arunca în aer: maşina asta e gândirea mea.

Pot crede că, prin evoluție, eu, astăzi, sunt suma viețuitoarelor de dinaintea mea, dar n-aş crede în *primate* ca strămoşii mei. Simt în mine încă tăcerea viului din adâncul apei, prudența şarpelui, a păsării neîncrezătoare nici în semenii ei... Mai puțin mă încred însă în optimismul inconştient al maimuței ce ține morțiş să-mi poarte pălăria.

Tu, *femeie,* leacul ce-mi aduce boala din vis, leacul de care m-am molipsit.

Robotul capabil să gândească va avea, ca justificare firească a existenței sale, un sentiment de superioritate față de constructorul său. Mă întreb prin câte generații ar trebui să treacă roboții până, din propria lor credință, vor construi catedrale pentru *slava Creatorului* - omul.

Ar trebui să fiu mulțumit de mine și de ceea ce sunt, cum sunt: am trecut pe lângă multe animale, cirezi și cârduri întregi, și nimeni nu s-a plâns că sunt om.

Să fi fost marinar, cu siguranță barca mea ar fi eșuat. Și trăind dintotdeauna pe pământ ferm, nu scap de senzația de naufragiat care încă n-a ajuns la țărm.

Am înțeles de ce preferă și admiră grația bonsaiului. Pe el, ca om, numai și umbra unui stejar l-ar strivi.

Te duci la doctor cu un necaz, leacul dat îți tratează durerea de-acum și-ți trezește alte metehne adormite în trup. Te tratezi și de acestea la alt doctor și, la bolile noi, capeți, ca bonus, și pe cele datorate leacurilor, ca tu să te bucuri de *suma lipsurilor tale,* totalul ce te va păgubi pe toată viața.

Nu țin minte ca eu să fi avut copilărie, poate abia acum, după ce-am ieșit la pensie.

Nicicând nu m-am știut liber cu totul.

Lenevesc în grădina mea cu sapa în mână. Am zarzavaturi de toate soiurile, mirodenii și condimente. La un pas - livada. Fără saț, mănânc din ochi și nu-mi pot stăvili poftele.

Dacă n-am fost supus altuia, cu siguranță am fost sclavul unui gând de care nu m-am putut elibera încă, sclav al întrebării, al mirării - *sclavul îndoielii.*

Tocmai că *înțeleg, nu cred,* nu pot fi credincios. Nu voi fi habotnicul meu nici măcar în *necredință.*

Legea hazardului: accidentul se poate întâmpla oricând, dar nu când vrei tu.

Tot ce faci cu mâna ta, îți repetă chipul, seamănă cu tine și te urmează în destin.

Citesc ore în șir și scriu trei rânduri și acelea cu spaima că plagiez. N-am reușit decât să mențin tonul, stilul distant și poate ceva din aerul înălțimii unor culmi înzăpezite și necălcate de om. Rup repede cele scrise, ca și cum aș fi vrut să risipesc ecoul vocilor străine.

Lectura ca bulimie, zi, noapte, fără pauze - o muncă numai bună pentru lenea mea.

Libertatea de a trage cu puşca... Da, mi-am câştigat-o, dar după ce a dispărut ţinta.

În capcana umbrei - angoase de claustrofobie.

Cu atâţia morţi în jurul meu, mă bate gândul să-mi fac o livadă de umbre.

Oricum te-ai feri, *fatalitatea lucrează* pe mâna ta harnică, tocmai când tu crezi că ea leneveşte spre binele tău.

Oamenii aceştia *trăiesc şi mor?* De ce să fie nevoie de două cuvinte pentru a vorbi despre acelaşi act unic?

Se întâmplă, la bătrâneţe, să găseşti o legătură de chei când tu ai adunat de-o viaţă cufere de lacăte ferm închise. Vei lăsa o moştenire de taine pe care nimeni nu are să le descuie.

Cum să cred în democraţia asta atât de asimetrică: tot sistemul are încredere în mine că-i pot alege *Conducătorul,* dar nu pot fi ales eu drept *Conducător.* De aici începe ipocrizia ideologiilor când pun depărtări între omul de rând, *alegător pasiv,* şi cel activ - *omul politic.*

Dimineţile, pentru mine, sunt îngrozitor de păguboase; mă trezesc mai bătrân decât în vise, mai bolnav, mai temător de lumina zilei adevărate. Am teama că nu-mi voi regăsi visul din noaptea trecută.

Niciun lucru nu se strică de bun ce e; doar omul.

Mori? Am înţeles: nu mai auzi, nu mai vezi, *nu simţi mirosul.* Dar viaţa să însemne doar simţuri? Sufletul, bunăoară, nu-l simt, spiritul nu-l văd, dar le ştiu prezente. Când eu n-am alt simţ, spiritul, sufletul, ce fac ele? Unde sunt?

Dacă într-o ghindă doarme pădurea ce încă va fi, în omul singur câte lumi or fi dormind?

Patima tânără - mecanism de ceas în aur şi rubine. Şi când, la bătrâneţe, rotiţele înţepenite nu-ţi mai arată ora iar patima veche ţi-a rămas doar bijuteria scumpă ce-ţi trezeşte insomnia.

Falsificarea prin scris... Ştiu că n-ai cum suprapune, nici măcar cât o face fotografia, n-ai cum suprapune realitatea trăită peste cea scrisă în caietul tău: realitatea de afară o vezi, o presimţi şi încerci să o compari cu imaginea de pe hârtie. Te înspăimânţi! Sub mâna ta se întâmplă o falsificare şi nu-i nicidecum dorită, programată de tine.

Faptul că eu mă pot închipui în ziua de mâine acesta poate fi pasul meu spre eternitate, eternitatea în care nu voi păşi niciodată cu adevărat.

Viaţa bună, viaţa în confort şi tot ce te-a îmbolnăvit intră în tratamentul bolii, în sporirea imunităţii la fel ca şi mâncarea şi vinul cel bun. Starea ta de bine îţi este leac până să te îmbolnăvească, din nou, visul.

Citea în vis, citea şi se trezea cât să întoarcă pagina.

Oglinda duşmanului îţi arată *jumătatea de adevăr* despre tine, jumătatea pe care n-o vei şti vreodată, aşa cum nici nu vrei s-o ştii.

Omul ştiut de mine n-a fost niciodată primitiv, deşi mai avem *primitivi* printre noi şi astăzi.

Sunt persecutat cu insistenţă de împrejurări şi văd că *spaima de moarte* produce minuni. Cred şi eu în minuni, dar abia după ce spaima se împlineşte.

Pământul se prăbuşeşte sub mine şi eu încă *sap groapa şi groapa se adânceşte* sub mâinile mele, să urmez râul subteran al sângelui meu. Mă prăbuşesc sub pământul tot mai adânc săpat să trec dincolo, pe partea cealaltă, unde s-a făcut ziuă când roşul coboară în negru.

Pentru o oaie ideea de Dumnezeu nu-i prea departe de *Lupul cel Bun* în stare să-ți ierte păcatele după câți miei îi aduci ca jertfă.

Mâna mea stângă s-a certat cu mâna dreaptă care, supărată, n-a mai vrut să iasă din buzunar şi țipă de acolo: *Atunci fă tu totul singură dacă eşti mai deşteaptă, mai pricepută.*

Umbra - jumătatea care lipseşte ființei tale pentru a fi întreagă.

Eşecurile mele sunt, în aceeaşi măsură, ratarea şansei din partea voastră.

Or avea şi alții *plăcinte cu brânză,* tot aşa cum avem şi noi. Dar eu ştiu că gustul plăcintei nu se trage nici din rețetă, nici din calitatea aluatului, nici a brânzei. Secretul gustului ce nu se poate înstrăina de limba română stă în numele ei: *poale-n brâu.*

Nu dau şi nu primesc când ştiu că pomana nu doar îngraşă, ci omoară de-a dreptul.

Oare Dumnezeu când, prosternat, se roagă la Sinele său spunându-şi smerit păcatele multe față de El însuşi mai întâi, față de credința Lui, oare ce păcate îşi spune? Tare-aş vrea să trag cu urechea… Privindu-i *Opera,* mie mi-ar lua foc auzul la vina din care a început Lumea.

Sângele meu - râul care, în ciuda gravitaţiei, îşi urcă muntele.

Banul disciplinează şeptelul domestic şi îşi face ierarhiile proprii... Cu văcarul satului în frunte, cireada îl răsfaţă şi se închină *viţelului de aur* chiar dacă nu-i de rasă, chiar dacă-i o stârpitură din neam prost.

Iubesc copacul ca pe fratele meu şi mă-nchin lui cu iubirea tăietorului de lemne când îşi cere iertare pentru păcatul de mâine.

Omul - unitatea de măsură pentru propria viaţă. Fiecare om este o patrie în care patriotismul e păcat de moarte şi *egoistul* va plăti pentru asta.

Gerontofob? Un om mai în vârstă îmi dă speranţa că mâine poate fi o zi şi pentru mine. Aş vrea să fi ştiut asta pe când eram şi eu tânăr.

Viaţa lui – *Înfrângerea* modelată în lut până să ajungă *Victoria* veşniciei în bronz.

Ne cunoaştem de ceva vreme şi tot nu îndrăznesc să-L tutuiesc, să-I spun numele cu literă mică Sinelui adăpostit în pielea mea, pentru că ştiu ce-ar fi în stare să facă dacă Îl supăr. Mă tem că şi-ar lua icoanele de pe pereţi şi ar pleca în altă lume, sub alt cer.

Mai chibzuieşte: vine o vârstă după care *data următoare,* nu va mai fi!

Ştiu case care-şi primesc musafirii cu uşa deschisă larg spre lume - îmbrăţişare de bun venit şi de despărţire. Ştiu şi case deschise spre interior, primindu-te ca pe fiul lor, pentru a te supune înţelegerii, digerării: *Eşti al nostru!*

Puternică-i sămânţa de bastard: oricât aş cerne pământul din glastră pentru florile mele din casă, tot mai iese şi câte-o buruiană viguroasă de toată frumuseţea, iese prima şi-i cea mai înaltă.

Scriu de ceva vreme şi cărţile mele nu se epuizează, rezistă foarte bine pe piaţa liberă: nu le cumpără nimeni!

Naşul i-a dat la botez numele de *Felicia*, apoi ea s-a străduit să-şi construiască viaţa în jurul numelui primit. Urzeala fiind deja pusă, fiecare zi vine cu firul ei de bătut în covor, floare pe floare, până la capătul ghemului.

Dumnezeul Dumnezeului nostru, Tatăl nostru care eşti în bănci – prea slăvitul Ban. De aur, de hârtie, e bun şi numai virtual. Toţi ne rugăm Banului, în conturi şi pe card, în dobânzi pe debit, şi pe credit, Sfânta Treime cea nouă. Slavă Banului care ne dă nouă profitul de toate zilele!

Sunt prevenit că alte şi alte pandemii râvnesc la banii şi la sănătatea mea. În sfârşit, mi-am găsit un scop în viaţă: să mă păstrez viu, spre beneficiul industriei farmaceutice.

Pictezi? Da, pictez! Ieri parcă n-aveai pic de talent?! Nici azi n-am, dar mai închid şi eu ochii…

Ca orice carnivor de pradă, gata să înghită tot ce poate ucide, ucidea şi el după legea junglei: *Asta-i viaţa!*

În toate, sunt un răufăcător. Mă duc să mă autodenunţ; se primesc *autodenunţuri* de la anonimi?

Dumnezeu - ori este egalul meu, ori nu este.

Cândva, un leu a sfâşiat un om. Şi azi, prinşi într-o lungă cruciadă, vânătorii încă omoară leii, poate îl vor nimeri pe cel vinovat.

Îl subminezi pe cel rău când tu te păstrezi curat şi, nici silit, nu intri în murdăria lui. Ai puterea să te-mpotriveşti lui Cain, cel însemnat de Tatăl său cu *ignis sacer,* încât şi tu să-i accepţi crima de frate? Ai puterea asta?

ARMURA SUBVERSIVĂ

Şi acum zac singur în acest mic mormânt, aştep-tând glasul Arhanghelului, cea de pe urmă trâmbiță, învierea a toată lumea şi a stihiilor primenire. Şi atunci m-a dăruit Dumnezeu cu stăpânirea şi schip-trul țării şi m-a încins cu caftan mohorât, cu cunună m-a încoronat şi cu cinstea bogăției şi cu multă mărire, de dar aducătoare şi cu mulțimea oştilor fiind înconju-rat şi la mulți am întins mâna de ajutor cu îndurare. Acum zac singur aici în acest mic mormânt, aşteptând glasul Arhanghelului, cea de pe urmă trâmbiță, învie-rea a toată lumea şi a stihiilor primenire. Rog pe cei pe care Dumnezeu îi va îngădui să vină după mine să păzească acest mic loc de odihnă şi casă a osemintelor mele ca să fie nestricat. (RADU DE LA AFU-MAȚI)

Fără a le vâna în mod voit, am în bibliotecă şi cărți legate în piele. *Scrisorile portughezei* Mariana, cea mult iubitoare... Cobor cartea din raft şi reci-tesc câte-o pagină, două, cu senzația că țin la piept ființa domestică rămasă în viață din altă viață şi, minune, trecută din mână în mână ca pe o punte cât să ajung să-mi recitesc vechile iubiri.

Noapte de noapte mă visez pilot de încercare pentru norii cei tineri, schimbători şi furtunoşi. Apoi vine ziua senină – câmp de ispăşire pentru păcatele din vis.

Plătită numai în bani, *nevoia* mulţumită nu-i deloc scumpă.

Omul prin bolile sale se gunoieşte până îşi devine sieşi netrebnic, netrebnic celuilalt şi, ca dintr-o sămânţă prea coaptă dă, la vreme, colţul răsadului de veşnicie. Atunci, ca orice răsad, şi omul se cere pus în pământ, răsad de primăvară.

Ştiind câte mi s-au întâmplat mie, altora, n-aş crede că, de mâine chiar, cinstea şi buna credinţă vor înceta a mai fi subversive şi periculoase pentru bunul mers al lumii.

Lăcomia ca paradox: bogăţia - hrana ce produce foamea. Pe cât înghiţi, pe cât aduni, îţi creşte golul.

Vezi pădurea şi-ţi bucură ochii, îţi înviorezi plămânii cu aer reavăn şi calci în picioare lumea de neimaginat de sub pământ, dar pregnant de reală, a rădăcinilor înfrăţite sau într-o neîntreruptă luptă încât războaiele de la suprafaţă se continuă la fel de dramatic într-o lume imposibil de înţeles, de gândit - *labirintul rădăcinilor*.

Mă uit uimit la politicienii ăştia, *civili în război*... Se luptă patru ani între ei târându-ne în veritabile *războaie civile,* să câştige alegerile din duminica în care eu nu votez!

Niciunul din cei care îmi cer respectul, nu-l merită.

Femei - răpitor de frumoase? Bărbat – temerar, nesăbuit în iubirile lui? Nimic mai umilitor pentru strălucirea trecută decât să-i vizitezi ruinele şi mormintele.

Niciun viciu n-a reuşit să-mi pună virtutea în pericol. În acest joc *de-a baba-oarba,* virtutea mea a ştiut să se ascundă atât de bine încât să nu fie găsită oricât de stăruitor ar fi căutată şi de cel mai tenace păcat.

Ca nemuritor de rând, am renunţat la veşnicie pe un pariu: *Este sau nu Viaţa de Apoi?*

Nebunia - mai lungă decât orice răbdare a leacului.

Ieşit de ceva ani la pensie, amicul meu e *un scriitor mic;* cu ani în urmă când l-am cunoscut avea aproape 1,70 m; acum are 1,60 şi, pe cât trăieşte, se face tot mai mic. Abia după moarte va reveni la statura sa adevărată în memoria noastră.

Priveşte timpul; ascultă-l; încearcă să-l pipăi; ia-l în braţe. Miroase şi aspiră timpul cu gura deschisă, umple-ţi plămânii cu mireasma timpului şi această mireasmă să devină sufletul tău.

Nu mă mai grăbesc; eu am ajuns!

Opera mea? Opera *de succes* este aceeaşi cu viaţa mea încă nescrisă.

Noaptea, tu crede în beznă; ziua - în lumină.

Trec ani mulţi până afli cât de aproape eşti de lume, până să te confunzi pe tine însuţi, cu ceilalţi.

În ţara asta, înainte vreme, în socialism, să înjuri un preşedinte de stat în funcţie, era un curaj de inconştient ce îşi riscă libertatea. Astăzi însă a ajuns politică de stradă.

Stă treaz toată noaptea să nu piardă răsăritul.

Libertate - pe bani în mână; viaţa, viaţa mea - pe cauţiune.

Văd, niciodată nu vom fi destui cât să-i îngrijim pe toţi *cei în suferinţă de lângă noi,* suferinţă care, într-o lume a credinţei, ar trebui să scadă tot mai mult de la o generaţie la alta. Bolnave inimi de creştini zdrobite sub raţiuni de ateu.

După tiparul său divin dar defect, Dumnezeu, lucrând în lut cu mâna sa, l-a făcut pe *Adam-omul,* singura minune a Universului care, imperfectă cum e, încă durează.

Căzut sub ochii medicului, nici pruncul nu-i ferit de *umilința diagnosticului* ce-l va purta toată viața - vină din părinții nelecuiți până la naşterea lui.

Eu mi-am schimbat programul, am trecut la ora de iarnă; dar iarna asta nu mai trece la *ora mea.*

Credincioşii cu adevărat, aşteptați cu porțile deschise în *Viața de Apoi,* n-ar trebui să se teamă de moarte, n-ar trebui să fugă din calea ei. De ce se tem? Oare de ce s-ar teme ei?

Nu cred în re-inventarea mea, în re-naşterea mea care, ştiu bine, m-ar învia cu tot cu capcana în care m-am ivit mai întâi.

Se spovedise şi, acum, se simțea curată ca un coş de gunoi abia golit, gata de a fi iarăşi folositor.

Un om cu adevărat moral n-ar putea fi feri cit în această lume. Şi totuşi, ştiu oameni fericiți ca din naştere şi n-au nimic a-şi reproşa. Să fie *nesimţirea pentru aproapele* prima condiție a fericirii tale?

Şi anticii, într-o dialectică a devenirii, ştiau despre alternanţa firească *viaţă-moarte,* ştiau că între viu-neviu sunt pauze şi reveniri ca într-un spectacol dat pentru zeii nemuritori.

Într-o lume infinită, deschisă oricărei posibilităţi şi cu atâtea lucruri adevărate deja dovedite, ai crede că *Dumnezeu* pare o idee de bun simţ; crima începe când faci moarte de om pentru adevărul tău de astăzi, pentru că n-am acelaşi vis cu tine, în acelaşi timp.

Mi-am cumpărat o carte pe care o ţin sub pernă, s-o citesc în somn: *Interpretarea viselor.* E un ghid bun de luat în călătorie, să ştii unde te trezeşti, pe ce lume trăieşti.

Nu am toate zilele la fel de vrednice în hărnicie ca ziua în care grăbeam să mă pierd. Doar teama de eşec m-a salvat de mâna cea nepricepută - nici la bune, nici la rele.

Privesc dincolo de pielea mea, cu mâna streaşină la ochi, cum, de pe graniţă, aş privi în ţara străină. Pielea-mi este graniţa cu lumea; ceilalţi pe mine mă cunosc, de la distanţă, doar după pielea care mi se vede, atât cât se poate, ca graniţă şi limită pentru microbi şi toţi ceilalţi necunoscuţi. Cum şi microbii şi ceilalţi, îmi cunosc, se zice, ţara de la distanţa graniţei faţă de ei.

Mă visez înotând spre o insulă, încă puțin și ajung... Gândul la *insula de mâine* mă salvează de la înec, din blestemul realității zilei.

Parlamentar - asinul a cărui povară o cară stăpânul, *alegătorul.*

El - mereu aproape de scenă, niciodată El - pe scenă...

Zgârcenia, singura platoşă, zidul meu împotriva lăcomiei altora. Mă bucur de zgârcenia mea şi o cultiv ca pe o floare rară.

Privirea unui copil ascunde mai multe taine decât ascunde o planetă abia acum ajunsă sub telescop.

Aceeaşi molimă abătută asupra comunității, îi omoară pe toți, dar *pe fiecare îl omoară tot altfel,* parcă de altă boală ivită pentru alt om, din altă lume.

O vreme crezusem şi eu că talentu-i meserie de om cinstit, cât să ții departe de tine jegul lumii. Dar văd şi escroci de talent...

Măgarul are presă proastă din lipsa unui consilier bun în *public relations...* Și iată cum animalul de povara, *cel necuvântător,* ajunge nume de ocară.

Va trebui să-mi rescriu aforismele; nu toate, doar cele optimiste. Lumea întreagă merge tot mai rău față de când eram tânăr. Și nu vreau să fac figură de mincinos.

Nefăcutele de mâna mea, nefăcute rămân. Cele *nespuse* de gura mea, nespuse rămân până la sfârşitul lumii, dacă eu nu le fac şi nu le spun acum.

Vă mai gândiți la sinucidere? Da, chiar zilnic! Dar, cum sunt un leneş, un tărăgănat, nu-i singurul proiect pe care-l amân azi că poate mâine n-o mai fi nevoie.

Mereu *următorul învingător,* învingătorul tânăr, gata de start, stă deasupra învingătorului de azi, de mâine.

Acolo, în grădina mea, eram intrusul, insul ce domina tot regnul vegetal prin curajul său de nesăbuit, şi ştiam că tot ce urma să mi se întâmple, se va întâmpla doar din vina mea.

Orice cântec este *un descântec,* este *o vrajă* sonoră iar cel care cântă este vrăjitorul capabil să te scoată de sub puterea ta, a altora, să rămâi, în voia valurilor, corabia fără cârmă. Acela este momentul providențial, cu nimic atârnând de ceva pământesc, să devii altul decât te ştii tu că eşti. Primejdie pentru cei slabi, muzica *încântă* şi *descântă.*

În spatele fiecărei catastrofe suportate de noi este un adevăr la care încă n-am ajuns.

Mă-ntreb cum o fi mai bine: să mă trezesc mâine bolnav, bolnav grav sau să nu mă mai trezesc şi, sănătos, să trec în somn din ziua de azi în noaptea de mâine şi toate câte mai vin?

Niciun lucru real nu ajunge într-atât de aproape de perfecţiune încât să atingă *idealul* său.

Absenteismul de la urne capătă, pe zi ce trece, valoarea unei *revoluţii a muţilor,* o grevă a omului invizibil.

Sunt într-un oraş de nebuni, pe stradă toţi cu mască pe faţă, cu căşti în urechi, că nici nu ştii cine-i pe *handsfree,* cine-ţi vorbeşte fără să-l asculţi.

Persoană şi *societate*... Simt că adaptarea individului la societate se face prin renunţarea la *gena moralităţii* în favoarea căpătuielii individului, de parcă ar vrea să-i protejeze egoismul.

Accesul liber la arme de foc - *permisiunea* şi pentru tine că *poţi* ucide pe oricine. Eşti îndemnat s-o faci repede, până n-ajungi antipatic, până nu superi tu pe primul întâlnit, şi acela *posesor legal* al morţii tale.

Cu atâția falsificatori de vin, cu atâția falsificatori de adevăr - *in vino veritas* a ajuns o înjurătură.

Legate ba de comunicare, de medicină, ba de tehnică, ultima jumătate de secol ne-a adus atâtea minuni în preajmă, încât ajung să văd *Covidul* ca o răzbunare a Providenței pentru prea multe taine răpite naturii fără sacrificii, fără nicio jertfă din partea noastră. A venit și vremea să plătim cumva.

Merită făcută autopsia morților care și-au trăit viața peste suta de ani. Poate așa s-ar afla diagnosticul *de ce n-au murit la timp!*

Cu pupila lipită de lupă, scufundat în abisul de sub ochi, te întrebi *cum de intră infinitul* în palma ta cât să-nțelegi că, măcar în idee și peste măsura spațiului, *microcosmosul este simetric macrocosmosului,* simetria oului mic din oul mare.

Toți ne simțim norocul prin preajmă, dar puțini se grăbesc să-i deschidă ușa, să-l aducă în casă. *Dacă, cumva, nu e chiar Norocul cel așteptat?*

Toate cărțile importante ar fi trebuit să se termine cu *virgulă* pentru că, în generațiile nou ivite, apar și câțiva indivizi care mai au ceva de spus la experiența celui care a trăit cândva, a suferinței și a credințelor lui. Și mai apăsat am simțit lipsa virgulei finale la recitirea Bibliei.

Dumnezeu e mort, îmi spune cineva despre *Dumnezeul lui* şi nu-l contrazic. Aceluia îi spun, totuşi, că *Dumnezeul meu* va muri cu mine.

Memoriile - cărţi de re-amintiri.

Absenţa Sa acoperă toate spaţiile credinţei. Catedralele au spaţii interioare imense şi, totuşi, prea mici, se vede, pentru a face loc Marelui Absent.

Nimeni n-a arătat încă sufletul cu degetul, tot aşa cum ai arăta pasărea ce n-o poţi prinde, dar cântă toată noaptea de-ţi sparge auzul şi am înţeles: de vină e degetul, degetul cel surd.

N-aş fi crezut şi - uite: cu cât îmbătrânesc, ca dintr-un egoism întors pe dos, bolile lumii devin, tot mai acut, bolile mele. Lumea nu suferă nici acum din pricina mea, dar pe mine mă doare suferinţa lumii ca şi cum eu i-aş fi cauza.

Dacă vrei să înţelegi vreodată un om, încearcă să te înţelegi mai întâi pe tine.

Artiştii cei vechi nu-şi luau ca model estropiaţii, schilozii, suferinzii, ci doar exemplare apropiate de idealul lor de frumuseţe, convinşi că frumuseţea fizică adăposteşte frumuseţea morală. Abia timpul le-a şters culoarea, a ciobit şi mutilat statuile risipindu-ne speranţa lor în *kalokagathia*.

Mi se spune *om,* la fel ca şi vouă, şi încă n-am aflat dacă vorba asta nu-i cumva o jignire, una greu de răbdat.

Aproape că îmbătrânise tot întrebându-se de unde, de când să-şi înceapă viaţa. S-a hotărât: îşi va începe viaţa după masa de cină.

Mi se topesc tălpile de dorul prăpăstiilor necălcate.

Hazardul ca *liber arbitru?* Modul în care Dumnezeu îşi cere scuze pentru alegerile mele proaste.

Abraham Lincoln, cu autoironia sa, îşi putea spune, înainte de a ajunge statuie, că are un chip săpat în piatră.

Secretul vieţii? Mai uşor distrugi fiinţa decât s-o înţelegi, mai uşor o domini prin forţă, decât prin voia ei. De aici, poate - războaiele, crimele.

Vigilent, îmi veghez singurătatea cu ochii deschişi zi şi noapte; cum clipesc, cum dau năvală ceilalţi peste stup, la mierea singurătăţii mele.

Spiritul - distanţa pe care eşti gata s-o iei faţă de animalul din tine. Dar cum să te desprinzi măcar o clipă, fie şi cu un pas, de umbra ce-ţi ţine fiinţa.

Ziua de mâine vine din noaptea nimănui şi, seara, se stinge în altă beznă. Ştim noi de unde vine ziua noastră mâine, unde ne va prinde apusul ei, apusul nostru?

Văd filme mute, filme de arhivă. Ia te uită: pe vremuri, călăreţul însetat deschidea sticla de şampanie cu sabia, dintr-o lovitură norocoasă - şi doar regele îşi permitea s-o facă lovind-o de un vapor nou-nouţ.

Spectacolul lumii de azi - iluzia ce ţine loc de realitate, un adevăr tot mai stins.

Viaţa mea - o lungă convalescenţă după naştere.

Nimerit de năpastă, în prima clipă e posibil şi să zâmbeşti căci *dezastrul* e ambalat incredibil de ademenitor. Dar şi după ce hohotul sinistrului seacă, cicatricea continuă să doară; doare mai rău decât rana.

Se crede că de vreo cinci ori a fost *"sfârşitul lumii"* pe pământ şi, de fiecare dată, viaţa a revenit cu specii noi, mai complicate, superioare celor dispărute. Atunci, *de ce ne încăpăţânăm* şi nu vrem să dispărem şi noi, oamenii, spre binele speciilor viitoare cu credinţa că Natura oricând poate face, *din acelaşi lut,* fiinţe şi mai bune decât noi.

N-am încredere în *cobaiul* care face experimente pe mine, pe semenii mei, nici când ia Premiul Nobel.

Strădania sa de a fi moral – un scop în întregime imoral.

Şi cele mai luminate minţi, de ieri, de azi, sigur şi de mâine, poartă şaua, hăţurile şi căpăstrul prejudecăţii vremii lor.

Îşi omoară viitorul de dragul prezentului... E specia mea.

Vine-o vreme când parcă am vrea să aibă altul grijă de noi; de la o vârstă, un octogenar, să zicem, vrea tot mai mult să fie lângă mama lui mai tânără... Sună pervers? Aşteaptă-ţi vârsta!

Non-stop, se fac îmbarcări pe pachebotul *Eternitatea*. Plecăm de aici toţi, om cu om, până la ultimul. Spăimos, cum sunt, mă tem că, dacă mai întârzii, nu voi mai găsi locul rezervat încă de la naştere.

Zilnic, se produce mai multă informaţie decât încape în mintea ta şi ai vrea să nu pierzi nimic; anume *bitul* pe care îl pierzi, ştii sigur, în acel bit e ascunsă cheia priceperii întregului, a hard-diskului tău de un *Tera*.

Să te ştii ignorant, face cât recunoaşterea păcatului ce se poate încă ierta; să persişti şi să te crezi superior altora tocmai prin ignoranţă e fudulie de clopotar: urcat în clopotniţă, se crede mai aproape de Dumnezeu decât de clopot.

Rabd şi douăsprezece ore nemişcat, zi, noapte, la masa de scris înfipt în scaun. Stau mult pe şezut, la calculator. Am dus probe din opera mea la analize şi mi-au găsit *scaun... în sânge.*

Ştiu oameni care au părăsit ziua de azi şi s-au dăruit viitorului, dornici să-l trăiască înaintea noastră ca pe o zi de mâine. Vor ajunge şi se vor mira văzând că, tot acolo, suntem şi noi, suntem ca pământul din care încă n-au plecat. Viaţa noastră - ivită din ţărâna timpului...

Cine şi-ar fi închipuit că lucrurile existau şi înainte de a încremeni în cuvinte? Cum putea exista *cerul* fără să-l poţi numi şi ce *fiinţă* e cea care, vie, respiră doar în cuvânt.

Tot mai mult faptul istoric devine *investiţie de mare viitor* făcută în trecutul defunct din care se scot dividende în favoarea prezentului viu. E un negoţ profitabil altora, pe când românii încă mizează pe priceperea de negustor a lui Dănilă Prepeleac, cel care îl păcăleşte şi pe dracu'!

Bătălia pentru supraviețuire - stare de război până la moarte.

Am grijă de trupul meu? Trebuie să am; e utilajul care mă ține în viață, prin el trăiesc. Sunt salahorul ce-şi slujeşte trupul.

Văzându-mă trândăvind mai toată ziua, ceasul s-a lenevit şi el rărindu-şi bătăile, înțepenindu-şi acele. Voi înțelege cândva că, pentru măsura lucrurilor mele, eu le sunt cumpăna şi rostul, *rațiunea de a fi?*

Oricât ne-am grăbi, *Timpul* ajunge la destinație înaintea noastră şi ne aşteaptă sosirea.

Sirenele SMURD şi-au revenit la normal; sună, şi ziua, şi noaptea, fără încetare, aleargă după victime şi fără *stare de alertă*.

Cine vorbeşte în cuvintele mele, cine gândeşte cu gândul meu, cine îmi aude cântecul când nu eu cânt? De unde, în peştera mea, se aud cuvintele pe care acum le scriu ca ecou al glasului meu?

Sub stilou, cuvintele sale se rostogoleau în matca firească, ele nimerind exact locul potrivit, ca şi cum mai fuseseră cândva litere culese în vingalac, mai fuseseră şpalt, *zațul gândurilor simțite de altul,* litere iar împărțite de zețar, iar el numai repeta gestul cu sentimentul că, da, *acesta este adevărul lui*.

Slăbiciunile mele îmi arată sub puterea cărei stăpâniri sunt.

Să te cunoşti, să te scrii pe tine, să vorbeşti doar cu tine despre tine însuţi. Înrolează-te de pe acum subiect voluntar al cât mai multor predicate cu viitorul ascuns sub pielea ta.

Rugăciunea ta dă trup lui Dumnezeu.

Cât mai este şi un singur nefericit, un singur om în suferinţă în toată lumea, vei şti că creştinul de lângă tine nu şi-a dus credinţa, cu adevărat, până la capăt.

Spre deosebire de apă, vinul mă îmbată înainte de a-mi trece setea de vin.

Timpul - trupul viu al viitorului.

Spaima lui Dumnezeu: ştie că, la urmă, la urmă de tot, ca *ultimul dintre noi,* va muri şi El, ca tot omul.

Cum să fi fost oare simţirea altuia dispărut deja celui încă nenăscut, cum să fi fost transmisă vorba mea până să fi apărut scrisul, scrisul cel secret şi sacru ca izvodit de magi şi ţinut ca prag tainic pentru iniţiaţi? Tăcerea care le-nghite pe toate, *tăcerea ştie.*

De ce-aş avea nevoie de calendar, de cronologie, de istorie chiar, când lumea începe cu mine.

Hazardul nu pierde nicio ocazie pe care a pus ochii. Atent, la pândă mereu, fără să se grăbească, nu ezită să vâneze clipa prielnică.

Adăpostul meu e locuit de nori - casa copilăriei mele, cu acoperişul spart - *gazdă de noapte a cerului.*

Gândesc doar; sunt cel viu fără faptă.

În pământul pe care trăiesc, descopăr tot mai mult din trecutul nostru; *nici urmă de viitor.*

Să vorbeşti, să scrii de moarte şi să continui să trăieşti, o contradicţie în absurd.

Să vină *Sfârşitul* şi mâine, nu-mi va topi sila, sila ce-mi va supravieţui fără a putrezi, precum voalul din viscoză de pe chipul răposatului.

Adam, în ziua *Facerii,* o fi semănat în strălucirea sa cu *Tatăl*, cum or fi semănat şi urmaşii săi din generaţia a doua cu *Bunicul.* Dar, la distanţa miilor de ani, a sutelor de generaţii, asemănarea s-a diluat atât de mult încât, iată, azi privim la Dumnezeu ca la fiinţa din altă specie, specia-prototip care s-a pierdut.

În finalul consultației, doctorul vrea să mă facă să pricep că, dacă nu-i urmez sfatul, eu însumi îmi voi regreta moartea. E şi asta o speranță să cred că mi-aş putea muta regretul *de aici - acolo!*

Câte-un spirit dornic de viață, cred, *înainte de a-i muri primul stăpân* trece în alt trup. Şi uite aşa se întâmplă ca spiritul mai generos să fie slugă la doi-trei stăpâni încă mult şi bine, până şi trupurile acelora vor muri.

Țin în mână almanahul vechi ale cărui foi uscate mi se fărâmițează între degete, cenuşă din incendiul fără flacără al vremii. Trăiesc sentimentul să *sunt ultimul cititor,* din mâna mea pornind incendiul de sfârşit al lumii, lumea aprinsă de nerăbdarea clipei.

ACASĂ...

GHID DE ÎNTORS ACASĂ

Eu însumi sunt subiectul cărții mele. (Michel de Montaigne)

Dorința unei solitudinii care să meargă până la pierderea conștiinței. Singur față în față cu mine însumi. (Franz Kafka)

Pasiunile înjosesc, pasiunea înalță. (Mihai Eminescu)

Am scris o pagină inspirată? S-a întâmplat să fiu *atunci* şi *acolo* când a trecut Muza spre cei talentați pe care nu i-a găsit acasă.

Nu ştiu dacă ceilalți, eliberați de spaimele lor, şi-au găsit răgazul să te zărească în disperarea ta. Tu pe câți oare ai avut răbdarea, *curiozitatea* sau *indiscreția* să-i observi în momentele lor de spaimă?

Când mă uit la cel răsfățat de ursitoare ca născut cu rude între zei, mă-ntreb cu ce vicii luate din Hades se pot compensa asemenea haruri ca bietul muritor să rămână om?

Nu te grăbi, prietene, nu alerga! E greu să te ajung din urmă, e greu să te întrec când n-am luat-o pe drumul tău.

Cel lacom adună bani pentru vremea când nu-i va mai putea cheltui.

Nu m-am îndoit nicio clipă că *sunt*. Şi numai *cine sunt* nu ştiu, *de ce sunt* - nu ştiu?

Geniul celui care a inventat *ciocanul?* Se poate folosi de el tot prostul.

Nu ştiu dacă feciorul meu e fericit că mă are, nu ştiu dacă aş fi fericit să-l ştiu ca tată al meu. Lăsată în seama mea, specia s-ar sfârşi curând!

Cu vârsta am ajuns să am atâtea boli încât, s-ajung din nou sănătos, nu mi-i destul un medic, ci am nevoie de un spital întreg.

Destinul armelor stă în mâna omului. Cum şi viața mea e în puterea armelor.

Împărăția mea e cât încape în piele şi durează cât mine.

Nu vă faceți griji; anume caut zgomotul, să pot dormi. Abia pânda voastră ascunsă în linişte mă îngrijorează cât să mă țină treaz.

Cu ce drept sunt ținut în acest trup pe care nu-l mai vreau, închisoarea de care am vrut să scap de când mă ştiu? Bat în uşă, cer să mi se deschidă şi nimeni nu-mi deschide uşa să plec!

Procust, *cel mereu bucuros de oaspeți,* ciopârțea doar bărbați. Altfel, toate femeile erau pe dimensiunea patului său.

Nu te împăuna cu toate triumfurile, cununi de lauri pe fruntea ta. Fii modest, lasă şi hazardului partea sa din victoriile tale.

Primejdia - tot ce te împinge la limita supraviețuirii, când te întrebi pe cine vrei să salvezi, ce eşti, ce reprezinți, ca să meriți efortul de a te salva pe tine însuți mai întâi.

De ce m-ar interesa *realitatea*, realitatea asta care e obiectul, scopul şi treaba ştiințelor? Eu nu-s un savant şi mă ocup doar *de rest,* atât cât rămâne, după ce exclud din grija mea realitatea confirmată de ştiințe şi, pentru puterile mele, nu-i puțin.

Nu ştiu dacă numărul ateilor din lume e în creştere, în scădere. Cred însă că numărul celor care cred pe cont propriu, rupți de o biserică anume, e tot mai mare. Asta, văd, îi sperie pe cei care trăiesc bine de pe urma unui Dumnezeu instituționalizat, scos *la produs* în lume!

Cât e vie, umilinţa veştejeşte şi carnea cea mai proaspătă.

Nimeni nu se ştie atât de lipsit de valoare încât să nu creadă că merită toate laudele celor din jur pentru modestia sa.

Să nu-şi cheltuie banii pe umbrela de soare, se răcoreşte la propria-i umbră - zgârcitul.

Te amăgeşti cu gustul tău domesticit cu răsfăţuri de *gourmet:* mâncarea bună, *artă subţire,* satură şi ochii, şi burta, dar nu hrăneşte.

Umbra, în cel mai curat paradox, îmbracă lumina, să n-o prindă ziua goală.

Fac literatură ca *obligaţie de serviciu,* să-mi câştig gura de aer la care n-am dreptul altfel.

Îmi este frică să desenez până şi un şarpe. Lipsit de talent cum sunt, mă tem că de furia otrăvii acelui şarpe pocit de mâna mea, voi muri ca din răzbunare!

Cele trăite se trec, curg intens, consistent şi atât de repede, încât presiunea lor *nu-mi lasă răgazul* să le scriu. Iar când am vreme de contemplare, dorinţa, entuziasmul s-au răcorit şi nu mai am nimic de spus.

Creierul meu cel fudul are granița pe mijloc pe care, ziua, umblă grănicerii să-mi surprindă contrabanda de idei între cele două emisfere ale ființei iar noaptea veghează să nu fac trafic ilicite de vise.

Sunt la vârsta la care *sinceritatea* miroase urât: trebuie să mint frumos, parfumat, să mint în tot ce zic pentru a fi crezut cât mai de-aproape, fără dezgust, cât să rămân suportabil.

Când ți-a trecut ora întâlnirii cu *vremea ta,* oricât te-ar grăbi vâsla minutarului, nu vei mai ajunge.

Pater semper incertus est... Oricât te-ai crede de *bărbat*, oricât te-ai vedea *Alesul Istoriei,* ești rege doar într-*o dinastie a femeilor* în slujba cărora sentimentul de bastard, bănuiala seminției de străin inadaptat pe lumea asta, bănuiala asta nu te părăsește niciodată.

Ce să spui despre satul în care n-ai fost niciodată mai mult de-atât, după ce-ai terminat să scrii asta? Aş putea adăuga doar că e satul în care m-am născut.

Energia mea de azi nu se trage doar din prânzul mâncat ieri, ci din toate prânzurile vieții. Ce scriu eu astăzi, nu-i doar grăuntele gândit acum, ci zilnic scriu ca din toată viața mea, dintotdeauna. *Grăuntele de viață* de-acum se adaugă vieților mele - toate, câte au fost.

Polul Nord, Aurora Boreală, Niagara, Vezuviul sau Kilimanjaro - tuturor acestora li se spun *fenomene ale naturii*. Eu ştiu un singur *fenomen al naturii* de care nu contenesc să mă mir - specia mea.

Dacă ne-am iubi pe noi înşine cât ne iubim cu adevărat aproapele, cu puterea pe care o avem asupra vieţii şi a morţii noastre, care dintre noi ar mai fi viu.

Degeaba citeşti atâtea cărţi, câte zici că citeşti, dacă *bulimia lecturii* nu se vede în potopul de gânduri, de idei, nu se vede în tot ce-ai hotărât să faci cu viaţa ta. Degeaba citeşti dacă litera cărţii nu-ţi ridică pleoapa înspre lume.

Decorul potrivit melancoliei: trenul, linia ferată, gările mici, staţiile pustii din câmpia arsă, halta părăsită - *Crasna*.

Omul, semenul meu, să nu fi apărut, planeta asta nu i-ar fi simţit lipsa cu nimic, iar celelalte specii ar fi fost un pic mai fericite.

Ca leneş ce sunt, am tranşat tentaţia de a ţine cu regularitate un jurnal prin metoda *ori/ori* spunându-mi: tot ce-i mai important, oricum voi memora; apoi, şi fără să memorez, realitatea va lăsa semne vizibile peste tot. Atunci, *derizoriul perpetuu,* ce rost ar mai avea să-l descriu?

Jurnal? Parcă nu; doar un *caiet de note* în care trec gândul aşa cum vine din primul jet pe care, dacă îl ratez, e ca şi cum aş rata uşa într-un hotel cu o mie de camere; nu mai reuşesc să intru cu sufletul unde, noaptea trecută, mi-am lăsat trupul.

Nu dezminţi bârfele pe seama ta, nici măcar pe cele mincinoase, ba îngroaşă-le puţin.

Supravieţuitorii salvaţi în ultima clipă de sub sentinţa ştiută, de frica morţii încercate cândva, poartă fiola de cianură la ei, protecţie împotriva morţii din accident.

Cel mai mare eşec al relaţiilor dintre oameni – *războiul*, războiul mutat din meridian în meridian de când mă ştiu. Citită astfel, *Istoria* este cartea eşecului speciei mele.

Avem la guvernare o coaliţie cu doi prim-miniştri, prin rotaţie: acum unul *guvernează,* celălalt... ţine de şase!

Descoperă viaţa părinţilor tăi, mai ales în părţile ascunse ţie; vei afla ce te aşteaptă mâine.

Mă legănam, după tangouri liric-pătimaşe, *singur, fără parteneră.* Paşii mei - *ilustraţii muzicale pentru comedii mute* cu Buster Keaton: nu râdeam, nici nu zâmbeam măcar, dar mă amuzam torid.

Nu ştiu cum se face - nu cred că păcatul, *dans în doi,* ar fi ajuns prea departe în lume dacă bărbatul, călcând greşit cu dreptul, femeia nu-l urma, repejor, repejor, greşind şi ea cu stângul, cât pasul nostru păcătos întreg să fie.

Cioara, prudentă ca o călugăriță bătrână, pândeşte minute bune până să se repeadă la bucata de pâine lăsată pe pervaz, pândeşte cât să cred că o face din cuviință față de mine, nu din teamă pentru viața ei.

Pielea ta, câmp de bătălie cu lumea... Ea îți poartă rănile, semnele înscrise pe chipul tău drept cicatrice ale victoriei.

Capodopera oricărui artist rămâne viața, viața sa ratată în numele creației duse până la capăt, cât a putut.

De când *calamitățile se plătesc* cu recolte rodnice în despăgubiri, şi serviciul meteo face politică, alege partide. Când stihia aduce bani, e tot mai uşor de prevăzut vremea probabilă de mâine.

Pictura abstractă, ilustrație la poezia ermetică... Sigur, totul are un cifru după care a fost construită scrisoarea către mine doar că, spre cinstea lui, artistul a cifrat şi codul după care a aruncat parola ce mi-ar descuia labirintul.

Istoria nu-i întâmplarea văzută cu ochii tăi. Fapta nevăzută dar trăită de tine *clădeşte istorie* alături de fapta nevăzută a altuia, de faptele altor milioane de oameni.

Opera are prioritate în faţa scriitorului. Viaţa lui nu-i decât ciorna operei sale, niciodată în formă definitivă, niciodată de trecut pe curat, niciodată *bună de tipar*.

De când nu mai lupt, mi s-a tocit şi teaca.

Dacă scrisul este pentru careva dintre noi o relaxare, o distracţie, am aflat şi eu prin ce chinuri a trecut cel care a ajuns să simtă în asta o plăcere.

Un căruţaş îşi bate calul care trage greu la deal, îl bate şi-l batjocoreşte ca pe fratele său mai mic: *Dobitocule!*

Găina, când nu-i cuibarul aproape, se ouă unde-i vine. Ai un gând, o idee, scrie-o acolo unde te afli, nu aştepta cuibarul, că altfel oul, *cu bănuţul lui,* se leapădă de tine.

Dacă putem face legi proaste cu şase sute de parlamentari, legi schimbate peste o zi, două, după interes, cred că putem face legi la fel de proaste, la jumătate de preţ sau mai ieftin, cu numai trei sute de *infractori răsfăţaţi* în raiul imunităţii lor.

După ştirile din ziare înţeleg că trăim într-o lume imposibilă pentru viaţa umană şi în care noi abia mai rezistăm. Ies în grădină, e primăvară şi lumea reîncepe de aici, gata să întâmpine cu tot optimismul şi iarna catastrofei profeţite deja.

Nu prudenţa chibzuită te duce la victorie, dar ea va ajunge să semneze pacea cu sângele tău.

De când s-au ridicat piramidele, eternitatea îşi numără zilele pe cadranul de umbră.

Octogenarul, indiferent cum l-a ajuns sfârşitul, moare de moarte bună.

Eroii Bibliei sunt contemporanii zeilor greci, dar ce diferenţe de destin afli în lumea lor.

Am o maşină veche de tuns şi, nemulţumit de ea, peste ani, mi-am cumpărat una nouă. Abia aşa mi-am dat seama ce bine tunde cea veche pe care o păstrez încă în serviciu.

Dumnezeu cel etern, rătăcit în hăţişul fuselor orare, captiv în cuşca meridianelor, încurcă evenimentele iar ubicuitatea îl hăituieşte prin ungherele mizere ale globului. E neliniştit şi El când oamenii se arată surprinşi să vadă peste tot *Ochiul Stăpânului,* fără pic de încredere în sluga pe care o supraveghează până şi în vise.

Eu n-am avut maeştri să-mi spună cum să scap de nevoia unui maestru care să mă înveţe. Şi dezvăţul de mine însumi tot singur îl încerc.

Idealul îţi arată caracterul dar scopul sare peste caracter şi se lasă ales de mijloace.

Eternitatea, aceeaşi care ne acoperă pe toţi - răzbunarea celui umilit de *departele* rămas la distanţa de neajuns pentru el.

Nu-i invidiez pe cei mai în vârstă decât mine; o viaţă lungă este, presimt, ispăşirea unei condamnări pronunţate de propria conştiinţă, probabil *instanţa Sinelui*.

După *chipul* şi *asemănarea* Lui? Azi, oamenii aceştia - nişte contrafaceri de duzină, după o matriţă decalibrată, după miliarde de exemplare reproduse. Doamne, mai schimbă matriţa!

Viaţa ta... Cum se poate oare povestea începută în altă lume, de sub alte ceruri, să se sfârşească, să se-ngroape în pământul acesta?

Cerbul din mine, *cerb fără să ştie,* paşte iarba de pe câmpiile interioare, iarbă care nici ea nu ştie că e iarbă. Eu vânez Cerbul, îl diger îmbucătură cu îmbucătură, fără să ştiu cine sunt eu, fără să ştiu cine şi pe mine mă paşte.

De când, citind Biblia, am aflat de Apocalipsă, în fiecare dimineaţă mă trezesc cu speranţa că asta-i ultima zi din viaţa mea. Nu credeam că voi muri *într-o zi de azi,* înainte de a mă ajunge *sfârşitul lumii*.

Nu-s deloc mândru de niciuna dintre zilele trăite şi, totuşi, nici acum nu mi-aş dori altă viaţă. Dar ştiu: de-ar fi să rescriu cele scrise deja, aş lăsa totul aşa, nu aş schimba nimic şi aş continua să scriu, scriind poate îmi voi schimba zilele care vin.

Pentru un somn sănătos, să dormim pe saltea de paie doar duminica iar fotoliul cel comod să-l exilăm în amintiri ca jilţ de sărbătoare. Pentru un somn sănătos să ne ducem viaţa, sub povară, până la capăt în picioare.

Şi fără catalog, orice profesor recunoaşte în mine *repetentul perpetuu,* capabil să-şi repete viaţa an de an, repetând conştiincios, repetând fără greş, din lecţiile primite, greşelile profesorului.

Copiii au timpul lor ascuns în *ceasuri de jucărie:* àcele se mută cu degetul, orele se potrivesc după dorinţa jucăriei lor, lungimea zilei creşte şi noaptea se face cât vrei de scurtă. Cu jucăria lor de ceas uitată la mână, copiii cresc fără spaima grabei, miraţi de părinţii care îmbătrânesc şi se trec din viaţă după ceasurile lor stricate.

Cine rezistă iadului de pe pământ şi rămâne om, va ajunge sigur în raiul ceresc. Cine rezistă?

Fără clipa mea unică în care respir, veşnicia nemuritorilor dispare.

Egal şi democratic pentru fiecare dintre noi - timpul! Pe când lejeritatea spaţiului e dată aristocraţiei, elitei şi nu omului de rând, cum observă şi Ernst Jünger în *Jurnalul* său parizian.

Viaţa îţi spune adevărul ei într-un limbaj direct, expresiv, uşor de înţeles pentru mintea ta. Orice traducere în cuvinte a adevărului va minţi, va denatura. De aici impresia de fals a istoriei scrise, a adevărului trăit chiar de tine şi numai cu o zi în urmă.

O bună metodă să păstrezi ideea în spiritul ei, să-i ţii toate vitaminele ca în stare proaspătă, e să o scrii, s-o scrii repede. Şi, apoi, fă tot ce poţi să n-o pui în practică, să n-o strici!

De câte ori infractorii, trecuţi prin tribunale, sunt scăpaţi, ştiu că judecătorii aruncă vina lor asupra mea şi, în faţa victimei adevărate, eu, nemernicul, nu mă pot apăra în nici un fel. Eu, omul de rând, sunt vinovat de *nemernicia* rămasă nepedepsită şi duc în spate sentinţa neajunsă la tâlhar. Iar vina mea nu-i de ascuns, o ştiu toţi.

Viața nu cred că e mai densă în univers decât lumina, dar sigur există mai multă viață decât e dispus să accepte orgoliul meu de pământean.

Înstrăinat prin evoluție, omul se *civilizează* pierzând din eleganța mamiferelor din care vine. Va încerca, oarecum, să suplinească pierderea din ființa speciei prin adaosul de vestimentație, dar și aici eșecurile sunt eclatant de ridicole față de pasul *natural* al oricărui alt mamifer.

Abstinența în înțelepciune – virtutea trainică, de viață lungă.

După *educația* de-acasă, după *instrucția* din școală, vine *dresajul* din societate, cât să ajungi supus și tăcut ca tot omul trecut prin viață.

Un antic s-ar fi putut plânge cu gura închisă și pentru zilele trăite de noi: *O, popor al meu, după cum rabzi nevredniciile conducătorilor tăi, arăți că meriți și zei, și regi, mai răi decât aceștia.* Nu recomand alor mei să citească.

Într-o lume al cărei motor e lăcomia fără limite, câțiva singulari practică *minimalismul* printr-un consum diminuat sub deviza *Nimic în exces, nimic peste nevoia reală*. Deviza riscă să ajungă ideologie precum cea din care abia am scăpat: *Fiecăruia - după nevoi, de la fiecare - după posibilități.*

A cere sfatul cuiva - modul pasiv, dar parşiv, de a-i face o mie de complimente din care celălalt va înțelege cât e de priceput în toate!

Adevărul nu vine cu recompense; el însuşi este pedeapsa şi premiul - simultan. N-ai ce să aştepți mai mult.

Privesc calendarul din perete de parcă mi-aş citi horoscopul zilelor ce vin. Câteva fapte le şi întrevăd cu claritatea îngrijorată a profetului, bineînțeles - nu cele fericite.

Este beznă dar simt în apropiere prezența altor ființe, aşa cum mi-aş bănui propriul chip în oglinda ascunsă de noapte. Ştiu că în oglindă este cineva, dar pot oare să ştiu cine e?

Nu voi tăgădui că, pe unii, boala îi inspiră mai mult decât orice muză, mai mult decât orice femeie de aproape. Dar de aici încolo mă încurc: ştiu boli cu nume mai dulci decât femeia iubită, ştiu iubiri mai aprinse decât orice febră.

Nu-mi convine că oamenii îmbătrânesc, nu-mi convine când văd cum copiii cresc, cum pădurile se trec cu fiecare rând de frunze. Nu-mi convine de parcă toate s-ar întâmpla cheltuindu-se din comoara de timp ce mi s-a dat doar mie. Viața lor, viață de frunză - din timpul meu.

Nu fugi, nu te ascunde: moartea te ajunge răzbunătoare din urmă ca datoria neplătită la timp către cămătarul cel crud.

Nu-mi vorbiți de *ordine*. Singura ordine adevărată de care știu e moartea. Eu încă sunt viu, sunt un om în plină *dezordine*, pe cale de a-și rândui viața.

Dacă s-a văzut *Credința* mea cumva, iertați-mă, oameni buni, a fost din greșeală.

Calculatorul poate fi *idiot*, dar nu prost. N-am griji, prostia rămâne comoară umană.

Nu știu cine i-a scris textul acestei *true story,* dar Istoria, cu frăsuiala ei de vieți, de fapte, e filmul în care apar și eu ca figurant. La filmul acesta n-am prins începutul și nu voi vedea nici finalul pentru că, eu, *cum cere scenariul,* voi coborî de pe ecran și voi ieși curând din sală.

Întâmplarea fericită trăită de tine și asimilată în carnea ta vie așa cum asimilezi hrana, asimilată apoi prin *ruminare și metabolism psihic,* întâmplarea aceea va ajunge energie și sentiment, privire duioasă, vorbă de mânie, la fel ca festinul savurat cu poftă, în tihnă. Întâmplarea, *faptul trăit de tine,* cu bucurii și riscuri drept condimente, abia acele fapte devin viață și intră în calendarul zilelor tale.

De când am ieşit la pensie îmi displace tot mai mult meseria pe care am avut-o - gazetar. Încă lucrez, încă mai scriu să mi-o şterg.

O singură *regulă* ar mai trebui românii să respecte, pentru a fi perfecţi: regula de a respecta toate regulile.

A insulta pe careva fără să-l superi - arta de a-ţi ascunde linguşirea.

La întrebarea nespusă, nu pot intra în mintea ta să ştiu ce răspuns pe potrivă aştepţi; abia pot sta în mintea mea.

Nu-mi place psihiatrul ăsta: totdeauna crede că pacientul e *celălalt!*

Da, mă sperie bucuriile din viitor care s-ar putea să mă găsească în viaţă.

Scriu, *scriu despre tot ce nu ştiu* pentru că, am învăţat şi eu de la alţii, ignoranţa scrisă e deja ştiinţă.

Nu pierde vremea prin calendare căci şi *Timpul* tău, măsurat cu clipa, e foarte scurt!

Boala îmi dă oboseală, medicamentul - somnolenţă. Nici să fie invers, tot n-ar fi mai potrivit pentru mine.

Ai zice că a cânta la pian, şi câte cântece ascunde cutia asta, e o abilitate a mâinilor bine dresate ani şi ani, să-şi asculte urechea secretă.

Nu vom schimba trecutul dar, iată, îl uităm.

Sunt şi lucruri pe care, şi pe gratis să le primeşti, e înţelept să nu le primeşti!

Nu pentru toţi hazardul e frate cu norocul, cu ghinionul. Oricine îşi poate număra ocaziile inodore de care n-a aflat.

Specia mea, singura care produce gunoi, singura specie *necurată*. Mizeria omului, de netolerat naturii, începe să ni se-ntoarcă şi încă îndrăznim să ne spunem *fiinţe raţionale*.

Cu ironia ei, veşnicia va trece, la ora fixă, şi prin ceasul meu mort.

Adormi sau treci *dincolo?* Uiţi de tine cât să înţelegi bucuria vieţii, senzaţia că eşti viu, eşti şi tu viu pe nedrept, ca toţi cei rămaşi. Ce durere!

Nu sunt chiar într-atât de hain încât să nu mă bucur pentru prietenii mei credincioşi care vor avea curând o *viaţă de apoi* fericită, în ciuda păcatelor - nu mai grave, nu mai uşoare decât ale mele, grele păcate de necredincios.

Ca oricare altul, cu fiecare zi mă apropii de final. Şi numai eu am o spaimă ca înainte de a mă naşte: *oare cum va fi viaţa mea?*

Răspunsul meu faţă de întâmplarea ce dă peste mine, e uşa deschisă spre prăpastie, un prag de nori şi, din clipa aceea, nu ştiu ce mai poate urma.

Cu cine vorbeşti când vorbeşti cu tine?

Şi ce bine ne-a obişnuit religia cât să ne învăţăm cu absurdul vieţii, cu absurdul existenţei noastre.

De câte ori ies în lume, mă spăl bine pe mâini, mă dezinfectez cu alcool să nu molipsesc lumea cu bolile, cu năravurile mele. Întors acasă, nu mă spăl, nu mă dezinfectez, poate aşa voi lua şi eu lepra lumii şi voi suferi, alături de voi toţi, blestemul comun.

VISZBOR

AL CINCILEA ANOTIMP

Viața e o ficțiune care se organizează pe măsură ce îmbătrânești. (Mircea Zaciu)

Trăsătura caracteristică a învinsului este de a deplânge, în termeni generali, defectele, părtinirile, contradicțiile și iraționalitatea omenirii - fără a le exploata pentru distracție și profit. (Nassim N. Taleb)

Toți gândim că primim mai puțin de la viață şi cum dăm noi *mai mult* celorlalți. Dar nimeni nu-mi spune de unde luăm noi, cei darnici, acest *mai mult.*

Literal vorbind, fără voi, fără mine, omul - *Pământul* acesta ar fi un nume propriu căzut din cer, *cu nimic pământean* în el.

Cei care au făcut ceva în lumea asta *au crezut*, au avut *credință* în ei înşişi, *au crezut cu trup și suflet* în credința lor. Omul fără credință în ceva, fie şi într-un dumnezeu dacă nu pot crede în ei, acea ființă îşi iese din condiția de om.

Ființa omului, *cosmosul întreg* în pielea unui singur nume.

Învins şi învingător, în lupta dusă pe sub piele s-a născut luptătorul dornic să mă apere de mine, stăpânul de care am vrut să mă eliberez.

Fără sentință, fără judecată, liber între pereții închisorii mele.

Gloria Premiului Nobel se dăruieşte cât să-ţi confirme că ai ajuns deja la… capătul gloriei.

Am ochelari noi, îi uit prin toate locurile, îi văd şi trec mai departe. Încă îmi caut ochelarii cei vechi, mai caut acele lucruri minunate văzute cândva cu ei!

Eva, femeia rămasă grea de la *Facerea* lumii, femeia care *a luat în pântece* omenirea ce urma să vină. Ea este Mama din *capătul de început*; celelalte femei - treceri efemere prin viața noastră de muritori.

Beția cu alcool - extazul prin care cel lipsit de spirit ajunge la trăirea misticului. Bea şi aşa iese din el apropiindu-se de idealul dorit să-l ajungă. Probabil că a ajuns aproape de ideal dacă, trezindu-se, vrea cât de curând să se îmbete din nou.

Ninge peste câmpul arat din toamnă, *ninge ca o însămânțare divină* încât semănăturile de primăvară vor fi doar o simplă justificare ca, la vremea potrivită, oamenii să culeagă roadele semănate din cer.

De regulă, eu sunt excepția! N-am de ales: între atâtea excepții, nu eu fac regula.

Deseori, *eroarea* are mai mult mister decât adevărul. Asta-i șansa poeziei, a artei până să devină realitate!

Glonțul din numele tău, pe tine te caută.

Aplauze la înmormântări? Şi mortul, chemat la rampă, se răsfață amânându-și apariția pentru *bis-ul de înviere!*

Între cuvintele cu sens figurat, între ironii, abia în pliurile lor cu subtilități afli savoarea ce nu-i la îndemâna celor săraci cu duhul, așa cum nu-i nici pe înțelesul copiilor.

Cel care ține să-și scrie *Jurnalul* cu punctualitate, la zi, va avea de ales: *ori scrie, ori trăiește!* A-ți scrie și descrie fiecare act e ca și cum ți-ai controla respirația numărându-ți viața: trei secunde inspiri pe nas, patru secunde îți plimbi aerul pe sub și deasupra diafragmei, trei secunde respiri pe gură. Și asta o faci în timp cât scrii.

Descărnat de vorbele mele voi fi acelaşi schelet prin care, în tăcere, semăn cu voi. Nu scheletul cel mut în vecie mă deosebeşte de fiecare, ci carnea asta încă putrezindă.

Fiind în viaţă, îşi cumpărase locul de mormânt şi-şi dădea aere de mare VIP, ca singurul dintre noi care se ştia cu un *domiciliu de veci.*

Sunt artişti pentru care viaţa, şi lungă să le fi fost, nu pare să fi fost îndeajuns de lungă pentru ca toate fructele livezii lor să se coacă şi au nevoie de încă un anotimp, *al cincilea* - veşnicia.

În poarta bisericii o doamnă în vârstă îşi face cruce; şi cu mască pe faţă şi credinţa i-a rămas aceeaşi, se roagă pentru sănătatea sa convinsă că Dumnezeu o va recunoaşte, după boli, cu tot cu mască.

Femeile vorbesc mai puţin decât bărbaţii, o spun toate studiile, toate statisticile. O fi acesta adevărul, n-am ce face, doar că ele se aud tot timpul.

În toată graba, sub greutatea *agendei* lor aglomerate, cu toată graba – şi-au făcut timp, au găsit câteva clipe cât să moară ca urgenţa ce nu mai putea fi amânată, trecând apoi la următorul punct de pe *ordinea de zi*.

Destinul numelui: acelaşi zeu în patrii diferite, Hermes/Mercur, dă grecilor *hermeneutica,* romanilor - *mercurialul.*

Vremuri urâte în oraşul meu, în orice anotimp.

Sunt cărți pe care, dacă nu le *recitești,* n-ai citit nimic. Din ce grâu, din ce aluat de pâine şi cum s-a frământat cartea aceasta care, pentru a te hrăni cu adevărat, va avea nevoie şi de a doua digerare.

E-n mine un *homunculus* care, tot ce fac eu, el face pe dos. Ziua stă cu spatele la țintă iar noaptea, cât visez cu fața-n pernă, el e cu ochii-n cer. Ne vorbim rar, pieziş. Altfel, *de ne-am înțelege,* de ne-am potrivi paşii, abia aşa ne-am călca pe picior.

Scriitorul - nicicând mai bun decât cititorul din el, acel cititor sucit asupra lui însuşi mai întâi, ca melcul întors în casa din care n-a ieşit decât până în prag.

Da, să fie posibil, aş opta pentru înlocuirea noastră cu roboți, atâta vreme cât încă îmi pot păstra iluzia că roboții, deşi fără suflet, fără o credință în Dumnezeu, ar fi mai corecți, mai cinstiți, mai morali decât noi - oamenii. Acesta ar fi şi singurul câştig adevărat de la ivirea omului pe pământ.

Nu voi trăi cât să-mi ajungă să laud îndeajuns *diferența dintre noi* drept cea mai prețioasă calitate a oamenilor.

Cine – întreabă. *Cineva* răspunde!

Măcar cât dorm nu cheltuiesc: dar somnul nu-mi dă dobândă.

Inimile - peste capetele noastre se înțeleg.

Cine crede că nu-i căzut din copac, să-şi amintească de *arborele său genealogic* şi va intra, până în rădăcini, în pădurea strămoşilor săi.

Inconştientul se comportă ca un copil; nu înțelege sensul figurat, ci ia totul *ad literam*.

Nu te ruga pentru un miracol; destinatarul rugăciunii tale nu ştie să deosebească miracolul de un dezastru şi ar putea greşi doza, ingredientele.

Credincioşii din nici o vreme nu dispar; îşi schimbă doar, din când în când, dumnezeii.

Viciul subversiv al speciei mele: mereu surpăm ceva în natură, atentăm la viața altor specii ori le stâlcim sub pretextul ameliorării. Omul, specia care, nemulțumită de naşterea ei, vrea să-şi schimbe mama.

Dictez calculatorului şi el îşi ia dreptul să mă corecteze, ba şi să-mi adauge greşelile lui cu pretenţia că ştie el mai bine *cine sunt* şi *ce vreau* eu să scriu.

Ascult *Vremea probabilă* cu aceeaşi ardoare ca umbrela de soare dornică să iasă la plimbare.

Dictatorilor, şefilor de stat, orice le-ai spune, în orice limbă, ei tot pe limba lor aud numai ce vor ei să audă.

Din tot ce am trăit, din toată viaţa mea, visele, visele sunt adevărul meu.

Cu suflet şi suflare, artistul se trece în operă, carte cu carte, tablou cu tablou, cântec cu cântec încât fiinţa sa, nevăzută cât el a fost viu, va rămâne în *fapta lui,* aici, pe pământ.

Vinul - singurul *supliment alimentar* la care n-am reacţii adverse, cât să mă adresez *medicului* sau *farmacistului.*

Armăsarul lăsat la păscut pe toloaca nopţii, cu priponul după el, a ia peste câmp, peste grădini, să ajungă la iubita care nechează pe numele lui. Eram copil când s-a întâmplat şi a trecut timp până să înţeleg cum *o poveste de dragoste* ce se lasă cu urmaşi îţi priponeşte zilele în trecut.

La scriitori de talia mea, (îmi permit să mă refer doar la mine) a publica o carte e ca şi cum aş arunca-o într-o fântână neştiută, părăsită.

Emoția - umbra zeului în trecere pe-aici.

Din verdele ierbii, păunul ciuguleşte grăunțele ploii de vară. Coada în destrămare urcă spre cer, scară de primejdie pe care nu mai scăpăm.

Poți trăi şi o sută de ani şi tot n-ajungi înțelept; de altfel, nici nu-i înțelept să trăieşti o sută de ani.

Din totdeauna a avut un puls bun. Cu degetul pe artera de la încheietura mâinii stângi număra secundele de pe cadran, să-şi verifice, să-şi potrivească ceasul după pulsul său.

Deşi îl simt aproape că-l pot atinge cu mâna, deşi mă bucură ori mă întristează, nu pot să-mi văd *sufletul* şi să-l iau în brațe, cum nu pot să ating Cerul, oricât de aproape m-aş afla. Dar cine s-ar îndoi vreodată de că are suflet?

Inima străpunsă de săgeată, țepuşă pentru frigărui la grătar, simbol scrijelit pe scoarța copacilor, ce-mi arată că, nu departe de aici, afli pensiunea cu gazde primitoare ale *neamului prost de oriunde* şi, totul, la un preț aproape suportabil.

Kilimanjaro - muntele îmbrăcat veşnic în rochie de mireasă în aşteptarea mirelui.

Plămânii mei, păsări vremelnice în colivia lor de oase, evadează, pană cu pană, cât respir…

Clipa, să ne trăim *clipa* cu bucurie până ne soseşte ceasul.

Să-ţi strecori viaţa printre slăbiciunile oamenilor, între aceste slăbiciuni fiind şi mila celor fără de Dumnezeu.

Eu scriu despre mine şi, în aceeaşi scrisoare, *Cititorul* citeşte despre el.

Omul rău până şi lucrul bun ţi-l face după felul său.

Fără trecut, viitorul n-are rost, nu are zile.

De când mă ştiu ochiul meu e în suferinţă: nu-şi poate vedea întregul din care e doar parte.

Dintotdeauna recunoştinţa doare, cum doare şi binele ce ţi l-ai făcut cu mână străină.

Dincolo de modestia mea trucată, n-am pretenţia că sunt un om obişnuit: să susţin asta aş uimi pe toţi cei normali din jurul meu.

Nu-i de glumă cu fobiile: unii au rău de mare, alții au *rău de uscat*... Ce-i poți reproşa celui care nu se simte bine pe cer senin şi vreme frumoasă?

Doamne, fă-mă gol şi curat ca înainte cu o zi de-a ajunge în păcat.

Úmbrele mai persistente decât ființa.

Eroarea e un os tare. În interior are măduva adevărului.

Scăldându-se în ocean, trăieşte senzația semeață că se scălda în toate apele lumii, simultan - şi în apele din toate timpurile.

Dintr-un bob zăbavă semănat, pierde-vară îşi strânge recolta.

Unde nu-i sex, nu-i psihanaliză. Nu-i sex, nu-i nici artă.

Pentru fobiile ei, nici coşul de gunoi atunci cumpărat de nou nu era îndeajuns de curat şi, până să-l folosească, mai întâi îl spăla.

Ca la *prima înviere,* se moare la naştere, mai rar dar se moare. Se nasc o singură dată şi mor de zeci de ori. Li se pare mai uşor să mori încă o dată, decât să te naşti a doua oară.

Cum nimeni nu se întoarce din morți, ai putea crede că tărâmul acela, aflat cu prețul vieții pământene, e chiar limanul cel dorit pentru mulțumirea lor întreagă şi suficientă.

Viața – singura valoare de care ştiu.

Mai întâi, omul viu a murit, apoi i s-a aflat boala iar leacul încă se mai caută şi azi. Şi, cum scrie în cărți, leacul morții se va găsi, nu mai este mult, când omul acela va învia şi singur, *viță de vie* în primăvara raiului.

Disperatul - omul fără mâine.

Am chiulit toată ziua gândind la acrobații şi cascadorii de insectă şi abia am mâzgălit aceste câteva rânduri ilizibile cu zborul meu în zigzag.

M-am trezit în minte cu un cuvânt - *desproata*. Caut pe Internet, cel care azi le ştie pe toate, şi nu găsesc nicio explicație dar *Internetul,* ca un visător, este dispus să-mi dea imagini la cuvântul visat, la această noțiune cu totul onirică.

Am citit o cronică atât de frumoasă despre cartea mea, cu câteva citate atât de interesante, încât n-am mai avut încotro şi, cu o poftă nebună de lectură, m-am apucat s-o citesc şi eu de parcă ar fi fost scrisă de Michel Tournier.

Dacă omul e trecutul său întreg, ca şi al omenirii în suma ei, cu siguranţă că în omul de azi ne stă şi viitorul.

Diavolul - creştin şi el de tradiţie veche.

Pentru narcisist, miliardele de oameni par a fi măruntişul de dat ca rest la omul întreg şi perfect care e el.

După noaptea de insomnie, ghiontul furios al ceasului deşteptător: *Trezeşte-te, e ora şase!*

Ca în apa de izvor, prin conştiinţa mea natura pe sine se contemplă, se observă, se înţelege dar, mie, nimic nu-mi spune de n-o trag eu de limbă.

După cum se zburlea şi se-nfuria la ameninţări, la şantaj, arăta că are caracter; nu rezista însă la *metafore*, la figurile de stil ale tămâii aprinse şi, slab de înger, urma cădelniţa parfumată a dumnezeului străin!

E linişte acum? *Dormi şi visează*. Nimeni nu va şti când vei evada, tu visându-te trup de veghe în liniştea lor. Profită de liniştea din jur şi culcă-te; de-i zi sau noapte, tu - profită. Alungă din visele tale lumea trează, evită umbra mândră de medalia luminii şi trăieşte-ţi în vis viaţa de apoi, ziua de mâine.

Publicitatea, act politic *impur* şi *dur*, îţi impune unicul stil de viaţă admis, în afara căruia eşti ignorat, singularizat, ostracizat.

Profeţia că *mâine-i sfârşitul lumii* dăinuie de două mii de ani şi mai bine. Îmi spui că în fiecare zi moare un om şi, adeverind profeţia, prin el *sfârşeşte lumea* pe care nici n-am apucat s-o cunoaştem.

Cătinel, cătinel, de la o vârstă vei învăţa şi dezvăţul.

Sfat pentru mine: ca mâine să fie o zi bună, nu tândăli, începe-o de azi.

Să-şi fi atins ţelul, să fi ajuns fiinţa perfectă, rotund şlefuită, fără asperităţi şi lipsită de perspectiva evoluţiei în continuare, omul ideal ar fi fost deja o fiinţă moartă.

Nu te urăsc cu niciun sentiment din teama incandescentă că, anume, ura mea ţi-ar da puteri împotriva cărora eu n-aş avea armă, nici scut.

Grijulii *somelierii* cei pricepuţi în răsfăţul meu; îmi aleg după tipic vinul de soi, carafa şi paharul curat, cu lumini de cristal. Dar gura mea, limba arsă şi murdărită de *spurcăciunea lumii,* cum să guste până la buchet vinul cel bun fără să le-amestece ca într-o poşircă de tarabă.

Se zice că la bătrânețe îți pierzi speranțele. Aşi! Eu nu-mi pierd decât iluziile.

Inevitabil, viitorul trece prin acest prezent. Dacă viitorul ne va dori măreți şi eroici, *demni de o statuie ecvestră,* mâine, şi morți, şi vii, canaliile dintre noi vor urca pe caii de bronz.

Te-am văzut cu umbra... Da, umbra mă vede cu ochii ei, cu umbra ochilor, aude cu umbra urechii.

Cel umil, să fie bine primit în crâşma lumii, îşi invită *ospătarul* la masă şi-i dublează bacşişul.

Limba ta ascuțită, pumnal ce nu rabdă teaca dintre buze.

Slab de înger cum sunt, *să am de ales* în a face binele sau nu, aş lăsa să se piardă lumea, numai să salvez omul în nevoie.

Faptele din ziua trăită acum ți-au fost mai întâi vise. Nu ştiam că oamenii au aşa vise urâte.

Pustnicul, singur în pustiul său, murea de sete. În delir, vede o femeie cu un ulcior de apă în mână. *Dacă nu-i vedenie, eşti diavolul,* îi zice el. Iar ea îi confirmă: *Nu-s vedenie, sunt chiar diavolul.* Cum setea îl dobora, pustnicul gândeşte: *Se vede că e un diavolul trimis de Dumnezeu!*

Un lift urcă şi coboară prin mine iar eu mă joc cu butoanele lui ca un inconştient, sus, jos – de la subsol până la ultimul etaj. Sub pielea mea subţire am o maşinărie străină, gata să-mi evadeze din trup în răspăr cu gravitaţia.

Istoria umanităţii este încă un episod televizat din *Specii dispărute*, serialul ce încă nu s-a terminat; nu ştiu cum va arăta ultimul episod, dar deja ştim finalul.

Limba mă controlează pe mine, când cred că eu îmi controlez *limba*. Mă străduiesc să nu spun mai mult decât vreau să spun, nici n-am cum zice mai mult decât limba îmi permite.

Nu fă greşeala să-l întrebi cât e ora pe ceasornicarul înconjurat de ceasuri stricate. Nu-l întreba pe medic ce boală ai, ce leac ţi se potriveşte; o să afli şi singur când îţi sună ceasul stricat, cum este.

Noi, oamenii de rând, văd bine, oriunde ne-am aşeza, ne aflăm în partea greşită a lumii, a globului pământesc. Va trebui să ne despărţim.

Gunoaiele istoriei supravieţuiesc în memorii, în amintiri, ca un *remember* al evenimentului trăit cândva. Gunoaiele fumegânde îşi lasă izul în istorie, prin anecdote şi vorbe de duh, ca flăcări pe comorile jefuite de mult.

Învelişul de pământ şi pielea zărită în oglindă, haine trecătoare ale sufletului meu, carnea şi ea trecătoare precum chipul de pe sticlă, chipul sub care mă ascund de Sinele meu.

Cardul meu de identitate expiră în 2078. Am crezut că, în prognozele Poliţiei, asta-i speranţa de viaţă pentru cei din leatul meu, născuţi în secolul trecut. Nici pe departe: e anul în care voi fi şters de pe listele electorale!

E debandadă în toată ţara, Guvernul a căzut, locuri în spitale nu mai sunt, iar cei cu chef de muncă, să nu ne strice sărbătoarea, au plecat în străinătate. Aşa, în toată veselia asta, chiulul meu de la masa de scris va trece, sunt sigur, neobservat şi fără sancţiuni.

Pe pereţii tavernelor din Pompei, ospătarii, slujitorii cei umili, desenaţi în batjocura perspectivei, a proporţiilor, chiar aflaţi în prim plan, se arătau mai mici decât stăpânii. Oamenii de rând - chipuri mărunte, înafara perspectivei, a *Istoriei.*

Gustul şi mirosul, *chimie pură,* or fi fost primele simţuri. Auzul, văzul, aparţin *acusticii, opticii* deja şi par venite mai târziu, urmând a fi şi primele care mă vor părăsi. Simţurile mele, simţurile mele prin care mă ştiu, prin care lumea îmi răspunde că sunt viu.

N-am credință nici în preot, nici în biserică. E ca şi cum între mine şi Sinele meu aş aduce *Străinul.* Am credință în *Dumnezeul meu,* nu al altuia.

Gura surdă şi urechea mută – cele mai bune prietene într-o lume oarbă.

Oul cel mic din oul cel mare... Cum să-l vezi când nu vezi pasărea din pasăre, şi aripa de porumbel ocrotită de aripa de vultur.

Ia te uită, realitatea are întotdeauna dreptate! Ei bine, asta chiar a început să mă înfurie!

Eminescu: *Timpul mort şi-ntinde trupul şi devine veşnicie*… Cum să scrii versul şi să rămâi cu mintea-ntreagă, să nu-nnebuneşti, să nu mori!

Iar bei singur? Sărbătoresc şi azi ziua în care m-am despărțit de lume să-mi țin partea.

Aporia defectă e soluția care te scapă de blestemul asimptotei. Rămâne în seama ta să găseşti problema!

Îl privesc pe furiş în oglindă, îl veghez de teama că, din plictiseală, într-o bună zi *eul* ăsta care mă ignoră s-ar putea să mă părăsească. Va trebui să-l mituiesc cu ceva, să-l flatez, să-l ameninț. Ce să fac să nu mai plece de acasă cu mintea la el?

Rar, la sărbători, îmi hrănesc foamea din străchini de lut coborâte din blidarul din perete. Strămoşii, *oale şi ulcele* cum voi ajunge şi eu ca mâine, strămoşii mei, astăzi, stau la masă cu mine.

Gustul meu liric e de-a dreptul funebru: dintotdeauna, poezia răposaţilor îmi pare mai profundă, mai adevărată şi mai vie decât a celor rămaşi încă între noi. Gustul meu în care mă încred îl exersez, acum, pe rândurile scrise de mine.

Că avem internet, vai, nimeni nu mai moare: trecem toţi în *mediul virtual* ca într-o veşnicie, ca în viaţa de apoi.

Campanie electorală: cum mai tremură capcana că nu-şi va prinde prada.

Îi iese în întâmpinare, îşi caută dorinţa cum portul rătăcit îşi caută corabia ce-şi urmează busola.

Imaginaţia mea aventuroasă, mai curajoasă decât înţelegerea.

Hotărăşti binele pentru tine, pentru aproapele, dar nu nega că lumea rămâne la fel de săracă, de rea, condusă de nevoi şi lăcomie. Căzut fără să vrei în clipa lucidă, te-n întrebi de ce, de ce se-ntâmplă aşa când, tu şi alţii, fac tot ce pot gândind binele? Cum, de ce? Pentru că, iată, mai sunt indivizi ca mine, cel care scrie acum, inşi care nu cred că binele tău, iubirea de aproapele, învinge cu totul pornirea stricăcioasă din om.

Izbăvirea i-a venit trăind, cu răbdare, zi după zi, până la ultima.

Imperiile culturii cad sub mâna nedată scrierii. Sălbaticii înving iar nepoţii noştri vor fi *analfabetizaţi* în ani lungi de şcoală, cu teste grele, să dovedească temeinic tot ce-au uitat despre noi. Nepoţii noştri, aşa firavi, vor fi urmaşii puternicilor barbari, analfabeţii de astăzi.

Fără să fi aflat de diagnosticul stăpânului, sentimentele tale, cu tot egoismul, îşi păstrează starea lor de sănătate.

Nu mă interesează *ştirile zilei,* fapte banale medaliate de orgoliul clipei. Ce va fi important va filtra timpul, scutindu-mă să aflu, iarăşi, de acei mărunţei analfabeţi ieşiţi din mahalaua parveniţilor şi, prin câştigarea *concursurilor de împrejurări,* cocoţaţi în jilţuri prea mari pentru şezutul lor cufurit. Nu aceştia sunt contemporanii mei. Încă mai citesc *ştirile vechi,* adică istorie, şi mai am până să ajung în secolul nostru.

Sop
1 22

JURNALUL CELUI SINGUR

Când apoi, adesea abia după ani de zile, faptele își spun cuvântul, resimt cu atât mai ascuțit înțepături - înțeleg că am fost tras pe sfoară de veritabili proxeneți, de băieții răi, de două parale, ai puterii actuale. Ei și-au dichisit târfa, ca să ia chipul adevărului. (Ernst Jünger)

A trăi înseamnă să poți supraviețui strivit între doua imagini despre tine: a ta și a celorlalți. (Gabriel Liiceanu)

Și-a trăit viața până la capăt, așa cum și-a proiectat-o pe hârtie, apoi și-a adăugat copilăria fericită și și-a ales părinții. Asta da *literatură,* iar destinul - un mare romancier.

Ce mi-a rămas din tot ce-am trăit? Încă duc în brațe umbra de care nu pot trece.

Melancolia, tristețea - resentimentul asupra propriei ființe cu implozia lui finală de neobservat dinafară. Toate caturile interioare s-au prăbușit, doar fațadă mai pare intactă.

Mi-i greu să cred că sunt primul care simte durerea sau tristețea. Scrisul să fie urma, dovada palpabilă a simțirii mele? Și să-i bănuiesc pe toți ceilalți ca fără simțire? Scrisul meu - *privilegiul* fără nici un drept asupra altora.

Statistica ne spune *tendința medie* dar noi ştim că, fiecare în parte, suntem întotdeauna deasupra mediei.

Cercetăm infinitul acelor paraziți zăriți la microscop, bacterii şi viruşi invincibili în fața armelor noastre, şi abia în acel univers, mai mic decât orice diminutiv, orgoliul nostru îşi află mărimea potrivită pentru a se compara şi a se lua în seamă.

Ştiindu-l cât de mult citeşte, l-au înmormântat cu ochelarii pe nas, siguri că va ajunge direct în biblioteca raiului.

Niciodată nu voi şti să laud îndestul micimea mea în sălaşul tainic al linişti.

Ce este literatura? Habar n-am! Cred că dacă aş şti, n-aş mai scrie. Culmea e că ştiu, ca tot bolnavul, ce este medicina, am aflat ce este chimia dar, dincolo de tot ce-am citit, de tot ce-am scris, nu ştiu ce este literatura, deși mă întreb de zeci de ani. Citesc şi scriu, totuşi, continuu să scriu cu teama că așa voi afla.

Îmi număr ghinioanele din care am scăpat teafăr şi ar trebui să mă consider norocos, dar asta numai cu condiţia că le-aş fi epuizat deja.

Ce să fie autorul altceva decât Sinele personajelor sale.

Natura îi dă în chirie spiritului tău pumnul de ţărână, dar îi măreşte din zi în zi preţul, dornică să-şi recupereze cât mai repede bunul. Ca de mâine vei fi, iarăşi, suflet de boschetar sub stele.

Să zbori, iar în zborul tău să nu ai decât bagajul primit din naştere; tot ce este al tău - cât pana din aripa ta.

Nu-i de bun simţ să vinzi cancerul şi leacul pe aceeaşi tejghea.

Se vede că Dumnezeu e fiinţa menită să scape de sub un chip precis, de aflat în timp şi spaţiu, la o adresă precisă. Preferă să se ascundă în portretul anonimului căruia, noi, i-am dat numele.

Când cineva îmi desenează pe tablă, la scară, Everestul şi Ceahlăul, nu voi crede că muntele pe care eu n-am urcat e mai înalt. Dar ştiu: oricât de senin ar fi cerul, şi înălţat pe vârfuri, de pe Everest tot nu vezi Marea Neagră, cum vezi de pe Ceahlău.

Universul e în expansiune? Pe cât încercăm să ne apropiem de tainele sale, universul şi le mută cu un pas, doi, mai încolo. Putem măsura de unde am plecat, nicidecum cât mai avem până ajungem!

Săgetător – zodia ce încă naşte centauri.

Sălbatic şi fără stil, artistul sparge faţa lumii din preajmă, cum uraganul frânge pădurea. La fel, cutremurul demolează, potopul îneacă. Arta vie nu cere spectatori, public, ci sânge, victime.

Anume ceea ce-mi lipseşte şi, anume, ce am în plus faţă de cel puternic e tocmai slăbiciunea.

Să-mi pot stăpâni viciile cu aceeaşi îndemânare, cu aceeaşi elocvenţă cu care îmi reprim virtuţile, aş fi călăreţul desăvârşit iar năravul cel nărăvaş nu m-ar doborî din şa.

Coiful şi armura purtate de mine par agresive, letale chiar celor care ţin, pe viaţă şi pe moarte, să-mi vândă, *la alegerea mea,* ultimele noutăţi care să-mi lungească ultimele zile.

Privatizarea naturii, concesionarea peisajului şi închirierea bolţii cereşti… - proiecte de afaceri! Nu mai avem natură; avem peisaje date în concesiune, în proprietate privată şi ni se vând nouă, turiştilor, tranşate în nopţi de cazare cu servicii *all inclusive*.

Stau acasă, stau în grădină bolilor mele cronice şi tot mi se cere să mă vaccinez: imunitatea mea naturală la orice vaccin e un prost exemplu pentru tinerii cei sănătoşi risipiți în lumea largă.

Porți două veste antiglonț? Da, una să mă apere de terorişti, cealaltă - de poliție!

Elanul vital, adică *şutu-n fund* primit la naştere, e atât de puternic încât moartea ce vine din urmă mă ajunge abia la sfârşitul vieții...

Şi viitorul e un orizont părelnic aşezat în fața mea: se pare că îl văd, se pare că-l ating şi mereu se mută cu un vis dincolo de pasul meu.

Avea tot respectul pentru viciile care i-au îndrumat viața înadins pe un drum şi nu pe altul.

Câtă vreme se vând arme de foc, cu forme legale, măcar interziceți *vesta antiglonț,* ca subversivă.

Convingerile mele îmi stau cătuşe pe creier. Nu pot mişca, nu pot gândi dincolo de ele, iar fără convingeri – mă pierd.

După cât a adunat, cu necinste, în timpul vieții, i-a venit sentința definitivă: exilul în Cerul veşniciei şi confiscarea, aici, pe pământ, a tuturor bunurilor sale.

Sănătatea mea - mai scumpă decât viaţa, câtă mai am.

Viaţa îmi bagă băţul prin gard şi-mi zădăreşte câinii cei răi.

Născut *prinţ,* de mic am vrut să fiu rege dar, tronul fiind ocupat, trăiesc din ajutor de şomaj.

Şi va veni vremea când ziua mea de mâine va fi ziua altuia.

S-a stricat lumea, i s-a stricat maşinăria: se vorbeşte mai mult de *morgă* decât de *maternitate*.

Linguşitorului din faţa mea îi este uşor să-şi facă treaba: n-are decât să-mi confirme părerea bună pe care o aveam deja despre mine.

Cu încă o mână de sare, Veneţia îşi află soluţia în mare.

Nu te îngrijora când ţi se observă *absenţele;* e semn că eşti numărat şi acolo unde nu eşti.

Cum de stau toate vorbele astea adunate în carte fără să se risipească, filă cu filă, de cum întorci pagina şi cum de nu le fuge înţelesul cât clipeşti? Mă întreb ce cheag le-nchează înţelesul şi nu găsesc răspunsul.

Scrisă şi publicată, boala mea devine *cronică*... literară.

Brutală, vulgară, sinceritatea divulgă lipsa ta de educaţie, de caracter poate, sinceritatea fiind, mai degrabă, un eşec al îmblânzirii prin anii de şcoală, *cum altfel,* un rateu banal al profesorilor lehămeţiţi de căpoşenia ta de catâr ce-şi refuză specia.

Criticul, maestrul, are întoarsă pe dos priceperea scriitorului şi îţi desface *desenul din covor,* fir cu fir şi ţi-l pune, ghem, în braţe. Asta-i tot ce-a înţeles el din cartea ta.

Scrisul e oglinda mea, oglinda în care îmi văd interiorul până în cel mai întunecat colţişor; oricât de deformat aş părea lumii, eu ştiu că oglinda mea pe mine mă arată.

Mai scriu încă până la capătul vieţii la cartea tipărită cândva. Mai recitesc cuvântul trimis în lume şi, cât lumea tace, tot amân să-mi răspund.

Citesc cărţi noi şi am sentimentul de *deja citit.* Acele cuvinte cu faptele din spatele lor, cu tot ce ar vrea să spună, toate existau deja în mine, poate că le şi trăisem iar acum, prin lectură, ca într-o muncă de arheolog, de medic la reanimare, le aduc la zi, le dau din sufletul meu şi continuu să trăiesc prin ele cum aş trăi şi alte vieţi.

Lumea a început prin împărțirea *ființei dintâi* în două, una fiind contrariul celeilalte. Nu există binele fără perechea sa - răul. Drama începe când, egoist, vrei pentru tine, doar o parte a perechii.

Și cum să știi că, prin sfatul tău înțelept, cum crezi, nu-l abați de la fatalitatea destinului său?

Limbă de cerneală, litera mea se usucă de dorul faptei ce-o trec sub tăcere.

Generația mea trăiește până la ultimul om, cum pătimașul își fumează țigara până la ultimul fum, până chiștocul îi frige cuvântul încă nespus de pe buze.

Orice afirmație în domeniul infinitului devine automat axiomă.

Scriu fără *centură de siguranță*, fără spaima mustrării aulice, fără răspunderi academice ori tactul pedagogic al bătrânelor catedre de teologie. Scriu cu certitudinea unui singur accident - acela de neevitat.

Scriu din patimă despre patimă; scriu cu ură despre ură; în toiul iubirii scriu despre iubire. Nu scriu - *mă descriu* cât să înțeleg cine sunt eu în actele mele. Să fi știut de la început *cine sunt* și *ce caut*, nici la bătrânețe nu aflam de alfabet.

Să citesc acest gând în cartea altuia, aş ieşi în calea autorului să-i fiu slugă tăcută *acelui gând* pe toată viaţa.

Sănătatea tinereţii - indiferenţa faţă de boală.

Faptele, toate câte s-au făcut, se uită împreună cu oamenii, povestea rămâne.

Am prieteni care-mi spun că nu pot bea singuri. Vor un bărbat, vor o femeie alături, în beţia lor. Îi compătimesc: se pare că niciodată n-au băut cât să vadă dublu.

Mă uit la el cum trăieşte, cum adună şi i-am înţeles deviza: *Dacă nu eşti sigur că ai ce-i mai bun, atunci adună totul!*

M-am născut la jumătatea vieţii mele şi tot aş vrea să ajung la sfârşitul ei.

Scutur calendarul să cadă bezna dintre file, să-mi rămână o singură zi lungă, continuă, scutită de nopţi.

Lupoaica şi-a zis că, pentru pui, ar fi o bună lecţie de vânătoare să intre chiar ea în blana de căprioară. Dar lupanii pofticioşi au înghiţit prada ieşită în cale fără să-şi mai aştepte mama, să le-arate cum s-o facă.

Să deosebesc binele de rău, mă iau şi eu după Socrate, dar nu reuşesc cu niciun chip când, şi *binele,* şi *răul,* sunt oameni ca mine, ca tine. Să fie Socrate cel bun? Să fie Socrate cel rău?

Un poliţist s-a sinucis: a fost prima dată, în cariera sa, când a nimerit un infractor.

Mai mult foc se consumă astăzi să-ţi procuri răcoarea în casa de vară, decât iarna, să te-ncălzeşti cât să nu îngheţi.

De-aş fi cheltuit pe băutură, câţi bani am cheltuit pe cărţi, sigur mă cunoştea tot oraşul.

E lege, s-a votat: fumătorii au obligaţia să-şi cumpere şi stingătoare de incendiu. La două stingătoare cumpărate, se dă o brichetă ca bonus.

Oare toţi profeţii care-mi anunţă sfârşitul lumii să fie sinucigaşi lipsiţi de curajul de a muri singuri?

Lumea e făcută de morţii de demult spre binele oamenilor vii de azi, aşa ca tine, şi nu poţi sări peste lumea celor morţi, cum nu poţi sări peste sensibilitatea, sentimentul, emoţia cu care o percepi. Să înţelegi *realitatea,* lasă-te inundat de voluptatea simţului până treci în lumea lor. Altfel, ce-ar însemna să fii viu, dacă nu asta?

Scuturat de orice ipocrizie, ştiu că, şi fără urmă de generozitate, bunăstarea mea nu există fără bunăstarea celui din apropiere, ştiu că sănătatea mea e boală când cel de lângă mine suferă.

Religia nu poate ieşi din metaforă iar *ştiinţa*, cu toată strădania, nu poate ajunge la ea.

De câte ori avea să înceapă un proiect mare se îmbolnăvea, cădea la pat. Până a înţeles că *anume boala* fără leac era proiectul său.

Se întâmplă să trăieşti catastrofa de care te temi de zeci de ani, de spaima căreia nopţi la rând aveai coşmaruri. Atunci o să te întrebi: *Nu mai bine dormeam fără griji, când spaima nu mi-a ajutat la nimic.*

Creştinul acesta îşi mărturiseşte uşor, la spovedanie, tot ce are pe suflet; niciodată nu spune ce are în gând.

Şi pe un biet bătrân dacă-l omoară, pentru boală e o victorie, pe când orice lecuire-i doar amânare, victoria de-o zi a celui încă viu.

Mereu se proclamă sfârşitul lumii iar profeţii se dovedesc mincinoşi de la Atlantida încoace. Până la urmă şi proorocul cel mai puţin inspirat o va nimeri, o va nimeri tocmai când nu va mai folosi nimănui.

Rămas în camera lui, deschide fereastra şi face lungi călătorii cu ochii printre norii de senin; sănătate curată să pedaleze pe bicicleta sa medicinală.

Se întâmplă ca într-o lumină slabă să vezi lucrurile mai bine şi în conturul lor, acele lucruri care, într-o lumină puternică, ţi se par incendiate. Fac lumina mai mică şi mă uit la oameni; sting lumina de tot să mă văd pe mine.

Laşitatea mea, care *nu-şi iese din fire,* a făcut fericiţi mulţi curajoşi, de nu cumva i-a şi salvat.

Se întâmplă ca Judecata să ierte crima, moartea de om? Însăşi acea judecată este o crimă.

O fetiţă, încă la grădiniţă, cere voie tatălui să se joace cu prietenele sale: *Tati, lasă-mă, te rog, numai o oră mică, micuţă de tot, o oră de copil şi vin acasă eu singură.*

Femeia ştiută de mine, roabă a trupului ei, nu luptă cu destinul, şi-l împlineşte cu înţelepciunea perenă a firului de iarbă ce se seamănă singur.

Am băut câteva pahare de vin şi am vrut să-mi scriu direct, în pagină de carte, părerea despre podgorie dar tastele se fereau. Am înţeles, data următoarea când voi mai avea o sticlă de vin, voi turna un pahar şi peste tastele astea invidioase.

Minciuna este *angajată, partizană* şi are o ţintă în cătare. Eroarea - nu!

Eu, cel rătăcit de mine însumi, mă las purtat de soarta lumii.

Eu, de bunăvoie şi nesilit, ce laudă să-i aduc lui Dumnezeu dacă nu-l pot judeca la fel ca pe tatăl meu de la care am moştenit atâtea defecte şi nici un merit?

Sechelele bolilor vechi rămân simptome proaspete, vioaie, pentru boala cea nouă. *Simptomele de azi,* şi bine tratate, se-ncăpăţânează să ajungă *sechele* - simptomul bolii de mâine.

Mintea mea, bună - rea, cum este, poate face pentru mine mai mult decât mintea deşteaptă a altuia. Numai să-i cer să lucreze!

Cu fiecare zi trăită am senzaţia că am smuls providenţei încă un lingou de aur pe care, până seara, ca un pătimaş, îl fac praf în primul tripou întâlnit.

Sunt viu, obosesc şi adorm dar cineva din mine nu se culcă, nu doarme niciodată. Mă trezesc în braţele lui şi suntem atât de aproape că nu-l pot vedea, doar îi simt îmbrăţişarea strânsă, atât de strânsă că trece prin mine.

Se spune că într-o ceartă, cum e între soți, între prieteni, cel înțelept cedează. E adevărat, o știu și pe pielea mea, dar nu-mi convine, deloc nu-mi convine!

A înțeles ușor că toate adevărurile sunt relative, mai ales cele cu privire la om, relative și potrivite ca după fiecare în parte, putea înțelege că și afirmațiile despre Univers sunt provizorii și schimbătoare, relative în esența lor. Numai *Teoria relativității* nu o putea înțelege.

Cum totul se răsfrânge și asupra celorlalți, ar trebui să nu-mi fac mie rău din iubire pentru semeni. Ar trebui să mă număr și eu drept unul dintre semenii mei.

Prin nașterea unui om se deschide și poarta morții lui și *Cineva* știe vremea închiderii ei.

Bancherii sunt mai grijulii, *sunt mai prudenți cu banii* decât comandanții cu trupele lor numeroase, în vremuri de război. Generalii nu se feresc să piardă, să risipească sute, mii de soldați într-o singură operațiune, deși au șanse minime de victorie. Bancherii se teme că, riscând în afaceri proaste, oricând banii lor pot trece de partea inamicului și, din tabăra adversă, vor lupta cu același entuziasm *în profitul* inamicului.

Aici, pe pământ, se chinuia şi suferea în avans pentru bucuriile aşteptate în Rai. Dar nimeni nu-i dădea chitanţă pentru suferinţele sale şi, cu neîncredere în sistemul *de aici,* se temea că va fi înşelat *şi acolo.*

Zilele în care aş vrea să suprim cenzorul, gândirea, şi să mă las în voia simţurilor ştiute, a celor neştiute, zilele acelea încă nu le-am trăit.

Făcea colecţie de vorbe spuse de oameni aflaţi în clipa morţii. Ultima frază, cea mai bizară, pe care a reuşit să o spună cineva în clipa morţii: *Dacă ştiam asta când eram viu...*

La şapte ani, când l-au întrebat ce cadouri vrea, a cerut doar *să zboare* şi *să fie nemuritor*. A fost dat la şcoală şi precocitatea i-a trecut. A ajuns şi el un muritor care nu zboară.

Toate babele cele generoase visează la un Moş Crăciun tânăr căruia, măcar o noapte, ele să-i umple sacul cu daruri.

Rătăceam în peşteră orbecăind după firul de lumină şi lanterna şi-a terminat bateria. O să mor epuizat de oboseală în căutarea luminii. Cu ultimul licăr din luciditate mi-am zis să mă culc din nou bănuind că, trezindu-mă, coşmarul dispare.

Purtăm *un nume propriu moştenit,* acesta, nu altul - paşaportul care ne deschide uşa în lume.

Zădărnicesc sfârşitul lumii prin naivitatea mea…

Mi-i teamă de sfaturi încă din timpul şcolii pentru că, acum ştiu, sfatul străinului, al necunoscutului, este predicţia cu şanse mari să se împlinească.

Pâine şi circ? Mor spectatorii? Se vor naşte alţii. Ideea este ca spectacolul să continue chiar dacă se vor mai schimba actorii obosiţi, *morţii de pe scenă*.

Serile, ca bătrâneţe a zilei, ce tihnite sunt la vârsta mea.

Trăieşti în lume, îi aparţii, *devii* pe măsura slăbiciunii sau puterii tale şi lumea face prin tine, tot ce doreşte să facă, schilodindu-ţi şi înjosindu-ţi fiinţa după necurăţenia ei trecătoare. Îmbătrânim şi semănăm cu lumea. Dar nu întotdeauna; ceva din noi rezistă în profunzimea unei sclipiri de spirit şi sparge blindajul de indiferenţă al lumii. Atunci, modul tău subversiv de a-ţi trăi viaţa este să subminezi *această lume* prin frumuseţea ta interioară, peştera cu comori la care nu va ajunge nimeni. Submineaz-o şi rămâi cinstit cu tine!

Ai teamă cum priveşti un om; privirea îl ciopleşte după înțelegerea ta.

Cărțile mele – *sarcini extrauterine,* predestinate avortului, până să fie abandonate uitării, la naştere, prin indiferența părinților.

Anatomia mea pare o schiță sumară în două dimensiuni, cu nimic mai mult decât o fotografie care, inevitabil, pe dinafară zâmbeşte.

Bilele de biliard de la masa de joc protestează: *Vrem aceleași drepturi cu tacul!*

Să citeşti cărți când lumea se năruie, e o sfidare programată iar a le scrie chiar tu - o inconştiență deja.

Când se scumpeşte pâinea, *circul este pe gratis.*

Am primit o mie de sfaturi în şcoală, în tinerețe, *sfaturi de perspectivă* pe care le-am ignorat, încât am ajuns cel de azi. Sunt, pe dos, chipul leit al acelor sfaturi ratate.

Vezi prin grădinile aranjate de arhitecți peisaje atât de frumoase şi, după prima trecere, după prima plimbare simți că te plictiseşti; te plictiseşte perfecțiunea trecută de ideal, şi duci dorul râpei, al prăpastiei în abisul căreia să-ți uiți ochii.

Un politician din România, în ciuda averii de care dispune, a favorurilor, nu-şi permite luxul de a fi cinstit și onest. Luxul acesta rămâne privilegiul omului de rând.

Ori nu mă cunosc deloc, ori trăiesc viața unui străin de care nu ştiu nimic.

Natura, *Mama noastră,* uneori se arată fericită că ne-a dat viață şi, alteori, în înțelegere cu *Tatăl nostru,* pare că regretă şi nu ştie cum să facă să ne ia darul înapoi cât mai repede.

Eu nu sunt cu adevărat actorul întâmplărilor mele, aşa cum am crezut o vreme; sunt doar *spectatorul* care n-a plecat din sală sperând încă într-un final fericit.

Copiii se joacă de-a magicienii cum şi magicienii imită copiii. Pe cine să iei în serios, de cine să asculți, *pe cine să urmezi?*

Într-o partidă de vânătoare, când ai început să pândeşti, să cauți prada, simțurile alertate vor lua orice foşnet ca un semn, vor zări în orice tufă cerbul de trofeu. Eşti în *starea vânătorului pornit pe urmele prăzii.* Tot aşa este şi lectorul. Citeşte concentrat, cu aşteptarea că, din spatele cuvântului, va sări *sensul,* acel sens pândit de mult. Da, şi lectura este o vânătoare.

A gândi *nefiinţa*, nu-i greu deloc; e o idee ce se poate suporta şi o vei purta uşor peste tot unde vei fi şi tu, atât de uşor că vei avea iluzia că tocmai *acel dar al nefiinţei* te poartă şi pe tine.

Voinţa de a face ceea ce ţi se impune şi, apoi, voinţa de a te opune la tot ce ţi se cere cu maximă rigoare – două căi în viaţă pentru un singur om.

Scufiţa Roşie? Neîncrezător în *Mama,* n-am pătruns niciodată, cu adevărat, morala poveştii, iar acum mi-i şi frică s-o aflu: încă nu ştiu care dintre personaje sunt *Eu,* cine este *Lupul*, cine este *Vânătorul.*

Sunt singurul care *ştie adevărul* despre mine; ce voi face cu acest *talant îngropat?*

Scriu? Mă-nşir aici - adevăr doborât de fapte!

Termin acum povestea asta de trăit, gata să încep alta. Şi, între poveşti, semn de carte, foaia albă cât pauza de respiraţie dintre două vieţi.

*

Curteşti, Botoşani / 2020-2022

ARGUMENTUM

AFORISTUL - UN SUBVERSIV

Un aforism matrițat și turnat cum se cuvine, odată citit, nu este încă descifrat; dimpotrivă, abia de acum trebuie să înceapă interpretarea lui, pentru care e nevoie de o artă a interpretării.

Friedrich Nietzsche

Ştiam că aforismul e subversiv, cum e subversivă şi o bună parte din artă, dar nu vroiam să mi-o spun cu voce tare; altfel nu mai cred de mult în aforismul - pildă de înțelepciune, cărămidă în zidirea omului ca ființă cu discernământ, şi cred în aforismul-trotil care, face ce face, şi dislocă încă o bucată din clădirea tot mai şubredă. N-ar trebui să mă ruşinez de tentațiile pervers-răutăcioase exprimate atât de naiv, într-o lume ce a părăsit calea rațiunii să alunece în viciul lăcomiei, al ipocriziei, al imaginii false vândute drept fapt autentic. Aflasem latura asta infamantă a aforismului cu ani în urmă, când căutam definiția corectă pentru reflecțiile scurte, fragmente doar care, la unii, spun mult peste ce spun alții într-o carte întreagă.

În promenadele mele repetate printre rafturile bibliotecilor, pe site-uri, am dat şi de antologia londone-

zului John Gross, omul potrivit prin erudiția sa pentru supraviețuirea speciei, după opinia ironică a colegilor săi. Răsfoind şi eu, cât mi-a permis înțelegerea, *The Oxford book of aphorisms,* în *Introducere*, antologatorul mă avertizează, fără disecarea sensului, de tendința subversivă a aforismului, şi mă ghionteşte cu naturalețea faptului bine ştiut de toată lumea, doar eu aflând-o ultimul.

Spiritul ager al englezului observă cu sagacitate că profeții seculari, între ei cugetători ca Emerson şi Nietzsche, vizează în opera lor şi *o notă oraculară sau metafizică,* pentru a-şi examina adâncurile misterioase ale experienței proprii, o viziune deloc optimistă pentru timpurile ce vor veni. Rămâne în sarcina cititorului să se recunoască sau nu în angoasa celuilalt ca într-o oglindă, cât să-şi suporte propriile spaime.

Aşadar, scrisul nostru are tendințe subversive! Am rumegat cât am rumegat la ideea asta ca, mai târziu, să dau de aceeaşi afirmație la Andrew Hui, profesor de ştiințe umane la Colegiul Yale-NUS, el încumetându-se să scrie *A theory of the aphorism from Confucius to twitter*, (*Princeton University Press - 2019)*, pretenție cu atât mai surprinzătoare pentru unul ca mine care încă n-a ajuns să pălăvrăgească pe "social media". După titlu, ştiut, de regulă, un sinopsis, aş fi crezut că am sub ochi cuprinderea universală a înțelepciunii umane dar studiul se pare că țintește cu predilecție partea explozivă, subversivă a temei studiate, încât mă face să înțeleg tocmai ce-mi convine mai puțin: înțelepciunea însăşi are, dintotdeauna, caninii ascuțiți împotriva rutinei lumii, în zilele noastre fiind şi mai pătrunzători.

Didactic şi bine intenționat, Andrew Hui îmi arun-

că în față câteva grenade cu siguranța scoasă: „Natura iubeşte să se ascundă” (Heraclit); „Împărăția lui Dumnezeu este în noi" (Isus, *prin vocea evanghelistului Luca*); „Tăcerea eternă a acestor spații infinite mă îngrozeşte” (Pascal) sau „Dacă se va ridica un templu, un templu trebuie distrus." (Nietzsche). Şi, după ce explozia m-a orbit, domnul profesor mă previne cu un sarcasm de iz asiatic: *Aceste aforisme au o calitate atomică - compactă, dar exploziνă.* Aici ne-am regăsit în gusturi comune: şi eu prefer aforismul ca dinamită, măcar ca bisturiu, mai puțin ca pansament sau balsam iar capacitatea magică a unor formulări par să hipnotizeze cu adevărat. Din intersecția asta e uşor să aluneci în magia cuvântului, spre formula apotropaică a descântecului, de profeție ce-şi cultivă autoîmplinirea surprinzându-te şi pe tine de cum carisma arată ca harul acelei inițieri de neajuns muritorilor, punctul de unde puntea cu lumea reală se rupe... Dar un aforism bun oricând va găsi urechea ce stă la pândă, locul potrivit, nimerind ca o piesă de puzzle în complicatul mecanism al Universului... Pentru alții, la fel de sceptici, totul va fi *vânare de vânt.* Te ridici şi te scuturi de urmele exploziilor repetate cu un gol în stomac: aforismul nu va ține de foame dar te va învăța răbdarea, te va învăța să apreciezi austeritatea stoicilor, disciplina lor, să probezi pe pielea ta aventura asceților.

Citesc despre *subversivul aforism* şi, ca insul care înainte de 1990 a trăit sub groaza acuzației de *subversiune,* ştiu că ar trebui să mă sperii. Ştiu pentru că, şi fără să vreau, sunt considerat complice în orice conflict şi zvârlit în una din taberele prinse în luptă. Şi, până nu se termină războiul, cine să ştie care-i tabăra cu *băieții buni,* cu *băieții răi.* Aparțin acestui război şi încă lupt

ştiind că învingătorii, fără să mă-ntrebe, vor hotărî în ce tabără am luptat. Asumându-mi subversiunea ar trebui să ştiu că particip şi eu la demolarea lumii, aşa cum este astăzi, când îmi bat joc de valori afirmate de autorităţile recunoscute, legitimate şi pătrunse până la ridicol de gravitatea misiunii lor, când batjocoresc principii sau râd de unele obiceiuri, ale noastre sau de împrumut, iar transferarea acestei atitudini în plan politic, ideologic, e doar o chestiune de interpretare din partea celor din ierarhia dominantă, *elita mediocraţiei* de care tocmai am râs. Cât de naivi trebuie să fim să credem că acea ierarhie batjocorită de noi ne va aprecia, ne va răsplăti! O poetă din epoca stalinistă deplângea că încarcerarea scriitorilor rebeli este modul real al Puterii de a aprecia arta. Cu un sarcasm sincer ar trebui să mulţumim puterii actuale că ne suportă ironiile şi… ne ignoră!

Citesc aforisme pe limba mea şi, mirat ca de mine însumi, mă întreb: să fie aforismul doar un simplu joc de spirit, o glumă superioară, o *aporie defectă* a intelectului care, judecată în termeni corecţi, se adresează, de asemenea, unui spirit pentru că, altfel, rişti să ofensezi pe obtuzi, pe cei cu mintea întunecată, pe habotnici şi să intri în conflicte fără sfârşit? Aforismul, oricât de mult ar explora şi ar exploata paradoxul, să rămână doar o glumă? Să fie un joc inteligent, abil, cu uşurinţa de a jongla cu expresiile, de a specula asociaţia de idei? Să fie un fel de rebus de altă clasă, cu definiţii pentru spirite campioane în ludicul flotant dintre semnificat şi semnificant, dintre echivoc şi ambiguu? Nu refuz acest tip de aforism dacă autorul, în zbenguiala sa deseori mustind de autoironie, aduce picătura de duioşie, pică-

tura de căldură, de melancolie, de poezie chiar sau poate ceva din disperarea singurătății lui. *Simt și știu, simt și scriu:* dacă nu pun un pic de simțire în acel joc, dacă nu pun sufletul meu acolo, aforismul rămâne o simplă pată de cerneală, mai bizară decât altele, și-atât. Ca orice creație, și aforismul poartă ADN-ul autorului, ceva din ființa ta originară și originală, amprenta de neimitat după care vei fi recunoscut cum ești recunoscut după timbrul vocii tale. Au scris și vor scrie și alții aforisme, cu siguranță și mai bune, dar nimeni nu va scrie aforismul tău. Deci - scrie!

*

Definiția? În încercările unor anonimi ori autorități academice aflate de mine toate definițiile rămân nedesăvârșite, oricând suportând încă o completare, pe măsură ce și scriitorii de aforisme se înmulțesc. *Oxford English Dictionary* consemnează sec în dreptul noțiunii: „o declarație concisă a unui principiu în orice știință", rostire ce-și are acoperire în primul florilegiu de reguli ale lui Hipocrate denumite vizionar: *Aforisme* - titlu care, în vremea inspiratului tămăduitor însemna puțin, foarte puțin față de zilele noastre. O pagină de aforisme poate fi și *Jurământul* lăsat moștenire medicilor care vor veni, textul dăinuind drept cea mai bună lecție de deontologie, batjocorită mai întâi chiar de medici, apoi de fiecare breaslă în parte, niciodată îmbunătățită. Din avertismentele maestrului antic să amintim doar că în *cazurile disperate sunt necesare cele mai disperate remedii!*

Dar eu rămân la ideea că trăsătura gravă a aforismului rămâne latura sa explozivă, subversivă, ascunsă la prima vedere sub un spirit strălucitor, staniol colorat ca bomboana din Pomul de Crăciun de păcălit naivii,

efectul fiind amânat de fitilul lung ce abia s-a aprins sub chibritul mirării.

M-am liniştit! Nu-s atât de periculos în scris de vreme ce subversiv e Isus, Pascal, Nietzsche, Cioran şi nu doar ei. E lungă lista cu autorii care trebuie feriţi de ochii pruncilor, a celor rămaşi naivi la orice vârstă, *oameni de bine* care *gândesc pozitiv* şi *de bine* despre ceilalţi, deşi nu-i crede nimeni. Nu lor am să le spun că oamenii creativi, cu personalitate şi cu şira spinării dreaptă, vor fi totdeauna subversivi pentru timpul prezent, încă în viaţă fiind, ei trăind cu un picior în viitor.

Să discerni ce este *aforismul*, va trebui să afli mai întâi cine este *aforistul*, părintele acelor copii teribili care-ţi iau ochii şi mintea cu joaca lor. Vei descoperi repejor că părintele, provenit deseori din alte profesii, din alte arte, e şi el un pătimaş dominat de o curiozitate intelectuală de nestăpânit de parcă ar călări un nărăvaş ce nu ştie de zăbală, de cravaşă. Le afli părintele acelor copii teribili, te prinzi şi tu în joaca lor, citeşti şi reciteşti şi te luminezi înţelegând, în acelaşi timp simţind cum levitezi sub emoţie ca sub hipnoză. E senzaţia pe care ţi-o dă literatura de calitate, muzica, arta celui capabil să te inspire şi pe tine.

Ca şi în alte genuri literare, şi creatorii de aforisme se deosebesc enorm între ei prin iluzia că distanţa dintre sublim şi ridicol e doar de un pas. Chiar şi eu, un umil scriitor de aforisme, prefer să-i laud pe înaintaşi, decât să-i iubesc... Eu nu cred că scriu aforisme şi, sigur, nici nu mi-am propus aşa ceva. Cel puţin nu aforisme cum înţeleg cei mai mulţi dintre autorii de azi de aforisme. Aforismul lor pare mai degrabă epigrama

ce n-a încăput în strofă, o glumă sau definiție ca o replică scăpată dintr-o piesă ce nu se mai joacă, o enigmă demnă de rebus… Nu asta vreau să scriu eu. Dacă asta scriu – am greşit!

Ironia aforismului, ne spune Andrew Hui, *stă tocmai în scurtimea sa, în sintaxa lui minimă* care îi asigură *o semantică maximă*, lectura ținând cât o respirație, dar luându-ți restul nopții pentru a-l înțelege. Pentru că, ne spune tot el, este *un joc dialectic între fragmente şi sisteme.* Iar de aici totul se complică încât disecarea acestei forme de literatură te poate face să pierzi din vedere perfecțiunea sferei. De ce? În această lume ce se doreşte unitară şi totală, cioburile mele de gând sunt, fără îndoială, fragmente ale aceluiaşi vas. Sună a truism, ca multe alte adevăruri, dar vreau să repet prin asta că aforismul este fragmentul, partea ce intră organic în înțelegerea lumii. André Gide o spune mai bine: *Totul s-a spus înainte, dar din moment ce nimeni nu ascultă, trebuie să continuăm să ne întoarcem şi să începem din nou.*

Într-o relație structurală, sistemică, între unitate şi întreg, totalitatea capătă o interdependență existențială: cum nu poate exista lumea fără om, *fără un om,* nici un om nu poate exista fără lume. În acelaşi timp, în chip germinativ, în om este perspectiva dezvoltării, a reuşitei şi a eşecului - aceasta fiind încercarea. Umberto Eco observă, nu fără temei, o *cancerizare a aforismului* la Pitigrilli şi încerc să văd cum ar arăta cancerizarea într-un mediu mai apropiat mie. Aşadar, când Eminescu spune *În orice om o lume îşi face încercarea,* în loc de *lume* putem proba şi alte cuvinte*: În orice om o boală îşi face încercarea*; la fel un *destin*, o *speranță*, un *ideal*, o *cale* - dar

cu înţeles deplin şi total rămâne - *o lume,* aşa cum a spus Poetul.

De cum se iveşte? Aforismul va apare spontan şi inspirat oricând, oriunde, fie şi într-o carte de proză ori ca replică în textul dramatic din nevoia autorului de a sintetiza o stare, de a rezuma un paragraf, o scenă. Aforismul îl mai întâlneşti în finalul unui silogism, concluzie ale cărui trepte, argumente, le reconstruim, le adăugăm noi, descoperire ce intră în emoţia cititorului. Aforismul nu s-a legitimat niciodată ca gen literar distinct dar s-a insinuat în mai toate genurile încât intenţia, ambiţia de a-l defini de sine stătător nu apare ca o necesitate, rămânând încă între nevertebrate. Neîndoios, aforismul ţine de *literatura fragmentului*, dar numai până la un punct pentru că, holistic gândind, deşi e ciobul unui vas, oricând din el se poate restaura întregul iar în universul infinit al spiritului, ordinul de mărime îşi pierde sensul. De altfel, fragmentele au ajuns forma sub care cunoaştem o bună parte din filosofii antici, atât cât a rămas de pe urma unor gânditori ca Protagoras, Thales, Anaximandros, Anaximenes, Zenon din Citium, Zenon din Eleea etc. (Denis Huisman, *Dictionnaire des mille œuvres clés de la philosophie*)

Vorbim de lumină, atunci să vedem şi umbrele... Forma scurtă, concentrată, a aforismului poate fi şi unul din defectele sale majore: fiind uşor de memorat, de recitat şi scandat ca refren, aforismul riscă să devină *lozinca* potrivită manipulării sub posibilitatea multiplicării cvasiinfinite prin *graffiti*, *sms*-uri, Internet. Iar lozinca nu invită la înţelepciune şi meditaţie, cum ar fi cartea tipărită, ci la acţiune spontană, la imperativa ieşire în stradă: *Proletari din toate ţările, uniţi-vă!* Vă

propun să facem distincţia dintre definiţia aforismului, ca *paradigmă a înţelegerii unui proces în unicitatea lui,* şi definiţia lozincii - *şablon ce mobilizează o masă informă dar manipulată într-o direcţie anume*. Să reţinem că, etimologic, deloc întâmplător, cuvântul *lozincă* provine din germană - *Losung*. Ne amintim şi că sloganul *Deutschland, Deutschland über alles, über alles in der Welt*, (versurile lui von Fallersleben cântate pe muzica lui Franz Joseph Haydn) are o carieră sinistră în istoria noastră. În epoca iphon-ului şi a mesajelor ultrascurte cum sunt *sms*-urile, aforismul-lozincă îşi trăieşte epoca de glorie, o epocă golită de înţelepciune, de cugetare a faptei, a consecinţelor ei – mai totul decurgând sub imperativul grabei. Internetul suportă aproape orice ne putem imagina, dar nu suportă spaţiul alb, nu suportă tăcerea ta, vidul şi liniştea, nu permite absenţa ta din lumea exterioară şi retragerea în meditaţie, tocmai acestea fiind menirea aforismului, a lecturii, a relecturii şi a cărţii scrise.

Citesc aforisme şi voi ştii cât spirit are autorul în proprietatea sa, ce literatură parcurge noapte de noapte, îi voi şti temperamentul, în ce relaţie este cu ceilalţi, cum se împacă şi el cu lumea sau dacă se suportă măcar pe sine. Citesc aforisme, de ieri, de astăzi, sub diferite denumiri: *maxime, reflecţii, definiţii, sentinţe*. Multe nu sunt scrise dintr-un început ca aforisme, ele provenind din diferite surse, replici de teatru, citate extrase din opere mai ample, metafore din poezii, epigrame fără rime, paradoxuri sau un simplu oximoron, frânturi de polemici (*cordiale*, sigur), vorbe de duh, definiţii de rebus rafinate printr-o perifrază uneori reuşind să fie chiar ce-ar trebui să fie: anume - pilde de înţelepciune

de care ne ferim ca dracu' de tămâie să le aflăm şi să ţinem cont de ele, pilde ce eşuează în gaguri, divertisment... Aşadar, aforismul, ca gen literar, nu-i definit şi ar fi nedrept să-l forţăm să poarte un gen, când li se refuză însăşi fiinţa.

Aforismul - o revelaţie, adică expresia cea mai directă a imaginaţiei inspirate, a clipei trăite în intensitatea maximă a creaţiei. Pe scurt, aforismul e oricând o schiţă de autoportret, o radiografie transparentă aşezată între mine şi *celălalt,* încât văd lumea prin bolile autorului ajunse, prin empatie, şi bolile tale. Aforismul, lamă de floretă, te va face să surâzi subţire, dar nu vei hohoti. Nu mori de râs dintr-un aforism! Numai şi pentru vina acestui surâs el va fi tratat ca gen minor chiar dacă o frază, două doar par a fi esenţa, sinteza unei opere, a experienţei unice trăite de cineva.

Şi în aforism adevărurile au rămas aceleaşi de la începutul lumii, încât vechile sentinţe fac realitatea de astăzi mai uşor de suportat. Şi totuşi… Să citezi astăzi îndemnurile de pe frontonul de la Delphi, *Măsura în toate* sau *Cunoaşte-te pe tine însuţi* vei trezi suspiciunea de a fi snob şi ţi se va aminti că ai căzut în doaga lui *Sancho Panza*, adică faci caz de cuvinte înţelepte în locuri şi momente nepotrivite. Să spun astăzi *Homo homini lupus est* (Plaut) e un loc comun, nu mai impresionează de parcă te-ai născut ştiind asta deja, pe când *Chemat sau nechemat, zeul e aici*, te amuţeşte ca un tripluaxel executat pentru prima dată sub ochii tăi, tăindu-ţi răsuflarea prin paradoxul rafinat, exprimat ca enigmă dusă din generaţie în generaţie.

Aforiştii sunt oameni cu o fină ureche pentru nuanţele diferite ale sinonimelor, capabili să distingă

acutele sinonimelor folosindu-le când în *diez,* când în *bemol.* Fără a fi o condiție doar a lor, recunoşti aforiştii drept oameni de spirit, spiritul ca altețea la care îşi întâlnesc privirile cu subînțeles. Şi ne mângâiem cu credința că, în singurătatea noastră, aforismul ne ajută să suportăm mai uşor viața în partea ei de eşec şi de ratare - altfel, eu nu cred în cei *fericiții* care scriu aforisme. Şi totuşi avem şi între noi, ca în orice breaslă, suficienți afoni care cred că insistența, entuziasmul devotat pot suplini orice defect. Dar istoria aforismului îşi asumă autori din cele mai diverse spații culturale, de la Confucius la Isus, de la Socrate la Cioran, toate unite, toate înrudite fiind prin spiritul incendiar, deseori subversiv epocii autorilor, rămase drept modele de înțelepciune pentru cei care aveau să vină.

*

Câteva ipostaze subversive, alese subiectiv, adică la voia mea, din istoria aforismului îmi vor ilustra mai bine argumentele.

Un moment Isus... Auzisem de tânăr că *Împărăția este în noi* (Evanghelia lui Luca 17.20,21), gând ce demolează, în înțelesul meu, instituția creştinismului cu toată ierarhia lui, asigurându-mă că, pentru mântuire, îmi este suficientă credința tăcută, câtă există în mine. Intuiam că, pe cât eram şi eu în acest *noi* şi în *ceilalți, Împărăția* este şi în mine dar eu nu mă simțeam pe atunci nici pe departe în acea *Împărăție.* Cum să aparțin eu *Împărăției*, cum să fie *Împărăția* în mine, cât nu cred în ea? Eu încă mai credeam în *Împărăția* din poveşti, din basme. Au trecut ceva ani, lecturile mele pe furate, (unele delincvente chiar), lecturile mele înțelese, cele neînțelese, s-au adunat vrafuri şi rafturi. Citind, reci-

tind, am escaladat sensul figurat al vorbei, al expresiei, al subînțelesului, al celor scăpate printre rânduri. Da, începusem să iau seama de mine, să simt că *Împărăția* e în mine, cu şi fără Isus, oricare alt zeu fiind la fel de adevărat pe cât crezi tu în el, aşa cum, interpretându-l liber pe Joseph Campbell, zeii fuseseră în noi şi până la *El*. Și apoi, dacă *Împărăția* nu-i în credincios, Biserica rămâne o oarecare instituție pământeană. Subversiv e Isus să-mi spună mie, un rebel neştiut, să-mi spună mie asta, în tinerețe! Pe atunci visam şi scriam aforisme în versuri: *Fiecărui om îi sunt dator o pâine...*

Mai târziu Tolstoi, tutuindu-mă ca pe un prieten, ca pe un fiu, mi-a țipat în față luându-mă de guler: *Împărăția lui Dumnezeu e în tine!* Tolstoi, excomunicatul Bisericii, mă apropia de credință, cât să am revelația paradoxului spunându-mi şi eu în română, cum el, neîncrezător, îşi spunea în rusă, dimineața la trezire: *Trăiesc și azi!* Acelaşi Tolstoi, ziua mereu în căutarea grinzii de care să-şi atârne lațul dar sfârşind înainte de a-şi găsi frânghia potrivită, iar noaptea şi-o trecea cu grija să nu rătăcească chibritul, de-ar fi silit cumva să-şi aprindă singur lumânarea din urmă.

Un moment Cioran... Prin anii '80, pe o carte dată lui Emanoil Marcu, traducătorul său, Emil Cioran îi scria ca dedicație: *Românii au pierdut totul, mai puțin limba* - un gând rămas, din câte ştiu, inedit. Aşa simțea în acei ani românul ce-şi trăise o parte din tinerețea tulbure la Paris ca *student întârziat* mai mult la cantina universi-tății... Asta o spunea exilatul după ce şi-a părăsit limba maternă, excelând ca un maestru al stilului în noua limbă adoptată. Gândesc că, acum, Cioran de-ar fi să-şi

rescrie gândul şi l-ar găsi cu siguranţă prea lung: *Românii au pierdut totul...*

În vecinătatea subiectului recitesc din Gabriel Liiceanu, admiratorul şi prietenul lui Cioran, încă surprins recitesc aceste rânduri: *Greu de spus de ce sunt atât de tâmpite aforismele pe lumea asta. Pesemne pentru că transpare din ele poza gândirii, tot ceea ce, alături de „lirism”, e mai jalnic în scris. Ele îmi provoacă silă și dispreț.* (*Întâlnire cu un necunoscut,* Humanitas, 2016) Dispreţul său generalizat bănuiesc a fi doar o criză de-o clipă a contemporanului meu, multe din zicerile sale, la recitire, arătând ca veritabile aforisme, tocmai această latură deschizându-le *Ușa interzisă* altora, către opera aforistică a lui Emil Cioran, cel tradus şi publicat copios în vechea *Editura politică,* cea renăscută sub mâna lui Gabriel Liiceanu.

Un moment Friederich Nietzsche... *Cel care trăieşte de pe urma duşmanului nu-i doreşte moartea.* Trec de paradoxul ce surprinde de la prima vedere prin concizie şi agerime şi încerc o vagă înţelegere. Deja a intrat în cotidian ca gazetarul să alerge spre incendiu având la el sticla de gaz. Profesionistul trăieşte, se înţelege, din obiectul muncii sale şi nu şi-l va distruge. Vasăzică poliţia, judecătorii, Puterea şi Autoritatea - toate sunt mână în mână cu hoţii, cu infractorii, cu crima organizată şi, în faţa lor - eu, afurisitul cel naiv, înarmat defensiv doar cu armura jocului de cuvinte. Deci, luptătorii anticorupţiei plătiţi şi de mine nu doresc dispariţia celor corupţi?! E o iluzie, aşadar, să crezi că, prin confiscarea spectaculoasă a camionului cu ţigări contrafăcute într-o manufactură privată şi arestând câţiva contrabandişti, ai desfiinţat contrabanda – o solidă insti-

tuție întreținută de stat. Ce simplu e! Cine și-ar distruge obiectul muncii de pe urma căruia, bine "gospodărit", poate câștiga beneficii imense cum ar fi salarii, stimulente și sporuri de pericol, promovări în rang, grad și ierarhie, onoruri, pensionarea de tânăr etc. Cine, într-o lume lacomă după profit, ar lecui boala ce aduce miliarde, chiar dacă se numește pandemie? Companiile farmaceutice? *Noi nu vindecăm bolnavii, îi fidelizăm!* Da, este o conjurație care nu vrea să mă omoare, ci să mă țină în viață, dar dependent câtă vreme rămân client, abonat, pacient, contribuabil și votant - nu contează pentru cine! Ce subversiune să fie aici? Dacă este, e în mintea celui bolnav de invidie și ranchiunos. Iar eu, un cititor al filosofului în aforisme, va trebui să mă rușinez că gândesc la spusele lui ca și cum Adevărul, fier incandescent, ar fi ajuns în brațele mele.

Un moment Pascal... *Toți oamenii se urăsc firesc între ei. S-au folosit cât au putut de desfrânare pentru a o pune în slujba binelui public: dar asta nu e decât înșelătorie și o falsă imagine a carității, pentru că de fapt nu e decât ură.* Dar luciditatea acestui polimat avea scăpărări mistice, deloc neobișnuite în frenezia religioasă a epocii. Asemenea trăiri, mărturisite, pentru unii credincioși s-au sfârșit pe rug, pentru alții - în beatificare...

Și momentul Carl Gustav Jung... *Marele plan pe care se construiește viața inconștientă a psihicului este atât de inaccesibil după înțelegerea noastră că nu putem ști niciodată ce rău poate să nu fie necesar pentru a produce binele prin enantiodromie și ce bine poate duce foarte mult la rău.* Așa risc să înțeleg pe dos și să zic că înțelepciunea este subversivă

când lumea prinde sens în enantiodromia ei, aşa cum o gândise de la început Heraclit, în focul dialecticii sale. Şi cum să trec peste apostolul epistolar când scrie despre el, credinciosul, la fel ca despre mine, păgânul: *Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iată ce fac!* (Romani 7:19).

Jung - cel cenzurat după moarte până şi de propria familie ce se ruşina de ideile lui foarte îndrăzneţe pentru un ins aparţinând unei familii de pastor. Jung - cel obsedat de faptul că o personalitate devine tocmai opusul la ceea ce şi-a propus în viaţă. Jung - cel care îşi negase tatăl spiritual, Dumnezeul în care credea, pe Sigmund Freud, ca la bătrâneţe el, Jung, să fie văzut ca un întemeietor de religie, sfârşind prin a afirma răspicat că el nu crede, *el ştie!*

Noul este subversiv: în dialectică una din laturi e subversivă faţă de cealaltă pentru că luptă să o îndepărteze, să o desfiinţeze, să o înnoiască. Tinereţea e subversivă pentru că vrea schimbarea apoi, ajunsă la bătrâneţea, e împotriva schimbării. Jung, un *subversiv paşnic,* ca din altă lume, ţine să-mi spună că orice personalitate nu e completă până nu experimentează, nu trăieşte şi nu devine opusul ei, acesta fiind şi principiul individuaţiei reuşite cât să înţelegi de unde îi vine omului latura sa autodistructivă. Asta cu privire la un individ. Ce te faci când acelaşi lucru se întâmplă cu un grup, cu o comunitate, cu societatea, cu lumea care îşi propune una şi ajunge tocmai în opusul ei... aşa cum, cel puţin în declaraţii, a fost socialismul, iar *subversivul* nu se va ruşina să adauge: aşa cum şi democraţia de astăzi ne-a adus în pragul falimentului.

*

Aş fi preferat să citesc asemenea încercări de a descifra înţelesul aforismului în comentariile unor critici de profesie, să mă protejez astfel de înţelegeri greşite, de alegaţia că aş fi subversiv, tocmai când încerc s-o neg... Dar remarc o subtilă neglijare, parcă programată, a cărţilor de aforisme şi nu vreau să înţeleg de ce când, pentru un roman bunăoară, criticul va emite cu uşurinţă judecăţi de valoare şi va risca măcar o afirmaţie de câteva fraze. În acelaşi timp, uneori, pentru a pătrunde un aforism formulat într-o singură frază vei avea nevoie de zeci de pagini sau de încă o carte. În ciuda atractivităţii maxime la lectură a aforismului, a miezului său savuros migdalat cu o tentă de cianură, puţini critici literari se arată atraşi de cercetarea fenomenului. Să mă întreb de ce?

Mircea Oprea

C U P R I N S

COLOFON

Cartea a fost tiparită într-un tiraj minim la
Botoșani,
în vara toridă a anului lipsit de grație 2022 și brăzdat sângeros de războiul de
la graniță și pandemia din țară.
*
Priceperea și strădania tipografilor face din
SUBVERSIV
o raritate bibliofilă, motiv să mulțumim Tipografiei Ria.

AICI
ȘI

Editura
QUADRAT
BOTOŞANI

ISBN 978-606-723-216-5